ARH ff-723

DETSEMBER 1923

KIRJASTUS-ÜHISUS

„AGRONOOM'I"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

Bibliotheca Universitatis Tartuensis

KIRJASTUS ÜHISUS „AGRONOOM"
TALLINNAS

ARH

Kirjastuse o.-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

I. PÕLLUHARIMINE JA WILJAKASWATUS.

1. Cand. agr. Aug. Jürmann. **Umbrohud ja nende häwitamine.** 100 lhk. 27 plt. Hind Mk. 65.—.

   Umbrohust üleüldse. Umbrohu kahjulikust mõjust. Umbrohu laiali lagunemisest. Wõitlusest umbrohtude wastu. Üksikud umbrohud.

2. Agr. A. Rebane. **Seemne tundmine.** Külwimaterjaali uurimise põhijooned ja selle tähtsus tegelikus põllutöös. 48 lhk. Hind Mk. 40.—.

   Seemne uurimise ülesanne, abinõud ja wiisid. Seemne kaswatus ja seemne muretsemine. Sordipuhastus ja seemne päritolewus. Seemnepuhastus. Seemneterade raskus ja suurus. Seemne niiskus. Kestade paksus ja rohkus. Idanewuse järelkatsumine. Seemnetera wälised wäärtuse tundemärgid. Juurewilja ja juurikate külwiomadustet. Külwimaterjaali uurimise tähtsus tegelikus põlutöös.

3. Taimekasw. eriteadl. M. Pill. **Sordikaswatus.** Eriosa II. Heinataimede sordiparandus. Kõrsheinad ja punane ristikhein. 54 lhk. 11 plt. ja joon. Hind Mk. 40.—.

   Kõrsheinade sordiparanduse tähtsus. Kõrsheina taimede sordiparanduse eesmärk. Algusmaterjaali kogumisest. Kunstlik põõsaste paljundamine. Külm. Istutamine. Wõõra õietolmu eest hoidmise abinõud. Töökawa. Punane ristikhein.

4. Taimekasw. eriteadl. M. Pill. **Meile tähtsamad põllutaimede sordid.** 126 lhk. 25 pilt. Hind Mk. 75.—.

   Talirukis. Kuirukis. Pööriskaera sordid. Lipukaera sordid. Neljatahilise odra sordid. Kahetahilise odra sordid. Talinisu sordid. Suinisu sordid. Hernes. Kartul. Wõrdluskatsed kartuli sortidega. Söögikartuli warased sordid. Sordid söögi, wabriku ja muuks otstarbeks. Söögikartuli sordid. Loomatoidu juurikad. Peedi sordid. Porgandi sordid. Nairi (turnipsi) sordid. Kaali sordid. Tarwitatud kirjandus.

5. Taimekasw. eriteadl. M. Pill. **Seemne- ja sordikaswatus Eestis.** Seemnewilja wihud nr. 1. 88 lhk. 25 pilti. Hind Mk. 90.—.

   Selle üldise pealkirja all ilmub lähemal ajal rida raamatukesi seemnekaswatuse alalt. On teoksil aiataimede, juurwilja ja heinataimede seemnekaswatamist kui ka puhastamist käsitlewad käsikirjad.

6. Õp. agr. Jaan Mets. **Eesti põllumehe linakaswatus.** (Põllutööministeeriumi poolt auhinnaga kroonitud). 51 lhk. Hind Mk. 40.—.

Lina ajalooline tähtsus Eesti rahwa elus. Kas on linakaswatusel ka tulewikku. Kas linakaswatusel wõib ka Eestis tulewikku olla. Linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetuleku allikaks. Lina tähtsus põllul. Kuidas lina maad kurnab. Missugust maad nõuab lina. Lina eelwili. Mida lina järele külida. Külwikorrad linaga. Koht põllul. Maa harimine. Lina wäetamine. Külw ja külwiseeme. Lina waenlased ja lina eest hoolitsemine põllul. Linasaagi kogumine ja kasutamine.

7. Sordikaswataja Jul. Aamissepp. **Loomatoidujuurikate kaswatamine.** 56 lhk. 17 pilt. Hind Mk. 40.—.

Mis sunnib põllumeest loomatoidu juurikaid kaswatama? Missuguseid wigu tehakse meil loomatoidu juurikate kaswatamisel? Kuhu tulewad juurikad külida? Kuidas juurikamaad ette walmistada ja wäetada. Kas juurikaid tasasel maal wõi wagudel kaswatada? Missuguseid juurikaliike ja nende sorte peab kaswatama? Peedid. Nairid ehk turnipsid. Porgandid. Kaalikad. Missugused tööriistad peawad juurikakaswatajal olema? Kuidas juurika seemet külida? Kuidas juurikataimi kaswu ajal harida? Kuidas sünnib juurikate üleswõtmine ja alalhoidmine? Kuidas tähtsamate juurika waenlaste wastu wõidelda?

8. M. Jürmann. **Aia-herne ja oa kaswatamine.** Eesti Sordiparanduse ja Seemnekaswatuse Edendamise Seltsi lendleht nr. 2. 16 lhk. Hind Mk. 15.—.

Aiawilja tähtsuset üleüldse. Aiaherned. Aiaoad.

9. Agr. J. Ümarik. **Suhkrupeedi kaswatamine ja kodune ümbertöötamine.** 16 lhk. Hind Mk. 15.—.

Suhkrupeedi kaswatamise eeltingimised. Suhkrupeedi kaswamine. Suhkrupeedi ümbertöötamine.

10. Eestimaa Sooparanduse Seltsi toimetused: **Sookultuur I.** 64 lhk. Hind Mk. 50.—.

Sisu: Leo Rinne ja Jaan Mets: Kodumaa sookultuuri uue arenemisjärgu algul. N. v. Sivers: Madalsoode ettewalmistamine kultuurile. J. Tiidt: Pisut meie soodest. A. Lepik: Mõnda Põllutööministeeriumi tegewusest maaparanduse alal. Kirjandusest. Ringwaade.

11. Õp. agr. J. Lehtman. **Wäetisõpetus.** Tarwitamiseks põllutöökoolidele ja tegelikudele põllumeestele. 117 lhk. Tabelid. Hind Mk. 150.—, köites Mk. 240.—.

Sissejuhatused. Wäetisained. Täiswäetised: Laudasõnnik, inimese wäljaheited, kompost, meriadru, haljaswäetis. Kunstsõnnikud: Lämmastiku wäetisained, wosworhappe wäetisained, kaaliumi wäetisained, sega wäetisained, lubi. Kips. Wäetisainete segamine.

II. KODULOOMAD JA KARJAPIDAMINE.

12. Prof. J. Mägi. **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** 120 lhk. 73 pilti ja joon. Hind Mk. 60.—, köites Mk. 150.—.

Sissejuhatus. Rakk, kude, elund. Imejate koduloomade liikumise elundid. Imetajate koduloomade keha toitmise elundid. Imetajate koduloomade siginemise elundid. Imetajate koduloomade tundmise elundid.

13. Loomaarst A. Olt. **Koduloomade terwishoid ja sünnitamisabi.** III wäljaanne. 239 lhk. 101 pilti. Hind Mk. 120.—, köites Mk. 210.—.

Anatoomia ehk kehaehitus. Füsioloogia. Terwishoid. Külgehakkawad haigused. Sünnitamisabi.

14. Loomaarst A. Rängel. **Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.** 266 lhk. 141 pildiga. Hind Mk. 150.—, köites Mk. 240.—.

Terwe kodulooma tundemärgid. Pisiolewused. Bakteeride kahjulik mõju organismi peale. Wastuwõtmatus ehk immuniteet. Põletik. Palawik. Wigastused. Haawad. Põlemiswead. Külmamiswead. Kondihaigused. Nahahaigused. Seedimiselundite haigused. Ussid koduloomade soolikates. Külgehakkawad haigused. Koduloomade sünnitusabi. Tiinete loomade haigused. Haigused peale poegimist. Mõned sündinud loomade haigused. Kodune apteek.

15. Loomaarst A. Arras. **Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.** 112 lhk. 22 plt. Hind Mk. 70.—, köites Mk. 160.—.

Sissejuhatuseks. Kuidas külgehakkawad haigused tekiwad. Meie koduloomade kehasoojus loomulikus olekus ja palawiku korral. Põrna põletik ehk siberikatk. Pahaloomuline paistetus. Kumisew muhutõbi. Sigade taudidest. Sigade punatõbi. Sigade kopsutaud. Sigade katk. Noorte loomade kõhust lahtiolek. Hobuste influentsa. Weiste katk. Suu- ja sõratõbi. Hobuste nõletõbi. Külgehakkaw weiste kopsutaud. Marutõbi. Tiisikus. Tatitõbi. Hakkaw poja äraheitmine. Weiste hakkaw eeskoja katarr. Weiste punase haigus. Hobuste kärnatõbi ehk sügelised.

16. Kontr.-insp. P. Kallit. **Piimakarja toitmine.** 160 lhk. Hind Mk. 70.—, köites Mk. 160.—.

Eessõna. Karjatoitmise otstarwe. Toitmise üleüldised põhijooned. Toitude omadused. Mitmesugused toiduained. Toitmise korraldamine.

17. Loomaarst A. Rängel. **Warsakaswatamine.** 36 lhk. Hind Mk. 50.—.

Warsakaswatamine. Aluspõhk. Nahapuhastamine. Walgus. Toitmine. Ärawõõrutamine. Wõõrutatud warsade toit-

mine. Aastaste ja wanemate warsade toitmine. Warsa musklite harjutamine. Warsa kabjade eest hoolitsemine. Täkkwarsade ruunamine. Warsa tööleharjutamine.

18. Maija Wohlonen. Eestitanud O. Kallit. **Lammas.** Tema pidamine, toitmine ja tõuparandus. Soome Põllumajanduse Walitsuse poolt wõistluskirjanduses auhinnaga kroonitud. 47 lhk. 15 pilti. Hind Mk. 75.—.

Lammas ja tema tõud. Will. Tõuparandus. Toitmine. Lambalaut. Lammaste hoid. Raamatupidamine ja lambakaswatus.

19. Yrjö Collan. Eestitanud O. Kallit. **Seakaswatuse õpetus.** 71 lhk. 18 pilti ja tabelid. Hind Mk. 85.—.

Sead, nende tundmine ja parandus. Sigade toitmine. Sigala. Sigade hoid. Saaduste müük.

20. Gustaw Pulk. **Kuidas kaswatada ja toita sigu, et nad põllumehele kõige suuremat sissetulekut annaksid.** Auhinnaga kroonitud wõistlustöö. Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 14. 54 lhk. 2 pilti ja tabelid. Hind Mk. 50.—.

Sigade pidamise tähtsus ja eeltingimised. Tõuküsimus, sugusigade walik ja paaritamine. Sigade toitmine. Sugusigade eest hoolitsemine ja toitmine. Sealaut. Sigade pidamise eriharud ja arwepidamine. Sigade müügi korraldus ja seakaswatust edendawad ettewõtted. Põllutööministeeriumi seakaswatuse kawast. Kokkuwõte.

21. Loomaarst A. Rängel. **Hobuste wanaduse hindamine.** 66 lhk. 51 pildiga. Hind Mk. 120.—.

Hobuste wanaduse hindamise abinõud. Hobuste hambad. Hobuse lõikhambad. Wanaduse hindamine hammaste järele kunni 8 aastani. Wanaduse hindamine hammaste järele peale 8 aastat. Mõned lõikhammaste kulumise iseäraldused. Hobusekauplejate pettused wanaduse märkide juures. Wanaduse hindamise ülewaatlik kokkuwõte prof. Dr. H. M. Krooni järele.

H. Nylander ja E. Cajander. **Lüpsikarja pidamine.** Soome keelest tõlkinud loomaarst A. Olt. K/Ü. „Maa“. 43 pildiga. Hind Mk. 180.—.

Kari. Karjaparandus. Toitmine. Karjarawitsemine.

K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekaswatuse käsiraamat I osa.** Soome keelest tõlkinud loomaarst A. Olt. K/Ü. „Maa“. 46 pildiga. Hind Mk. 130.—.

Algkujud. Soome hobuse ajalugu. Hobuse hindamine. Hobuste omadused ja nende hindamine. Hobuste tõuparandus. Eesti hobuse ajalugu.

K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekaswatuse käsiraamat II osa.** Soome keelest tõlkinud loomaarst A. Olt. K/Ü. „Maa“ 44 pildiga. Hind Mk. 175.—.

Hobuste pidamine ja tarwitamine. Toitmise alused. Tawalised toiduaineid ja nende tarwitamine. Hobuste rawitsemine. Warsa kaswatamine ja õpetamine. Hobuste tarwitamine.

III. PÕLLUMAJAPIDAMISE SAADUSTE ÜMBERTÖÖTAMINE.

22. Instr. J. Emblik. **Piimatalituse õpetus.** Tegelik osa. 165 lhk. 39 pildi ja tabeliga. Hind Mk. 100.—, köites Mk. 190.—.

23. Instr. K. Illimar. **Raamatupidamise käsiraamat piimaühisustele.** 115 lehek. Hind Mk. 100.—, köites Mk. 190.—.

Eessõna. Raamatupidamisest üleüldse. Raamatupidamine piimaühisuses. Pearaamat. Arwete lõpetamise rewideerimine. Äritegewuse rewideerimine. Aastaaruanne. Kawad.

24. Piimaasjanduse eriteadlane. M. Määr. **Juustu walmistamise õpetus.** Teine jagu. Kõwad laabjuustud. 143 lhk. 63 pilti ja 2 tabelit. Hind Mk. 160.—, köites Mk. 250.—.

Esimene osa: Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu walmistamine. Walmistamise riistad. Juustu tegemine. Juustuga talitamine keldrites. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu wead. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu analüüs, wäljatulek ja hindamine. Schweitsi rattajuustu kaubalesaatmine. Teine osa: Edami ehk kerajuustu walmistamine. Edami juustust üleüldse. Walmistamise riistad. Edami juustu walmistamine. Juustuga talitamine keldrites. Edami juustu wärwimine, põitesse mähkimine ja parafineerimine. Edami juustu wead. Edami juustu wäljatulek. Edami juustu kaubalesaatmine. Tabelid.

IV. MESINDUS.

25. M. Reinik ja K. Mäekala. **Tartu ja Dadant-Blatti taru.** 45 lhk. 26 pilti ja joon. Hind Mk. 85.—

Tarud üldse ja nende tekkimine. Tarude ühtlustamine. Tartu taru. Tartu taru 1907 a. kommisjonis wälja töötatud algkujus. Dadant-Blatti taru. Missugune peab hea taru olema. Dadant-Blatti ja Tartu taru ühine ehituswiis. Õlgtaru.

26. Mesinik J. Truusmann. **Täielik mesilaste pidamise õpetus** (ilmumisel).

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

V. METSANDUS.

27. Dotsent O. Daniel. **Metsakasutus.** 174 lhk. 45 pilti. Hind Mk. 180.—

Ülewaade maailma metsadest ja nende kasutamisest. Puu omadused. Tegelik metsakasutus. Kodumaa puude tarwitamine tööstuses. Puu kestuseea pikendamine. Puu ümbertöötamine kuumuse abil. Puu keemiline ja mehaaniline ümbertöötamine. Kõrwalised metsasaaduste kasutusharud. Mõõtude wõrdlewad tabelid.

28. Dotsent O. Daniel. **Metsakaswatus** (ilmumisel).

VI. PÕLLUMAJANDUSLIKUD EHITUSED.

29. Agr. Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused.** I wihk. 91 lhk. 120 joonist. Hind Mk. 120.—

Eessõna. Talu asukoht ja õue. Lautadest üleüldse. Karjalaut. Hobusetall. Sõnnikulawa. Lauda plaanid.

30. Agr. Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused.** II wihk. 56 lhk. 73 joonist. Hind Mk. 80.—, I/II köites Mk. 290.—

Eessõna. Sealaut. Lambalaut. Kanalaut. Lauda plaanid.

31. **Juhatused sawihoonete ehitamiseks.** Põlluministeeriumi Maakorralduse Peawalitsuse Tehnika Osakonna poolt wäljaantud. 31 lhk. 9 joonist. Hind Mk. 20.—

VII. MITMESUGUNE.

32. Agr. A. Rebane. **Põllumajapidamise õpetus.** Esimene osa: Õpetus põllumajanduslise tootmise tingimistest ja abinõudest. 112 lhk. Tabelid. Hind Mk. 150.—

Sissejuhatus põllumajapidamise õpetusse. Põllumajapidamise olude tundmine. Põlumajapidamise abinõude tundmine.

33. A. Rebane. **Põllumajapidamise õpetus.** Teine osa (ilmumisel).

34. Kalakasw. eriteadlane J. Kodres. **Kalakaswatus tiikides.** 71 lhk. 19 pildiga. Hind Mk. 50.—

Eessõna. Sissejuhatus. Karbikaswatus. Eheruskaswatus. Mitmesuguste tiikide otstarbekohane tarwitamine kalakaswatuseks. Kalade waenlased.

35. Taimekaitse erit. K. Zolk. **Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.** 37 lhk. 17 pilti. Hind Mk. 35.—

Eessõna. Kahju, mida putukad wiljaaidas teewad ja mõned abinõud selle kõrwaldamiseks. Putukate kehaehitus ja arenemine. Kahjulikud putukad wiljaaidas.

36. **Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostamiseks Eestis.** Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 15. VIII. 1923. Teine parandatud ja täiendatud trükk. 107 lhk. Hind Mk. 100.—

Raamatusse on koondatud kõik praegu makswad seadused, määrused ja juhtnöörid, mis maareformiga seotud ning „Riigi Teatajas" osade kaupa laiali pillatud on.

37. **Põllumehe Taskukalender-käsiraamat.** 1924 aasta kohta. Hind Mk. 200.—

Agr. Th. Pool. **Põllumajandusline õpereis Hollandi.** Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 12. 101 lhk. 48 pildi ja 2 joonistusega. Hind Mk. 65.—

38. E. Mälberg. **Perenaiste käsiraamat.** Teine trükk (ilmumisel).

Põllumajanduse ja loomaterwishoiu ajakiri

AGRONOOMIA

ilmub Eesti Agronoomide Seltsi ja Loomaarstide Seltsi wäljaandel. Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid, Tarwitajate ja Seemnewilja Ühisuse kauplused, põllumajanduse instruktorid ja ajakirja talitused, Tartus Holmi tän. 12 ja Tallinnas S. Roosikrantsi tän. 12.

Saadawal aastakäigud:

1921 a.	hind Mk.	300.—,	köites Mk.	510.—
1922 a.	„ „	300.—,	„ „	510.—
1923 a.	„ „	350.—,	„ „	560.—

Wõetakse wastu tellimised wäljamaa põllumajanduslise kirjanduse peale.

Tellimised täidetakse kiirelt ja korralikult.

K.-ü. Agronoomi kirjastusel ilmunud raamatud on müügil: Eesti Seemnewilja Ühisuse ja Tarwitajate Ühisuste kauplustes, niisama ka paremates raamatukauplustes.

Ladu Tallinnas: S. Roosikrantsi tän. 12

Ladu Tartus: Holmi tän. 12.

„K.-ü. Agronoom".

Ex Bibl. univ. Tart.

A-S. W. SCHNEIDER JA K°

MASINATE, KÄSITÖÖRIISTADE, EHITUS-
MATERJAALI, TERASE, RAUA, PLEKI,
-- PAPI j.n.e. LADU --

= KAUPMEESTELE KÕIGE KASULIKUM SISSEOSTU KOHT. =

TALLINNAS, ESTOONIA (Wiruwärawa) PUIESTEE 19

Soome auruwiljapeksu-garnituurid ja traktorid

„Kullerwo"

kuulsad Soome **„Hankmo"** äkked ja mitmesugused muud põllutööriistad ja masinad suurematest Soome wabrikutest.

J. J. PAULSON

Ainuesitaja Eestis

TALLINN, Wilmsi (Riisenkampfi) tänaw nr. 4.

EESTI SEEMNEWILJA ÜHISUS

PEALADU JA KONTOR:
TALLINN, ESTOONIA TEATRIMAJA :: TELEGR. „SEEME", KÕNETR. 8-60

MÜÜB

tera-, aia-, juurwilja-, heina- ja lilleseemneid, kui ka puhtsordilisi seemnekartulaid

OSAKONNAD JA ESITAJAD:

Tartus: Suurturg 10, kõnetr. 158
Pärnus: Rüütli tän. 41, kõnetr. 90
Wiljandis: Kauba tän. 1
Wõrus: Jüri tän. 5
Haapsalus: Ehte tän. 2
Rakweres: Lai tän. 7, kõnetr. 1-24
Narwas: Peetri plats 9, kõnetr. 109
Walgas: Pihkwa tän. 5, kõnetr. 64
Petseris: Riia tän. 5, kõnetr. 8

Soowitame ladust ja muretseme tellimise peale kohale

isesõiljaid ja weelawaid

rehepeksugarnituure

Inglise, Saksamaa ja Rootsi wabrikutest; Ameerika, Saksamaa ja Rootsi rohu- ja wiljaniitjaid. hobuserehasid ja nende jagusid; atru, äkkeid, külwimasinaid.

Ilmakuulsaid

ALFA koorelahutajaid

ja

ASTRA piimatalitusemasinaid

Piimatalituste sisseseadete EELARWEID ja PLAANE walmistame aastakümnete jooksul saadud kogemuste põhjal

Alati ladus: masinarihmad, masinaõli, weskikiwiwalamise materjaal, raud, naelad jne.

Tallinna Eesti Majandusühisus

TALLINNAS, Estoonia puiestee 21, kõnetr. 85

Telegr. aadress: Estokommerts, Tallinn.

Mis on tarwitajate- ehk majandusühisus?

— See on tarwitajate oma ettewõte, keda liikmed walitsewad je juhiwad.

— See on ostu-müügi asutus, kes isiklist kasu taga ei aja, waid kõik ülejäägi tarwitajatele tagasi annab.

— Sellest ostetud kaup on wõltsimata.

— Sellele laenatud raha kannab häid protsenta ja toob kasu ainult tarwitajaile.

— Selle eesmärk on oma kätte wõtta kõik tarbeainete jaotuse ja walmistuse.

— Selle liikmena olles wõib igaüks kaasaaidata angeldamise ja omakasu püüete kaotamiseks ja õiglase majanduselu saawutamiseks.

Tarwitajateühisuste asutamiseks annab nõu ja muretseb ühisustele kaupa

EESTI TARWITAJATE KESKÜHISUS,

Tallinnas, Estoonia puiestee 15.

ARH PT-723

Kirjastus-ühisus „Agronoom'i"

Põllumajanduslik kirjandus.

1924

On saadawal: kõigist raamatukauplustest, Eesti Seemnewilja ühisuse osakondadest, Majanduse- ning Tarwitajate ühisustest ja kõigilt põllumajanduslistelt nõuandjatelt.

K.-ü. „Agronoom'i" pääladud on:

Tallinnas — S. Roosikrantsi t. 12.
Tartus — Holmi tän. 12.

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Kirjastus-ühisus „Agronoom'i"

kirjastusel ilmunud raamatud:

A. Jürmann. **Umbrohud ja nende häwitamine.** 100 lhk. 27 pilti. Hind 80 mk.

A. Rebane. **Seemnetundmine.** 48 lhk. Hind 50 mk.

M. Pill. **Sordikaswatus,** eriosa II. 54 lhk. 11 pilti. Hind 50 marka.

M. Pill. **Meile tähtsamad põllutaimede sordid.** 126 lhk. 25 plt. Hind 100 mk.

M. Pill, **Seemne- ja sordikaswatus Eestis.** 88 lhk. 25 plt. Hind 90 mk.

C. Kompus. **Juurwilja seemnekaswatus.** 56 lhk. 12 pilti. Hind 75 mk.

J. Mets. **Eesti põllumehe linakaswatus.** 51 lhk. Hind 50 marka.

J. Aamisepp. **Loomatoidujuurikate kaswatamine.** 56 lhk. 17 plt. Hind 60 mk.

M. Jürmann. **Aia-herne ja oa kaswatamine.** 16 lhk. Hind 25 mk.

J. Ümarik. **Suhkrupeedi kaswatamine ja kodune ümbertöötamine.** 16 lhk. Hind 15 mk.

Eestimaa Soopar. Seltsi toim. **Sookultuur I.** 64 lhk. Hind 50 mk.

Eestimaa Soopar. Seltsi toim. **Sookultuur II.** 66 lhk. Hind 25 mk.

R. Klesment. **Aiatöö õpperaamat. Aia- ja puuwiljaaed.** 136 lhk. 54 plt. Hind 160.

R. Klesment. **Maasikakaswatus aias.** 23 lhk. Hind 60 mk.

J. Lehtman. **Wäetisõpetus.** 117 lhk. Hind 160 mk. köites 250 mk.

J. Mägi. **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** 120 lhk. 73 plt. Hind 100 mk.

A. Olt. **Koduloomade terwishoid ja sünnitamisabi.** 239 lhk. 101 plt. Hind 150 mk.

A. Rängel. **Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.** 312 lhk. 42 pilti. Hind 250 mk., köites 340 mk.

A. Arras. **Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.** 112 lhk. 22 plt. Hind 100 mk., köites 190 mk.

P. Kallit. **Piimakarja toitmine.** 160 lhk. Hind 100 mk., köites 190 mk.

(Järg wt. kaane 4. küljel).

K.-ü. „Agronoomi“ põllumajanduslik kirjandus.

Bibliotheca Universitatis Tartuensis (Dorpatensis)

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus.

I. osa: Õpetus põllumajanduslise tootmise tingimistest ja abinõudest. K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 112 lhk. Hind 160 m.

Sisu: Sissejuhatus põllumajapidamise õpetusse. Õpetuse tekkimine ja ülesanded. Põllumajanduse iseärald. ja arenemise sihtjooned. Põllumajapidamise olude tundmine. Looduslised olud. Majandusline ümbrus. Isiklised olud. Põllumajapidamise abinõude tundmine. Põllumajand. tootmise abinõude liigitus. Maa. Ehitused. Maaparandused. Tööriistad ja masinad. Tööloomad. Tarbeloomad. Tagawarad. Inimese tööjõud põllumajanduses.

A. Eslas kirjutab selle raamatu üle 1924. a. „Agronoomia“ nr. 7 muuseas järgmist:

„A. Rebase „Põllumajapidamise õpetus“ on meil esimene sellekohane õpperaamat maawiljuse tulundusõpetuse alal. Peab rõõmuga terwitama selle ilmumist. Produktsiooni ehk maawiljuse tehnika õpetuse alalt on meil mõndagi ilmunud, mil kestwam wäärtus, ainult tulundusõpetuse ala on püsinud söödis, kuhu nüüd A. Rebane oma „Põllumajapidamise õpetusega“ esimese wao on ajanud. Fikseerime selle raamatu ilmumist kui sündmust meie wäikesearwulises maatulunduslikus kirjanduses ja loodame, et sel — tulundusõpetuse alal, pea ka teisi uudistöid ilmub.“

Ilmumas teine osa.

J. Lehtmann.

Wäetisõpetus.

Tarwitamiseks põllutöökoolidele ja tegelikkudele põllumeestele.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 120 lhk. Hind 160 m.

Sisu: Sissejuhatus. Wäetisained. Laudasõnnik. Inimeste wäljaheited. Kompost. Meriadru. Haljaswäetis. Kunstsõnnikud. Lämmastiku wäetisained. Wosworihappe wäetisained. Kaaliumi wäetisained. Sega-wäetisained. Lubi. Kips. Wäetisainete segamine. Wäetisainete hulk. Wäetiskatsed. Soode wäetamine. Lõikussaaduste keskmine koosseis. Tarwitatud kirjandus.

Wäljawõte autori eessõnast: „Põllutöö on wälja kaswanud isaisadelt päritud wiisidest ja saanud moderniks teadusel põhjenewaks tööstuseks. Kunstsõnnikute tarwitusele wõtmine on samm kõrgema põllumajanduslise kultuuri poole. Wäetisainete otstarbekohane käsitamine nõuab teadmisi, mida meie ainult raamatu abil omandada wõime.

Käesolew raamat ei taha pakkuda nii palju wäetisainete walmis retsepte, kui lugejat nii kaugele wiia, et ta igasugustes oludes tarwilise wäetisaine ja selle hulga ära määrata suudab."

Agr. A. Rebane.

Seemnetundmine.

Külwimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Seemne uurimise ülesanne, abinõud ja wiisid. Seemne kaswatus ja seemne muretsemine. Sordipuhastus ja seemne päritolewus. Seemnepuhastus. Seemneterade raskus ja suurus. Seemne niiskus. Kestade paksus ja rohkus. Idanewuse järelkatsumine. Seemnetera wälised wäärtuse tundemärgid. Juurwilja ja juurikate külwiomadustet. Külwimaterjali uurimise tähtsus tegelikus põllutöös.

Wäljawõte sissejuhatusest: „Seemnewilja omaduste tundmine on aga igale põllumehele kahtlemata kasulik. Selles asjas wõiks käesolew töö tegelikkudele põllumeestele esialgselt abiks olla. Oma peajoontes on külwimaterjali uurimine sedawõrd lihtne töö, et ta igas majapidamises, kus põllumajanduslisi kultuurtaimi kaswatatakse, teatawa piirini läbiwiidaw on."

M. Pill.

Meile tähtsamad põllutaimede sordid.

Kirjastus-Ühisus „Agronoom'i" kirjastus. 128 lhk., 25 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Eessõna. Talirukki ja suirukkisordid. Pööris- ja lipukaera sordid. Nelja- ja kahetahilise odra sordid. Tali- ja suinisu sordid. Kartuli warajasemad ja hilisemad, söögi-, wabriku ja sööda sordid. Sööda peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Tarwitatud kirjandus.

Selle raamatu üle kirjutawad arwustajad muuseas järgmist:

„Waba Maa" 1921. a. põllumajanduslises lisas „Maamees" nr. 44 kirjutab „—ik":

„Kolmas raamat, M. Pill'i „Meile tähtsamad põllutaimede sordid" tahab nimetatud raamatutest kõige täielikumalt pealkirjaks olewat ainet käsitada. Nüüd, kus meil põllutöö on põhjalikumaks muutumas ja seemnekaswatus üheks tähtsamaks põllumajapidamise haruks on saamas, mille saadused wäljaweo artiklina saawad tulewikus sagedamini aset leidma, olgu käesolewa raamatu trükist ilmumine terwitatud.

Seemnekaswatajatel peawad puhtad, kindlad ja kohased sordid olema, ilma selleta ei ole seemnekaswatusel tulewikku. Muidugi peab iga põllumees oma põldude jaoks ise kohase sordi wälja walima, aga tal peawad ka andmed käepärast olema, missugused sordid meiemaal üldse wõiwad kaswada ning missugustes kaswutingimustes nad kõige kindlamini suurt ja wäärtuslist saaki annawad.

Neile tuleb autor abiks.

Ta toob peaaegu täieliku ülewaate wiimase weerand-aastasaja jooksul meil kaswatatud terawilja, kartuli ja juurwilja-sortide kohta. Peaaegu iga sordi kohta tuuakse esile sordi nõudmised maapinna ja kliima kohta, samuti ka sordi head ja halwad küljed ja eriomadused. Autor ei lepi mitte ainult teoreetiliste teadmiste jagamisega, waid iga sordi kohta Eestis on korraldatud wõrdluskatsete andmed. Esimene sellesarnane raamat Eestis saab ja jääb ta meie põllumeestele käsiraamatuks, mida igal juhtumisel peab tarwitama, kui põllumees ükskord ometi selgusele jõuab, et „maasort" samasuguse töö ja kapitali kulutuse juures poole wähem saaki annab, kui sama liiki põllutaime kultuursort. Ka

meie põllutöökooli-õpilastele ja kursuste kuulajatele on see raamat heaks ja ainukeseks õppe- ja käsiraamatuks."

Ajakirja „Agronoomia" 1922. a. nr. 3. kirjutab „K. T—ri" alguses:

Peale korraliku maaharimise ja wäetamise on kohane sort põllutöö wiljakuse tõstmise tähtsam tegur", ütleb autor oma eessõnas. Missugused sordid aga Eestis üldse wõiwad kaswada ning missugustes kaswutingimustes nad kõige kindlamini suurt ja wäärtuslikku saaki annawad, selle kohta ei ole põllumehel andmeid käepärast. Sel ja teistel põhjustel tegi Eesti Sordiparanduse Selts endale ülesandeks kokku seada Eestis kohasemate põllu- ja aiataimede sortide nimekirja. See oleks praegugi ainult kawatsus, kui hra Pill, Eesti kõige wiljakam kirjanik sordiparanduse alal, mitte ei oleks otsustanud põllutöökoolides ja kursustel ettekantud põllutaimede sortide kirjeldust — õpilaste soowil — trükist wälja anda." Ja arwustuse lõpul tähendab ta:

„Pill'i raamatu ajalooline ülewaade Eestis tehtud sordi wõrdluskatsete kohta on minu arwates teose suurem ja püsiwam teene. Ja esimese katsena maale tähtsamate põllutaimede nimekirjaks olla, on see töö, mille eest taimekaswatajad kahtlemata on autorile tänulikud."

Jaan Mets.

Eesti põllumehe linakaswatus.

Põllutööministeeriumi poolt auhinnaga kroonitud.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Lina ajalooline tähtsus Eesti rahwa elus. Kas on linakaswatusel ka tulewikku. Kas linakaswatusel wõib ka Eestis tulewikku olla. Linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks. Lina tähtsus põllul. Kuidas lina maad kurnab. Missugust maad nõuab lina. Lina eelwili. Mida lina järele külida. Külwikorrad linaga. Koht põllul. Maa harimine. Lina wäetamine. Külw ja külwiseeme. Lina waenlased ja lina eest hoolitsemine põllul. Linasaagi kogumine ja kasutamine.

„Waba Maa" 1921. a. põllumajand. lisas „Maamees" nr. 44 kirjutab „—ik" selle raamatu kohta:

„Eestlase majanduslik wabanemine talude wäljaostmise teel sai alguse wanemates linakasvatus-waldades. See oli lina, mis Halliste mulkisid esimestena teoorjuse raskustest üle aitas ja nende kuulsakssaanud jõukusele aluse pani... Linakaswatajad olid ka esimesed poegade koolitajad, linakaswatawast Lõuna-Eestist on tulnud meie ainelise ja waimlise kultuuri tähtsamad algatused, nagu ka sennine rahwuslik liikumine ja poliitiline elu on peaasjalikult lõuna-eestlaste kantud. — Eesti riigi rajamise üksikutel silmapilkudel on lina oma ajaloolises osas jälle eesrinda kerkinud... majanduslikust kitsikusest ülepääsemiseks 1920. a. andis meile eestkätt jõudu just lina, see tähtsam wäliswaluuta-allikas. — Kui ühes linakiuga oleks meil tarwitada olnud ka need mõned sajad tuhanded puudad „Pärnu linaseemet", mis enne sõda wälja weeti, siis oleks läinud aastal lina wäljawedu üksi annud kaks korda niipalju wäliswaluutat, kuipalju nõuab meilt kogu meie sissewedu" — nende sõnadega hindab raamatu autor lina ajaloolist tähtsust Eesti rahwa elus. Kuid, kas on linakaswatusel ka tulewikku, kas maksab Eesti põllumehel oma majapidamise korraldamisel lina, kui alalist sissetulekuallikat arwesse wõtta? — nende, iseäranis praegusel ajal ülestõuswate küsimuste peale katsub autor oma raamatus wastust anda.

Autor toob andmed selle kohta, et Eesti lina palju kiurikkam on, kui teiste maade linad, et Eesti linaseemet teiste riikide linakaswatajad tarwitawad ja meilt ostma peawad ja tuleb otsusele, et linakaswatusel Eestis kindel pind olemas on, et üksikute majapidamiste, kui ka riiklise kaubanduslise bilansi tasakaalu wiimiseks meie Lõuna-Eesti põllumajapidamiste külwikorras linakaswatus tähtsat osa peab ja ka saab etendama. Kuigi lina meil enam endist tähtsust tagasi ei oma, nagu tal see kümned aastad tagasi oli, jääb linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks, mille läbi majapidamises keskmine sissetulek kindlustatud saaks. Et linakaswatamisest suuremat tulu saada, selleks antakse autori poolt raamatus näpunäiteid, kuidas lina kaswatada, selgitatakse küsimust, missugust maad nõuab lina ja missugune peab linal eelwili olema, kuidas maad harida ja wäetada, missugust wäetist, kui palju ja kunas tuleb linale anda, millal külwada ja missugune seeme peab olema. Kõigi nende küsimuste peale annab autor uuemaaja põlluteadlaste ja eeskujulikkude tegelikkude linakaswatajate koge-

muste järele põllumehele nõu ja juhatust. Linakaswatuse peale on meil wähe rõhku senni pandud, iseäranis wähe on aga linakaswatamise ja linaharimise oskuse muretsemiseks meie põllumeestele ära tehtud. J. Mets'a raamat tahab osaltki seda tarwidust täita ja seda katset tuleb täiesti õnnestunuks lugeda. Nüüd, kus linakaswatus linahindade tõusu tõttu jälle päewakorrale kerkib, ei tohiks käesolew raamat mitte ühelgi linakaswatajal puududa. See raamat on ka põllutööministeeriumi poolt kirjatööde wõistlusel esimese auhinna wääriliseks tunnistatud, ja iseäranis uutele põllumeesteleasunikkudele soowitatud.

Jul. Aamisepp.

Loomatoidu juurikate kaswatamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 56 lhk., 17. pildiga. Hind 60 m.

Sisu: Eessõna. Mis sunnib põllumeest loomatoidujuurikaid kaswatama. Missuguseid wigu tehtakse nende kaswatamisel. Kuhu tulewad juurikad külida. Kuidas juurikamaad ette walmistada ja wäetada. Kas juurikaid tasasel maal wõi wagudel kaswatada. Peedi sordid. Naeri ehk turnipsi sordid. Porgandi sordid. Kaalika sordid. Missugused tööriistad peawad juurikakaswatajal olema. Kuidas juurika seemet külida. Kuidas juurikataimi kaswu ajal harida. Juurikate ülespõtmine ja alalhoidmine. Tähtsamad juurika waenlased ja nende wastu wõitlemine.

„Waba Maa" 1921. a. lisas „Maamees" nr. 44 kirjutab „—ik" J. Aamisepp'a raamatu kohta:

„Jul. Aamisepp'a „Loomatoidu-juurikate kaswatamine" selgitab teist meie põllumajanduses praegusel ajal iseäranis tähtsat küsimust — loomatoidu-juurikate kaswatamist. Eestis, kus karjakaswatus ja karjasaadused era- kui ka riigimajapidamises esimesele kohale on asumas, omab suurema tähtsuse loomatoidu-ainete saawutamine. Meie raha madala kursi tõttu on wõimata jõutoitu wäljaspoolt sisse wedada, mispärast ka loomatoidu-juurikate kaswatamine suuremal mõõdul aitab loomatoidu-kitsikusest meie põllumehi wälja. Kõneall olew raamat on määratud juhatuseks loomatoidujuurikate kaswatajatele. Ehk küll juba enam kui 20 aastat l.-juurikaid meil on kaswatatud, ei wõi ütelda,

et juurikate kaswatamises selle aja jooksul edusamme oleks märgata. Suurema osa põllupidajate juures on l.-juurikad ikka alles tundmata, ehk neid kaswatatakse aiawiljа kõrwal aias peenral. Üheks mõjuwaks takistuseks seal juures on see asjaolu, et suurem osa põllupidajaid siiski weel ei oska loomatoidu-juurikaid kaswatada, mille tõttu nende saak äpardub ja põllumees juurikaid külimast loobub. Raamatus antakse sellekohast juhatust, kuhu tulewad juurikad külida, kuidas juurikamaad ettewalmistada ja wäetada, missuguseid juurikaliike ja nende sorte peab kaswatama, et juurikatest seda suurt tulu saada, mis nad haritud põllumehe juures wõiwad anda. Üksikute juurikaliikide, sortide kohta annab autor omas raamatus enam-wähem tarwilikka teateid sortide wõrdlewa tulususe, kui ka iga üksiku sordi nõudmiste ja tarwiduste kohta maapinna harimise ja wäetamise suhtes. Asjata on ainult autor liig palju sorta esitanud, mis wähemharitud põllumehele kohase sordi wäljawalikut raskendab. Küllalt oleks kaks, kolm sorti igast liigist nimetada, kuid neid põhjalikumalt kirjeldada. Lõpuks annab autor asjaliku ülewaate selle üle, missugused tööriistad peawad juurikakaswatajal olema, kuidas juurikaseemet külida, kuidas taimi kaswu ajal harida ja kuidas juurikaid ületalwe hoida. Need juhatused ja näpunäited, mis autor oma kogemuste kui ka teiste tegelikkude põllumeeste kauaaegse praktika põhjal annab, on igale juurikakaswatajale kasulik omandada. Autor on wäga tänuwäärt töö ära teinud, lühidalt ja ladusel keelel kõike seda ära jutustades, mis juurikakaswatajal tarwis teada läheb."

Aug. Jürmann.

Umbrohud ja nende häwitamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 100 lhk., 27 pildiga. Hind 80 m.

Sisu: Eessõna. Umbrohust üleüldse. Umbrohu kahjulikust mõjust. Umbrohu laialilagunemisest. Wõitlusest umbrohtude wastu: Kuidas umbrohu seemne põllule pääsemist ära hoida, umbrohu häwitamisest põllul, külwikord, maa torutamine ja maa lupjamine. Üksikud umbrohud: ristikheina siid, lina siid, põldsinep, põldrõigas, tõlkjas, rukkilill, rukkiluste, pehme luste, uimastaw raihein, tuulekaer, nälghein, tuder, nisulill, ris-

tirohi, malts, aedmalts, walge hanimalts, hiirekõrw, litrihein, punand, tihashein, unilauk, harakalatw, rukki-kastehein, kanalill, wäike oblikas, kollane ja walge karikakar, jaanikakar, põldkannike, wirn, põldmoon, kirburohi, konnatatar, kesalill, kassitapud, põldosi, paiseleht, piimohakas, põldpuju, põldohakas, kukehari, käokannus, orasrohi, põisrohi, hanijalg ja põldsõnajalg.

A. Jürmanni raamatu kohta kirjutab „Waba Maa“ 1921. a. põllumajanduslises lisas „Maamees“ „J.“ järgmist:

„Umbrohtude wastu wõitlemises annab täielikku juhatust raamat „Umbrohud“ agr. Jürmanni kirjutatud. Raamat on arusaadawalt igaühele kirjutatud ja annab juhatust, kuidas wiljaseemet umbrohuseemnetest puhastada ja kuidas põllul ettetulewate umbrohtude wastu wõidelda. Mitmed põllumehed ei mõista omale selgelt ettekujutada seda suurt kahju, mis umbrohud iga aasta wiljale sünnitawad. See raamat on tarwilik igale põllumehele, kellel põld rohkem ohakaid kui wilja kaswatab.“

1921. a. „Tallinna Teataja“ nr. 82 kirjutab „Ise“:

„Kes jõuab wõi mõistab seda kahju, mis umbrohud meile iga aasta kahju toowad, ülesse arwata. Kõige rohkem on meil just suwewiljade põllud umbrohtu täis. Umbrohtude laialilagunemist edendab meil peaasjalikult külwiseemne puudulik puhastamine ning halb maaharimine. Kuidas taime söödikutega wõidelda, seda juhatab wäga hästi agr. Aug. Jürmanni raamat. Et see esimene sarnane töö Eestis, sellepärast ei tohi ükski põllumees teda ostmata jätta.“

M. Pill.

Sordikaswatus.

Eriosa II. Heinataimede sordiparandus. Kõrsheinad ja punane ristikhein. K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 56 lhk., 12 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Kõrsheinade sordiparanduse tähtsus. Kõrsheinade sordiparanduse eesmärk. Algusmaterjali kogumisest. Kunstlik põõsaste paljundamine. Külw. Istutamine. Wõõra õietolmu eest hoidmise abinõud. Töökawa. Punane ristikhein. Tarwitatud kirjandus.

Selle raamatu üle kirjutab 1921. aasta „Tallinna Teatajas nr. 82 „Ise“ „Uuema põllutöö kirjanduse ülewaate“ all järgmiselt:

„Nendele põllumeestele, keda wiljasortide parandus ning kaswatus huwitab, wõib julgesti M. Pill'i raamatut: „Sordikaswatus“ soowitada. Selle nime all on juba 3 raamatut ilmunud: 1) Sordikaswatuse üleüldine osa, milles põhjalikult sordikaswatuse mõistest, selle töö tähtsusest, töötamise wiisidest ja kawadest seletust antakse. Et lugeja tähendatud raamatu järgmistest annetest wõi eriosadest paremini aru saaks, selleks on waja tingimata just esimene anne, Sordikaswatuse üleüldine osa, muretseda, kui seda weel peaks müügil olema. Järgmistes raamatutes: 1. eriosa käsitab herra M. Pill kartuli, lina, rukki, kaera, odra ja nisu olemasolewate sortide parandustööd kui ka uute sortide soetamist. Teises eriosas teeb ta seda kõrsheinte ja punase ristikheina kohta. Meil on juba üksikud ärksamad põllumehed sordiparanduse küsimusega ennast tutwustanud, kuid wiimasel ajal on asjast huwitatud isikute arw weelgi tõusnud.

See küsimus ei tohiks mitte üksinda sordiparandusest huwitatud põllumeeste eriasjaks jääda, ta peab ka kõiki seemnekaswatajaid huwitama, sest wiimased on ühtlasi ka sordiparandajad. Ja siin on herra M. Pilli raamat hääks juhtnööriks.“

Seemnewilja wihud.

Üldise pealkirja „Seemnewilja wihud“ all ilmub Kirjastus-Ühisus „Agronoomi“ kirjastusel rida raamatukesi seemnekaswatuse alalt. On teoksil aiataimede ja heinataimede seemnekaswatamist kui ka puhastamist käsitlewad käsikirjad.

Senini on ilmunud:

Wihk nr. 1.

M. Pill.

Seemne- ja Sordikaswatus Eestis.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 88 lhk., 25 pildiga. Hind 90 m.

See raamat annab ülewaate meie seemne- ja sordikaswatuse seisukorra üle. Meil on nii mõnigi sordiparandaja, kes mõne sordi on wälja lasknud, nagu

krahw Berg Sangastes, kadunud Dr. A. Eisenschmidt ja teised, meil on hoolsalt töötamas nii mitmedki isikud ja asutused meie wiljade sordiparanduse kallal, meil on kaunike kogu isikuid ja asutusi töötamas seemnekaswatuse alal, aga meie ei tunne neid isikuid ega asutusi, samati ei tea ka, kuidas nad töötawad ning missuguseid tagajärgi on nende töö annud.

Seemnewilja wihk nr. 1 tutwustab meid nende isikute ja asutustega, kui ka nende tööwiiside ja tagajärgedega. Meie kaswatame küll ammugi Sangaste rukist, aga kuidas ta wälja arendatud, pole suurel hulgal teada — pikema seletuse leiame wihust nr. 1.

Wihk nr. 2.

C. Kompus.

Juurwilja seemnekaswatus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 56 lhk., 11 pildiga. Hind 75 m.

Sisu: Eessõna. Juurwilja seemnekaswatuse otstarbe. Tulusa seemnekaswatuse 10 punkti. Maa. Kliima olud. Seemnepõllu seisukoht. Wäetamine. Külwiseeme. Ristsugutamine. Ristsugutusi wõib ära hoida. Ristsugutatud taimede kõrwaldamine. Kaitsemajake. Juurwilja istikute kaswatamine. Külwiaeg. Külwiseemne paljus ja külwamine. Harimine. Istikute üleswõtmine ja alalhoidmine. Seemnekultuuride istutamine. Porgandi seemnekultuuri istutamine. Seemnekultuuride eest hoolitsemine kaswuajal. Seemne koristamine. Järelwalwamine ja peksmine. Õhu mõjul kuiwatused. Seemnete puhastamine. Tähtsamad juurwiljade — peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Sööda- ja suhkrupeedi seemnekaswatus. Naeri ja kaalika seemnekaswatus. Porgandi seemnekaswatus. Tarwitatud kirjandus.

Eessõnas tähendab autor: „Teades, kui mitmekesiselt halwasti on mõjunud sissetoodud külwiseemnete päritolewus lõikuse peale, ja et ainult meie kodumaal kaswatatud ja wäljaarendatud kultuurtaimede sordid suudawad ka meie kliimas ja oludes püsiwalt kõige kõrgemat saaki anda, on aeg seemnete wõõrsilt sissetoomist ära jätta ja asuda ise nende seemnete kaswatamisele, mille kaswatamine meil on wõimalik ja majandusliselt läbiwiidaw.

Nende ridade kirjutaja eesmärk on anda lühidalt tarwilikumaid juhatusi juurwilja seemnekaswatajaile, awaldades omi tähelepanekuid ja kogemusi, mis suudetud omandada mõne aasta jooksul sellel alal kodu- ja wäljamaal töötades."

J. Ümarik.

Suhkrupeedi kaswatamine ja selle ümbertöötamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 16 lhk. Hind 15 marka.

Sisu: Suhkrupeedi kaswatamise eeltingimised. Suhkrupeedi kaswamine. Suhkrupeedi ümbertöötamine.

Sookultuur.

„Sookultuuri" nime all ilmuwad K.-Ü. „Agronoomi" kirjastusel „Eestimaa Sooparanduse Seltsi" toimetused wihkude kaupa. Sookultuuri ülesande ja ilmumise kohta kirjutawad „Sookultuuri" toimetajad Leo Rinne ja Jaan Mets „Sookultuur" 1. järgmist: „Sookultuuri asja rahwalikuks tegemiseks on seltsi tegelased tarwitanud koosolekute kõrwal ka üleüldise ajakirjanduse abi. Wiimase ülesande mõjuwamaks teostamiseks on selts nüüd otsustanud wälja andma hakata kogutöid „Sookultuuri" nime all. Need wäljaanded ilmuksid tarwidust ning wõimalust mööda, mitte wähem kui üks wihk aastas. „Sookultuuri" eeskawa selgub juba käesolewast esimesest wihust. Tema esimeses osas ilmuksid algupärased kirjutused sookultuuri alalt, teises osas ülewaated ja kokkuwõtted wastawast kirjandusest, kuna kolmandas märgitakse ära tähtsamad sündmused sookultuuri alal; selles ringwaate-osas awaldatakse ka sooharimisse puutuwad seadused ja määrused.

Kodumaa sookultuuri uuel arenemisjärgul tohiks käesolewaga alustatud wäljaannetel küllalt tarwilikud ülesanded täita olla."

Seni on ilmunud:

Sookultuur I.

64 lhk. Hind 50 marka.

Sisu: Leo Rinne ja Iaan Mets — Kodumaa sookultuuri uue arenemisjärgu algul. N. v. Sivers — Madalsoode ettewalmistamine kultuurile. I. Tiidt — Pisut meie soodest. A. Lepik — Mõnda põllutööministeeriumi tegewusest maaparanduse alal. Kirjandusest. Ringwaade: Soo: kultuurisse puutuwad seadused ja määrused; Eestimaa Sooparanduse Seltsi tegewusest.

Sookultuur II.

Hind 25 marka.

Sisu: Õp. agr. Leo Rinne — Alused sookultuuri korraldamiseks Eestis. N. v. Sivers — Salakraawituse teostamine madalsool. A. Lepik — Maaparanduse laen. A. Graf — Milles seisab Eestimaa sooparanduse seltside instruktorite tegewus? Maaparanduse ühisuse põhikiri. Õp. agr. Leo Rinne — Niiduwiljus meie madalsool. Eestimaa sooparanduse seltsi ja Tooma sookatsejaama tegewusest.

Sookultuurisse puutuwad seadused ja määrused.

O. Daniel.

Metsakasutus.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 176 lhk., 45 pildiga. Hind 200 m.

Sisu: Ülewaade maailma metsadest ja nende kasutamisest. Puu omadused. Tegelik metsakasutus. Kodumaa puude tarwitamine tööstuses. Puu kestuseea pikendamine. Puu ümbertöötamine kuumuse abil. Puu keemiline ja mehaaniline ümbertöötamine. Kõrwalised metsasaaduste kasutusharud. Mõõtude wõrdlewad tabelid.

Saatesõnas tähendab raamatu kirjutaja muuseas: „Leidku raamat metsameeste peresse, kuhu ta esimesel joonel on määratud, teed ja sõbralist wastuwõtmist.“

„Kuigi osa nendest metsameestest, (s. o. metsnikud ja metsahoidjad) hää praktika kooli läbi on teinud, puudub suuremal osal, iseäranis noorematel, kõige huwi ja soowi peale waatamata wõimalus end erialal täiendada. Metsameestega kokku puutudes wõetakse sagedasti küsimus eestikeelse metsaasjanduse kirjan-

duse kohta üles ja need ajakohased nõudmised andsid ka käesolewa teose ilmumiseks tõuke."

K. Zolk.

Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 40 lhk., 17 pildiga. Hind 40 m.

Sisu: Eessõna. Kahju, mida putukad wiljaaidas teewad ja mõned abinõud selle kõrwaldamiseks. Putukate kehaehitus ja arenemine. Kahjulikud putukad wiljaaidas.

Eessõnas tähendab autor. „Wõitlus kahjulikkude putukate wastu on üks raskematest, kuid tähtsamatest põllumehe ülesannetest. Kõigile on arusaadaw, et põllumees ei saa ja ei tohi rahulikult pealt waadata, kuidas raske töö ja waewaga kaswatatud wili häwitatakse. Paljud saawad sellest küll aru, kuid wähe on neid, kes seda pahet kõrwaldada tahaksid. Kui me tõesti teiste kultuurimaade wäärilisteks tahame saada, siis ei tohi me ka wõitluses kahjulikkude putukate wastu ükskõikseks jääda."

J. Mägi.

Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 120 lhk., 73 pildi ja joonistusega. Hind 100 m.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Rakk, kude, elund. Imetajate loomade liikumise elundid — luukere, lihased. Imetajate koduloomade keha toitmise elundid. Sèedimise elundid. Seedimine. Toidu were sisse imbumine. Were ringwool. Hingamine. Puhastamise elundid. Aine- ja jõuwahetus kehas. Imetajate koduloomade siginemise elundid. Isase looma sugu elundid. Emase looma sugu elundid. Paaritamine ja sugutamine. Sugutatud munakese arenemine. Sünnitamine. Piima sündimine. Imetajate koduloomade tundmise elundid. Meelte elundid. Ergukawa. Tarwitatud kirjandus.

1921. aasta nr. 1 „Agronoomias" kirjutab agr. J. Mets selle raamatu kohta muuseas:

„Uue kirjastuse esimene raamat. Ühtlasi üks paremates seni ilmunud põllutöö-kirjanduse — ja ka loodusteaduse — raamatutest. Wõetud ala küllalise põhjalikkusega käsitlew, seejuures ajanõuetele wastawalt otse eeskujuliselt kokkuhoidlik olles — nii aine edasiandmise poolest kui ka trükitehniliselt (kokkusurutud kiri); toredust lubaw aga rohkearwulise piltidekoguga, mis on üllatawalt selgelt ära trükitud, — ka kõige õrnemates joonistustes. Aine ise nõuab juba wõimalikult nägelikku kujutust. Kirjastuse suurem kulukandmine klisheede-walmistamiseks on sellepärast wäga tänuwäärt tegu. Raamatu odaw hind näitab aga, et on wõimalik kirjandust turule saata palju kättesaadawama hinnaga, kui seda harilikult näeme.

Raamatu kokkuseadja on juba 10 aastat seda ainet kursustel ja talwekoolis õpetanud. Ettekantud materjali ütleb autor nüüd mõnesuguste täiendustega käesolewa õpperaamatu näol wälja annud olewat. Raamatu kokkuseadmisel ollagi silmas peetud põllutöökursuste ja talwekoolide ning eriliste karjatalitajate kursuste ja koolide õpilasi, samuti ka edenenud tegelikka põllumehi. — Siin hindab tegija ise oma tööd küll liig tagasihoidlikult. Minu arwates jätkub sellest kursusest ka põllutöö keskkoolile. Ja koguni ülikooli õpilaselegi on ta tänuwäärt käsiraamatuks."

P. Kallit.

Piimakarja toitmine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 160 lhk. Hind 100 marka, köites 190 marka.

Sisu: karjatoitmise otstarwe. Toitmise üleüldised põhijooned. Karja toiduainete keemiline kokkusead. Toidu seedimine. Looma keha keemiline koosseis. Ollusewahetus ja toiduollused. Toiduained. Toitude omadused. Toored toidud. Karjamaa. Haljastoidud. Juurwiljad. Hapu presstoit ehk silo. Toored wabriku jätised. Kuiwad kõrstoidud. Heinad. Õled. Jõutoidud. Loomariigist saadud toidud. Kiwiriigist saadud toidud. Piima-, rammu- ja muud pulbrid. Karja toiduainete terwishoidline wäärtus. Jõutoitude walik ja ostmine. Toitude ettewalmistamine ja tarwitamine. Toitmise korraldamine. Talwine toitmine. Tegelik söötmine. Suwine karja toitmine. Karja toitmine ülemineku aegadel. Ühetasane toitmine.

P. Kalliti raamatu üle kirjutab 1921. a. „T. Teataja“ 82 numbris „Ise“ muuseas järgmist:

„Raamatu sisu on niiwõrd tuumakas, et ta iga nõuetele wastab. Kahju teeb see põllumees enesele, kes tähendatud raamatut mitte ei osta.“

Loomaarst A. Rängel.

Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. Teine trükk. 312 lhk., 42 pildiga. Hind 250 m., köites 340 m.

Sisu: Terwe kodulooma tundemärgid. Pisiolewused. Bakteeride kahjulik mõju organismi peale. Wastuwõtmatus ehk immuniteet. Põletik. Palawik. Wigastused. Haawad. Põlemiswead. Külmamiswead. Kondihaigused. Nahahaigused. Hobuste mustakusehaigus. Hingamiselundite haigused. Seedimiselundite haigused. Ussid koduloomade soolikates. Maksalutikad. Soolikakihwtitus sigadel. Waarutõbi — osjakihwtitus — hobustel. Külgehakkawad haigused. Koduloomade sünnitusabi. Tiinete loomade haigused. Raskused sünnitamise juures. Aitamise juures tarwilikud riistad. Mõned raske sünnituse juhtumised. Haigused peale poegimist. Udarapõletik. Lõhed nisade peal. Kärnad nisade peal. Mõned sündinud loomade haigused. Kodune apteek loomade rawitsemiseks.

Selle raamatu esimese trüki üle kirjutab ajakiri „Põllumees“ 1922. a. 22. numbris järgmist:

„Ükski raamat ei suuda küll arstlises abiandmises wilunemata loomakaswatajat loomaarstiks teha, kuid hea asjalik teoreetiline õpetus aitab siiski selleks palju kaasa, et loomakaswataja ise ka loomade haigusi tundma õppida wõiks ja omas majapidamises järk-järgult neid abinõusid tarwitusele wõtaks, mis haiguse tekkimist takistawad. Korralik loomakaswataja peab alati teesid leidma, et haigeksjäänud looma terwist päästa ja tema kannatustele kergendust leida. Selleks tuleb eestkätt oma teadmisi koduses arstiabi andmises täiendada ja kui selgub, et iseseiswalt looma haigust arstida ei suudeta, siis tuleb alati loomaarsti poole pöörata, sest wiiwitamisega wõib loom elu kaotada. Wananenud haiguse arstimine on üleüldse küsitaw ja paremal juhtumisel nõuab see suurt kulu ning tarwitab paranemiseks palju aega.

Loomaarst A. Rängeli kirjutatud raamat on üks täielikumatest sellel alal ilmunud eestikeelsetest raamatutest ning on peaasjalikult koduse arstiabi andmiseks määratud.

Autor tutwustab eestkätt nende tundemärkidega, mis terwet koduloomа iseloomustawad. Selle järele tutwustatakse mitmesuguste haigustetekitajate pisiolewuste ning muude asjaoludega, mis suuremalt osalt haiguste algatajateks on; ühtlasi näidatakse ka abinõud nende wastu wõitlemiseks ära.

Kõik sagedamini ettetulewad haigused leiawad üksikasjalisemat käsitlust, kus iga haiguse tundemärgid esile tuuakse ja selle järele need arstimise wiisid, mida koduselt wõimalik tarwitusele wõtta oleks.

Piltide abil on iseäranis hästi sünnitusabi andmine koduloomadele ära selgitatud. Peale selle käsitatakse neid haigusi, mis loomade tiinuse ajal ja peale poegimist ning sündinud loomade juures ette tulewad.

Lõpuks on näidatud ka rohtude nimekiri, mis koduses apteegis tarwilikud on.

Raamat on loomade haiguste korral heaks nõuandjaks, sellepärast wõib seda igale põllumehele soojalt soowitada."

A. Olt.

Koduloomade terwishoid.

239 lhk. 101 pilt. Hind 150 m.

Ühe selle raamatu eelmise trüki arwustuse puhul „Talu" 1915. a. nr. 12. kirjutab loomaarst K. Saral lõpuks: „Soowin, et igal loomapidajal mitte ainult Olti koduloomade terwishoiuõpetuse raamat ei oleks, waid et igaüks ka teaks, mis seal sees seisab."

Prof. W. Gutmann kirjutab selle raamatu üle 1921. aasta „Agronoomia" nr. 5. järgmist:

„Põllumajandus ja loomakaswatus moodustawad meie riigi aluse. Enne ilmasõja lahtipuhkemist andsid iga aasta korraldatawad näitused kujuka pildi mitte ainult näitusele toodud sarwloomade ja hobuste küllusest, waid just peaasjalikult nende häädusest. Me wõisime õigusega uhked olla selle üle, mis oli saawutatud. Sõjamöllu all on meie loomakaswatus wäga suurel wiisil kannatanud, ja kulub aastakümneid, enne kui me selle jälle endisele kõrgusele suudame tõsta. — Et end kahjude eest hoida, mis looma kaswatamisel ette tulewad, siis on wäga tarwilik, et põllumeestel sünnitusabist,

looma hoidmisest ühes ettetulewate hakkawate haigustega, tarwilised teadmised ei puuduks. Täieulatuslist wastust kõigi nende küsimuste peale annab käesolew raamat, sinna mahutatud 101 pildiga, mis 1920. a. kolmandas wäljaandes on ilmunud. Raamatu on kirjutanud loomaarst, kes oma erialal töötades suured kogemused on omandanud ja kes wäga hästi meie põllumajandusega tuttaw on."

Peale sisu märkimise tähendab arwustaja:

„Nagu referendil juba enese tegewusest wäga selgesti teada, teewad loomade omanikud sünnitamisabi andmisel wäga palju andeksandmata wigu, mille tagajärjel nii emaloom kui ka wäike wäga kergesti hukkuwad. Selle tõttu olgu iseäranis alla kriipsutatud autori normaal-sünnitamise kui ka sünnitamisel ettetulewate takistuste osaw kirjeldamine. Niisama ka palju teisi küsimusi sünnitusabi alalt leiab rahuldawa seletuse, nii et põllumehele need näpunäited wäga kasulikud saawad olema.

Seda hääd raamatut, mis nii palju teaduslist materjali sisaldab, wõib kõige soojemalt soowitada põllumajanduse õppijatele kui ka loomakaswatajatele."

„Waba Maa" 1921. a. põllumajand. lisas „Maamees" nr. 6 kirjutab „I" „Eesti põllumajanduslise kirjawara" all selle raamatu üle:

„Karjakaswatuse alal on mitmekesist kirjandust pr. saadawal. Siin wõiks esim. koh. nimetada „Koduloomade terwishoid ja sünnitamise abi" loomaarsti. A. Olti poolt kirjutatud, mis praegu saadawal uue trükina. Raamat annab juhatust, kuidas koduloomi kaswatada terwishoidliselt, kuidas loomade eluruume ehitada, annab seletust koduloomade kehaehituse üle, ja lõpuks selgitab, kuidas sünnitamise juures abi anda, mis wäga tähtis on. Raamat on piltidega ilustatud, mis palju aitawad asja selgemaks teha, iseäranis wiimase asja juures."

A. Arras.

Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjutus. 112 lhk., 22 pildiga. Hind 100 m., köites 190 m.

Selle raamatu üle kirjutawad:

„I" „Waba Maa" 1921. a. lisas „Maamees" nr. 6:

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

„Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused“ loomaarst A. Arrase kirjutatud, selgitab tähtsamate külgehakkawate loomataudide wastu wõitlemist ja nende eest hoidmist. Kõik haigused on arusaadawal keelel seletatud, milleks hulgalised pildid kaasa aitawad.

Prof. W. Gutmann 1921. a. „Agronoomia“ nr. 3:

„Üheks kohutawamaks paheks, sõja otsekohese tagajärjena, tuleb lugeda kahtlemata hakkawate haiguste edasikandmist. Ka Eesti on selle all kannatada saanud. Terwe rida taude, nagu hakkaw weiste kopsutaud *(Pleuropneumonia contagiosa bovum)*, suu- ja sõratõbi *(Aphthae epizooticae)*, tatitõbi *(Malleus)* ja hobuste kärnatõbi ehk sügelised *(Scabies)* on meile sõja kestwusel sisse toodud ja siin kohutawal kombel möllanud. Peale selle ähwardab meid idast weiste katk *(Pestis bovina)*, mis wäga kergesti üle piiri edasi wõib kanduda. Loodame, et meie karjad sellest häwitawast katkust sellekohaste ettewaatuste tõttu puutumata jääwad. Kui seda määratumat majanduslist kahju silmas pidada, mida mitte ainult ülewalnimetatud sõjataudid, waid ka meil harilikult ettetulewad hakkawad haigused sünnitawad, siis peab tunnistama, et loomaterwishoiu peawalitsusel wäga raske ja wastutusrikka ülesandega tegemist on, et nende haiguste häwitamist ja haigeksjäämiste arwu wähenemist teostada. Et see wõitlus tagajärjerikas oleks, on tingimata tarwilik, et rahwal ei puuduks selge arusaamine, missuguse suure waenlasega tal wõidelda tuleb. Sellepärast olgu terwitatud seesuguste juhatuste kogu ilmumine, missugust ülesannet ka täidab käesolew raamat, kus on hakkawad haigused nende tundemärkide ja nende wastu wõitlemise abinõudega hästi kirjeldatud. Raamat on nõuandjaks põllumeestele ja õppeabinõuks põllutöökoolidele. —

Autor tähendab tabawalt, et mitte külmetamine ja halb toit, nagu paljud inimesed ka praegu weel arwawad, hakkawate haiguste tekkimise põhjuseks ei ole, waid et nende sünnitajateks on pisiolewused, mis suuremalt jaolt kuuluwad taimeriiki, kuna aga wähem osa loomariigist pärit on. Külgehakkamise wiisi, immuniteedi, immuniteedi kunstliku teostamise ja sellekohaste haiguste ärahoidmise- ja parandamise-abinõude kohta annab autor lühidaid näpunäiteid ja tähendab ära üksikute koduloomade kehasoojuse ja kirjeldab palawiku tekkimise põhjuseid. Peale selle kirjeldab raamatu kirjutaja lühidalt, kuid selgelt üksikuid taude, kusjuures

end kõige uuema literatuuri peale toetab ja sisu selgituseks 22 pilti raamatusse mahutab...“

„Üleüldiselt olgu aga tähendatud, et autoril wäga hästi on korda läinud raamatu rasket sisu wäikestesse raamidesse mahutada ja seda hästi läbi töötada. Raamatut wõib kõige soojemalt soowitada igale loomaomanikule, kes endale tungiwalt-tarwilisi teadmisi loomataudide kohta tahab omandada.“

A. Rängel.

Warsakaswatus.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 36 lhk. Hind 60 m.

Sisu. Warsakaswatamine. Õhk. Aluspõhk. Naha puhastamine. Walgus. Toitmine. Ärawõõrutamine. Wõõrutatud warsade toitmine. Aastaste ja wanemate warsade toitmine. Warsa musklite harjutamine. Warsa kapjade eest hoolitsemine. Täkkwarsade ruunamine. Warsa tööleharjutamine.

„Waba Maa“ 1921. a. põllumajand. lisas „Maameees“ nr. 50 kirjutab loomaarst A. Arras selle raamatu üle järgmist:

„Kirjastusühisus „Agronoom“ on lühikese aja jooksul meie põllumajanduslist kirjandust enam kui kahekümne wäljaandega rikastanud. Kõigil „Agronoomi“ kirjastusel ilmunud raamatutel on esimese-järgu tähtsus meie tegeliku põllutöö ja loomakaswatamise kohta. Niisuguste raamatute hulka, mille järele suur tarwidus oli, kuulub ka Tartu ülikooli loomaarsti-teaduskonna dotsendi A. Rängeli raamat warsakaswatamise üle. Meie tegelikkude põllumeeste hulgas puudub kahjuks weel õige tihti arusaamine terwishoiu algnõute tähtsusest noorte suguloomade kaswatamise juures. Meil kaswatatakse ikka weel suguwarsu ja wasikaid pimedates kitsastes lauda- ja tallinurkades, ilma et järele mõeldaks, missuguseid tagajärgi niisugune tõuloomade kaswatamine kannab. Kõiki neid küsimusi käsitab dots. A. Rängel oma töös lihtsal, kõigile arusaadawal keelel, kuid täites selle juures kõiki uuemaaja teaduse kui ka tegeliku elu nõudeid. Ladusal keelel kirjutatud raamatut lugedes tekkib silma ette selge pilt õhu, walguse, tallide puhtuse, aluspõhu, ja naha puhastamise tähtsusest warsa kaswatamise juures. Niisama

ülewaatlikud on seletused ja juhtnöörid noorte warsade toitmise, nende ärawõõrutamise, nende eest hoolitsemise ja tööle harjutamise kohta.

Nimetatud raamatut wõib soowitada mitte üksi igale hobusekaswatajale, waid ka niisama hästi igale loomakaswatajale, sest üldterwishoiu-nõudmised on igatsorti loomakaswatamise juures ühesugused. Meie hobusekaswatajad peawad weel palju õppima, palju tähelepanekuid koguma, niihästi hobusekaswatus-turgude kui ka tegeliku elu alalt, enne kui meie hobusekaswatamine õigetesse rööbastesse suudab minna. A. Rängeli „Warsakaswatamine" on edasipüüdjatele loomakaswatajatele tarwilik raamat, sest nad peawad alati meeles pidama ühe parema Saksamaa hobusekaswatamise eritundja Schwarzneckeri tabawaid sõnu: „Head omadused, mis õnneliku paaritamisega saadud, jääwad kängu ja hääbuwad mõistmata kaswatamisel sama sagedasti, kui halbade andmetega warsadest otstarbekohase kaswatuse mõjul kõlbulikud hobused arenewad."

Loomaarst A. Rängel.

Hobuste wanaduse hindamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 72 lhk., 51 pildiga. Hind 120 m.

Sisu: Sissejuhatus. Hobuse wanaduse hindamise abinõud. Hobuse hambad. Hobuse lõikhambad. Wanaduse hindamine hammaste järele kuni 8 aastani. Wanaduse hindamine hammaste järele peale 8 aastat. Mõned lõikhammaste kulumise iseäraldused. Hobusekauplejate pettused wanaduse märkide juures. Wanaduse hindamise ülewaatlik kokkuwõte prof. Dr. H. M. Krooni järele. Lõpusõna. Tarwitatud kirjandus.

Loomaarst A. Olt, kellele Kirjastus-Ühisus „Agronoomi" juhatuse poolt A. Rängeli käsikiri hindamiseks saadetud, kirjutab, et „sisuliselt on raamat huwitawalt ja ladusasti kokku seatud."

G. Pulk.

Kuidas kaswatada ja toita sigu, et nad põllumehele kõige suuremat sissetulekut annaksid.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 14. K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 54 lhk., 2 pildi ja tabeliga. Hind 60 m.

Sisu: Sigade pidamise tähtsus ja eeltingimised. Tõuküsimus, sugusigade walik ja paaritamine. Sigade toitmine. Sugusigade eest hoolitsemine ja toitmine. Sealaut. Sigade pidamise eriharud ja arwepidamine. Sigade müügi korraldus ja seakaswatust edendawad ettewõtted. Põllutööministeeriumi seakaswatuse kawast. Kokkuwõte.

Paar wäljawõtet peatükist. „Sigade pidamise tähtsus ja eeltingimised:

„Sigade pidamisel on eriti suur tähtsus selle poolest, et põllumehel wõimaldub sigade kaudu niisuguseid aineid ja saadusi, mida mujal kasutada ei saa, ehk wäga odawasti ära peaks andma, kallimaks aineks, lihaks ümber töötada, mis põllumehe sissetulekut tuntawalt tõsta aitab.“

„Hea sigade wõi sealiha turg ja rohke ning odaw sigade toit on see loomulik aluspõhi, millel põllumees tarwiliste teadmiste abil wõib luua sigade pidamisest täitsa tulutoowa majapidamisharu ja sissetulekuallika. Olles kõigi sammude juures teadlik sigade pidamise küsimustes, alates wäljamaa turunõuetest, tõuküsimusest ja sugusigade walikust, kuni tegelikkude toitmis- ja pidamisküsimusteni ning otstarbekohase müügikorralduse loomiseni, wõib põllumees sigade pidamist kui kasulikku majapidamisharu, tarwilisele kõrgusele tõsta. See annab põllumehe kokkukuiwanud sissetulekutele tähtsat lisa ja aitab majapidamist üldiselt paremale järjele tõsta, wõimaldades põllumehele inimwäärilisemat ülalpidamist.“

Yrjö Collan.

Soome keelest O. Kallit.

Seakaswatuse õpetus.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 72 lhk., 18 pildiga. Hind 100 m.

Sisu: Sissejuhatus. Sead, nende tundmine ja parandus. Sigade pidamine ja sead erimais. Sigade parandus. Paarituswiis. Suguloomade walik. Sugukult. Suguemmis. Suguloomade tarwitamine. Kuldiühisused. Kodune tõuraamatu

pidamine. Sigade toitmine. Toiduollused. Toiduained. Jõutoidud. Toored toidud. Jätte toidud. Toitude wõrdlew wäärtus. Sigade toidutarwe. Toitude walmistus. Tegelik toitmine. Põrsaste toitmine. Sugusigade toitmine. Nuumsigade toitmine. Sigade kontrolleerimine. Näitused isesugustest toiduportsjonidest. Sigala. Sigade hoid. Saaduste müük. Sigade tapmine. Majandusline raamatupidamine.

Joh. Hansen, parem meie sigadekaswatuse tundja, kirjutab K.-Ü. „Agronoomile", kes käsikirja tema kätte sisuliseks hindamiseks andis, järgmist:

„Yrjö Collan'i sigade kaswatuse õpperaamatu eestikeelse tõlke käsikirja läbi lugedes on tundmus, nagu oleks see lühikene, kuid wäga praktiline õpperaamat otse Eesti sigade kaswataja tarwis kirjutatud. Seda enam, et meil Eestis seni täielikumad õpperaamatud sigade kaswatamise üle puuduwad, sigade kaswatusel aga Eesti karjamajanduses wäga tähtis ja lootusrikas tulewik saab olema, peaks Yrjö Collani sigade kaswatuse õpperaamat kui wäga tarwilik ja oodatud käsiraamat Eesti sigade kaswatajate juures lahket wastuwõtmist leidma ja ei ühelgi karjakaswataja laual puuduma."

M. Vohlonen.

Soome keelest O. Kallit.

Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 48 lhk., 15 pildiga. Hind 80 m.

Sisu: Lammas ja tema tõud. Will. Tõuparandus. Toitmine. Lambalaut. Lammaste hoid. Raamatupidamine ja lambakaswatus.

Sissejuhatuse lõpul tähendab autor: „Siiamaale ei ustud lambapidamise tasuwuse sisse, kuid waewalt on keegi lambaid järjekindlalt ja korraliku toitmiswiisi juures püüdnud kaswatada. Meie wõime siiski julged olla, et sihikindel lamba pidamine tasuwaks kõrwalharuks põllumajanduses wõib olla."

Jaan Kodres.

Kalakaswatus tiikides.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 72 lhk.,19 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Karbikaswatus. Eheruskaswatus. Mitmesuguste tiikide otstarbekohane tarwitamine kalakaswatuseks. Kalade waenlased.

Wäljawõte autori eessõnast: „Teadmised kalakaswatuse alal on meie weeomanikkudel wäga puudulikud ja nende laiendamine kalakaswatuse paremale järjele tõstmiseks üliwäga tarwilik. Nii kui iga ettewõte asjalikka tööjõudusid nõuab, tarwitab seda ka kalakaswatus. Kahjuks puuduwad meil eesti keeles igasugused wähegi ajanõuetele wastawad kalaasjanduse õpperaamatud.“

... „Et kalakaswatajatele osaltki kõige hädapärasemaid näpunäiteid kättesaadawaks teha, wõtsin käesolewa kirjatöö kokkuseadmise käsile, milles, niihästi wäljamaa kalakaswatusesse puutuwat kirjandust, kui ka oma tegelikka äranägemisi tarwitades, tiigipidamiste otstarbekohaseid korraldusi ja pidamise wiisisid lühidalt käsitlen.“

J. Emblik.

Piimatalitus II.

(Tegelik osa).

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 165 lhk., 39 pildi ja tabeliga. Hind 150 m., köites 240 m.

Sisu: Piimasaaduste walmistamine. Puhtus ja puhastamine. Ajalooline ülewaade. Piima koorimine. Wõi löömine. Pariisi wõi. Wäljaweo (eksport-) wõi. Pakkimine. Wõi wärwimine. Wõi kahanemine. Wõi wead. Põhjused, mispärast wõi liiga palju wett sisaldab, ja abinõud selle wastu. Hapu presskoore walmistamine. Kodune hapukoore walmistamine. Kohupiima walmistamine. Kaseiini walmistamine. Juustu walmistamisest üleüldse. Laap. Laabi kanguse wäljaarwamine. Baksteini juust. Edami juust. Schweitsi juustu walmistamine. Juustu wead. Pehmete juustude walmistamine. Einejuust. Wäikene Camembert.

Camembert. Roquefort. Köömlijuust. Mõned piimatalituses tarwilikud ülesanded. Kohupiimajuustud. Hartsi juustu walmistamine. Roheline juust. Terwisjoogid. Jogurt. Kefiir ja selle walmistamine.

Piimatalituse ehitused ja sisseseaded. Hoonete ehitus. Termodünaamika. Tutwustamine auru, soojuse ja jõuga. Aururõhumise ja soojuse tabel. Jõud, töö ja tööüksus. Auru tarwitamine piimatalituses. Küttematerjalide põletuse wäärtuse wõrdlemine. Aurukatlad. Kunstlik külm. Jäätwalmistamine jne.

Wäljawõte eessõnast: „Eriteaduse omandamine walmistas meie piimatalituste juhatajatele ja meieritele siiamaale palju raskusi, sest et eesti keeles sellekohased õpperaamatud puudusid. Selle puuduse kõrwaldamiseks olen püüdnud käesolewa raamatu nii kokku seada, et ta wõimalikult kõiki tähtsamaid piimatalitusesse puutuwaid tööharusid selgitaks. Kuigi mõned ained wahest liiga lühidalt on käsitletud, wõiks see siiski peale eritundja ka põllumehele ja igale asjaarmastajale oma jagu huwitust pakkuda."

M. Määr.

Juustuwalmistamise õpetus.

II jagu. — Kõwad laabi juustud.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 144 lhk., 64 pildiga. Hind 200 m., köites 290 m.

Sisu: Esimene osa: Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu walmistamine. Walmistamise riistad. Juustu tegemine. Juustuga talitamine keldrites. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu wead. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu analüüs, wäljatulek ja hindamine. Schweitsi rattajuustu kaubalesaatmine. Teine osa: Edami ehk kerajuustu walmistamine. Edami juustust üleüldse. Walmistamise riistad. Edami juustu walmistamine. Juustuga talitamine keldrites. Edami juustu wärwimine, põitesse mähkimine ja parafineerimine. Edami juustu wead. Edami juustu wäljatulek. Edami juustu kaubalesaatmine. Tabelid.

Wäljawõte autori eessõnast: „Käesolew raamat „Juustu walmistamise õpetus" II. jagu on

oma ette ümmargune töö, mida sellekohaselt wilunud isikud Emmentali ja Edami juustude walmistamise õpperaamatuna wõiwad tarwitada."

„Raamatusse „Juustu walmistamise õpetus" on palju niisugust tarwilist materjali koondatud, mida Eesti kirjanduses siiamaale üleüldse leida pole olnud ja mille üle meie maa juustnikkude seast wahest mõnel ainukesel teadmisi on, kuna suurem osa neist üksnes praktika peale toetades masinlikult töötab. Sellepärast ei ole selle raamatu kokkuseadmisel mitte üksi õppijaid ja algajaid silmas peetud, waid kõiki, kes sellest tööst huwitatud on ja sellel tööpõllul tegelikult ehk kaudselt töötawad."

K. Illimar.

Raamatupidamise käsiraamat piimatalitustele.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 120 lhk. Hind 120 marka, köites 210 mraka.

Sisu: Raamatupidamisest üleüldse. Raamatupidamine piimaühisuses. Pearaamat. Arwete lõpetamise rewideerimine. Äritegewuse rewideerimine. Aasta-aruanne. Kawad.

Eessõnas tähendab autor: „Piimaühisus on mitme osaniku äri ning selle asjaajamine nõuab wõimalikult selget wahekorda äri ja tema üksiku osaniku wahel. Meil on suur hulk piimaühisusi ja pea iga ühes kannatab äriajamine ilma kindla süsteemita arwepidamise all; arwepidamise korraldamise järele on juba nende asutamisest saadik suurt tarwidust tunda. Käesolewa raamatu abil tahaksime seda puudust, nii palju kui wõimalik, kõrwaldada."

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus.
Ilmub wihkude kaupa.
Seni on ilmunud kaks wihku.
I. wihk. 91 lhk., 120 joonistusega. Hind 120 m.

Sisu: Eessõna. Talu asukoht ja õue. Lautadest üleüldse. Karjalaut. Hobusetall. Sõnnikulawa. Lauda plaanid.

II. wihk. 56 lhk., 73 joonistust. Hind 80 m.

Sisu: Eessõna. Sealaut. Lambalaut. Kanalaut. Lauda plaanid.

Esimese wihu üle kirjutab „el“ 1921. a. „Tallinna Teataja“ nr. 184 järgmist:

„Kes meie kodumaad lähemalt tunneb, see teab, missugune äärmine segadus ja plaanikindlusetus walitseb meie talude õuedes ja ehituste korralduses. Ei taha seda üteldagi, nagu ei leiduks taludes mitte häid ehitusi. Tihti leidub taludes päält näha suurepäralisigi ehitusi, kuid harwa on nad teiste hoonetega kokkukõlas ja otstarbekohaselt õue peale asetatud. Wõi jälle on ehitused küll hääst materjalist, seinad hästi ehitatud ja hää katusega kaetud, kuid ehituse sisemusse tungides ei leia sealt enam korda ega otstarbekohasust sugugi.

Palju mõju on meie talu ehituste pääle ka mõisad awaldanud. Kui talud weel wäljamüümata olid, ehitati harilikult mõisa metsast saadud materjalist ja mõisa poolt kätte näidatud plaanide järele. Missugused need ehitused aga said, seda teab igaüks, kes meie rendiwaldades on wähe ümber waadanud.

Rohkem korda ehitusküsimusse taludes muretseda — see on meie üks praegustest tähtsamatest ülesannetest uute talude loomisel.

Seda tõotab muretseda ka Th. Pooli raamat „Põllumajanduslised ehitused“.

Sarnase raamatu järele tuntakse praegu igatahes elawat tarwidust ja sellepärast on tema ilmumine ka wäga terwitataw.“

„Raamat saab ilmuma wihkudena. Esimene wihk toob talu asukoha ja õue ning karjalauda ja hobusetalli, kui meie põllumajanduses kõige tähtsamate hoonete käsituse.“

„Lauda ja talli üksikasjaline käsitus on ometi põhjalikult ja asjalikult tehtud. Eriti on rõhku pandud, nagu autor ka eessõnas tähendab, lautade ja tallide seesmise warustuse ja söötmise abinõude kirjelduse peale. Tegeliku elu nõuete seisukohalt wälja minnes peab tähendama, et selle küsimuse walgustamine ka kõige enam tarwilik on.

Raamat on warustatud hulga joonistustega, mis tekstist arusaamist hõlbustawad. Praeguseid kirjastusolusid arwesse wõttes tuleb joonistuste eest üsna tänulik olla.“

„Meie ehitaja põllumehe seisukohalt wäljaminne. wõib raamatut täiesti otstarbekohaseks ja õnnestanuks

lugeda, sest toodud materjal pakub just seda, mis ehitajal põllumehel tarwis teada.

Nähtawasti on autor aga wõõraste autorite mõju all olnud ja sellepärast on raamat liig konspektiiwne saanud. Teiseks näib, nagu puuduks autorilgi seisukoht mõnes küsimuses.

Raamatu wiimases osas („Lauda plaanid"), toob autor komplekti lautade ja tallide plaanisid, mis enamwähem meie talude nõuetele peawad wastama.

Raamatut wõib põllumeestele kui esimest ja pea ainukest Eesti keeles sel alal soowitada. Ka meie põllutöökoolide raamatukogudesse kõlbab ta wäga hästi.

Jääb ainult soowida, et järgmised wihud endi järel liig kaua oodata ei laseks."

Juhatused sawihoonete ehitamiseks.

Põllutööministeeriumi Maakorralduse Peawalitsuse Tehnika osakonna poolt wälja antud.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 31 lhk., 9 joonistust. Hind 20 m.

Wäljawõte eessõnast: „Kus see kallis looduswara koha peal olemas, seal on sawihoonete ehitamine majandusliselt kõige otstarbekohasem. Endised sawihooned näitawad, et need elamiseks hästi soojad ja kuiwad, pealegi tulekindlad ja tulewad odawamad kui puuhooned. Ehk küll sawihoonete ehitamine wõrdlemisi lihtne, on siiski selleks waja sawi omadusi tunda, selle ehituswiisi teada, niisama ei tohi puududa tarwilik oskus.

Selles juhatuses on lühidalt käsitatud tähtsamad nõudmised sawihoonete ehitamiseks, wastawalt wana ja uuema aja saawutustele sawiehituse alal."

Richard Klesment.

Aiatöö õpperaamat.

Aia- ja puuwiljaaed.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 136 lhk., 54 pildiga. Hind 160 m.

Sisu: Sissejuhatus. Üldine osa. Aiawiljaaed. Aiawiljade kaswatamine: Kapsa liiki aiawiljad. Juurwiljad. Sibula liiki aiawiljad. Köögi- ja maitserohud. Salatid. Mõnesugused lehttaimed. Kaunwiljad. Kurgi laadi aiawiljad. Puu-

wiljakaswatus: Wiljapuukaswatus. Wanemate wiljapuude eest hoolitsemine. Puuwilja kogumine. Wiljapuu haigused ja waenlased. Puuwilja sordid. Lõppsõna.

Wäljawõte autori lõppsõnast: „Käesolewa „Aiatöö õpperaamatu“ kirjutamisele tõukas mind wastawa õpperaamatu puudus aiatöö õpetamise juures põllutöökoolis. Raamatu peaülesandeks on — olla õpperaamatuks aiatöö õppijale. Sellest oleneb ka raamatu sisu ulatus ja tema konspektiiwne iseloom. Selle kõrwal tahab raamat ka tegelikule aiapidajale aia- ja puuwilja kaswatuses nõuandjaks olla.“

Richard Klesment.

Maasikakaswatus aias.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 24 lhk. Hind 60 m.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Maasikamaa ja selle harimine. Maasikate istutamine. Wäetamine. Maasikate harimine. Maasika haigused ja waenlased. Marjade korjamine ja müügile saatmine. Paremad maasikasordid. Aiamaasikate tarwitamine. Maasikamahlade walmistamine. Maasikaweini walmistamine. Maasikate alalhoidmine keedupurkides. Maasikamoosi walmistamine. Maasikashelee walmistamine.

Sissejuhatuses kirjutab autor: „Aiamaasikas ei ole üksi taluaias oma tarwituseks kaswatada soowitataw, waid tema on ka hästi tasuw kauba taim. Maasikmari on kodumaa turgudel otsitaw kaup ja tema hind on alati kõrge. Teda ei osta linnainimesed üksi oma tarwituseks, söömiseks ja keediste walmistamiseks, waid ta on wäga nõuetaw ka weini ja marjakonserwi tööstarite poolt, kes temast kallihinnalisi marjakonserwe ja weini walmistawad.“

M. Jürmann.

Aiaherne ja -oa kaswatamine.

Eesti Sordiparanduse Seltsi lendleht nr. 2. 16 lhk. Hind 25 m.

Sisu: Aiawilja tähtsusest üleüldse. Aiaherned. Aiaoad.

J. Truusmann.

Täielik mesilastepidamise õpetus.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 136 lhk., 25 pildiga. Hind 160 marka.

Sisu: lhk.

1—9. Mesilaste elu üleüldiselt . . . . . 3—15
10—40. Mesilastega ümberkäimine . . . . 18—57
41—45. Mesilaste söötmine . . . . . 58—63
46—50. Mesilaste haigused ja nende arstimine 66—70
51 Mesilaste seltsidest 73
52—65. Mesipuud . . . . . 74—109
66 Mesilaste pidamises kasulikud puud, põõsad, lilled, köögiwiljad ja rohud . . . 110—111
67 Mesilaste waenlased 112
68—73. Mitmesugust . . . . . 114—121

Lisa.

Mitmesugused mee tarwitamise wiisid . . 123—131

Wäljawõte esimese trüki eessõnast: „Aga nagu kõik asjad muutuwad, nii muutub ka mesilaste pidamine. Ta ei wõi enam isaisade pidamiswiisi järele kasu tuua ja edeneda, waid inimene peab oma tarkuse ja mõistusega soowitawa kasu saamiseks kaasa aitama.“

Käesolew raamat, mis autori kauaaegsete kogemuste ja parema kirjanduse järele kokku seatud, on esimeses trükis kahe esimese ja kolme teise auhinnaga kroonitud.

M. Reinik ja K. Mäekala.

Tartu ja Dadant-Blatti taru.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 48 lhk., 26 pildiga. Hind 90 m.

Sisu: Tarud üleüldse ja nende tekkimine. Tarude ühtlustamine. Tartu taru. Dadant-Blatti taru. Missugune peab hea taru olema. Dadant-Blatti ja Tartu taru ühine ehituswiis. Õlgtaru.

Th. Pool.

Põllumajandusline õppereis Hollandi.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 102 lhk., 48 pildi ja 2 joonistusega. Hind 65 m.

Wäljawõte autori eessõnast: „Käesolewa aasta (1922) suwel sai Eesti walitsus Hollandi walitsuselt kutse saata paar isikut Hollandisse õppereisile. Sama kutse osaliseks said ka Läti ja Leedu. Õppereisi ülesandeks oli üheltpoolt soow uusi tekkinud rajariike Hollandi karjakaswatuse oludega tutwustada, et wõimaluse korral Hollandi suguloomadele neis maades turgusid wõita — osalt soow oma põllumajandust üleüldse esitada ja sel alal sidemeid luua.

Käesolew raamat sisaldab eelpool nimetatud reisi ülewaadet, ühes reisil tehtud tähelepanekutega ja Hollandi iseloomustusega, mille sekka põimusid osalt andmed, saadud raamatu lõpul äratähendatud kirjandusest.

Kuigi Hollandis wiibimise aeg wõrdlemisi lühikene, kõigest 9 päewa oli, wõis siiski selle aja jooksul rida tähelepanekuid Hollandi põllumajanduse, eriti karjakaswatuse aladel teha, mis mitte ainult huwitaw eriteadlastele ei ole, waid üldhuwi tegelikkudele põllumeestele suudawad pakkuda."

Th. Pool.

Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluwiimisest teadma?

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 48 lhk. Hind 45 m.

Wäljawõtted autori eessõnast: „Maauuenduse alal on juba hulk tööd ära tehtud. Seadusandline ajajärk on osalt möödas." .... „... kuigi maakorraldusesse puutuwad seadused ja määrused eriwihkudena ilmunud, on nende põhjal siiski raske asja käigust tarwilikku ülewaadet saada.

Nimetatud puuduse osaliseks kõrwaldamisekski kaasa aidata — see on käesolewa raamatukese ülesanne. Esimeses joones tahab tema olla wäikeseks käsiraamatuks maasaajatele, puudutades kokkuwõtlikult kõiki küsimusi, mis nendele huwitust pakuwad. Loodan, et sellega nii mõnelgi aja- ja rahakulu saab kokku hoitud; sest palju küsimusi wõib kodukülas ära lahendada, selle asemel, et iga tühja-tähjaga Tallinna tõtata.

Kuid maauuenduse käiguga tutwunemine ei ole ülearune teistelegi kodanikkudele, eriti senistele põllumeestele." (Maatükkide ümberwahetamine mõisa maade planeerimisel, suguloomade wahetamine, kartuli- ja masinatarwitajate ühisuste asutamisel jne.).

Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostamiseks Eestis.

Põllutöö ministeeriumi väljaanne nr. 15.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus.. Teine parandatud ja täiendatud trükk. 108 lhk. Hind 100 mrk.

Sissejuhatus: „Käesolewasse raamatusse on koondatud kõik maareformiga seotud ning praegu makswad seadused, määrused ja juhtnöörid.

Maaseadust, mis 1919. aastal Asutawa Kogu poolt wastu wõetud, on hiljem täiendatud ja laiendatud. Maareformi teostamise määrusi on aastate jooksul järjest muudetud ja täiendatud, samuti on wastawalt põllutööministeeriumi juhtnööre aeg-ajalt muudetud ja uusi juure antud. Kõigi nende seaduste, määruste ja juhtnööride üle oli seni raske ülewaadet saada ja weel raskem neid käsitada, sellepärast oli tungiw tarwidus neid kokku korjata ja eriraamatuna wälja anda. Siia raamatusse on koondatud ainult praegu makswad seadused, määrused ja juhtnöörid. Teksti all on ära näidatud, millal ja kelle poolt üksikud paragrahwid muudetud ehk täiendatud. Lisamäärused ja juhtnöörid on wastawalt maareformi teostamise määruste teksti järjekorrale paigutatud, kuna nende järele asunikkude ehituslaenu korraldus järgneb.

Raamatu lõpus on ära trükitud seadused ja määrused eramaade korraldamise kohta Petseri ja Narowatagustel maadel ja seadus wäikemaa rendilepingute pikendamise kohta. —"

E. Mälberg-Leesment.

Perenaiste käsiraamat.

II. trükk. 224 lhk. 9 plt. Hind 220 marka, köites 300 marka.

Esimese trüki üle kirjutab majapidamise õpetaja Ida Kruus 1913. aasta „Põllutöölehes" nr. 32—33 muuseas järgmist:

„Perenaise käsiraamat — kui trehwawalt öeldud! Terwe raamat on perenaistele pühendatud. Meie perenaised wõiksid küll uhked olla oma esimese walgustaja, oma esimese teejuhi peale, sest seni ei ole

weel keegi meie perenaisele midagi pakkuda suutnud; seda teab aga igaüks, kui palju käsiraamatuid ja juhatusi peremeestele on kirjutatud ja weelgi ühtelugu nende teadmisi igapidi täiendatakse ja nõu antakse. Perenaine on täitsa oma saatuse hoolde ja unustuse hõlma jäetud."

... „Selle äratundmine, missuguses pimeduses meie perenaine praegu ümber kobab, on neiu Mälbergi raamatu kirjutamisele sundinud. Uudiseks Mälbergi raamatus on weel see, et seal peale söökide walmistamise õpetuse ka palju teisi majapidamisse puutuwaid ja perenaistele tarwilikke juhatusi leidub, ilma milleta praeguse-aja perenaisel raske on läbi saada, kui ta ajaga ja peremehega tahab ühes sammuda."

... „Igaühe peatüki juure peatama jääda wiiks liiga pikale. Söökide ja jookide kohta tahaks tähendada, et neiu Mälberg neid wäga passiwalt meie oludesse on osanud seadida, sellejuures just meie perenaisele kättesaadawaid aineid tarwitades. Harilikult ei osata meil kanamunaga midagi muud peale hakata, kui ära keeta ja nõnda süüa. Wõtku igaüks, kes ei usu, „Perenaise käsiraamat" kätte ja waadaku, kui palju toitusid selle abil kanamunaga mitmekesisemaks ja maitsewamaks wõib teha."

... „Seda kõike silmas pidades ei tohiks „Perenaise käsiraamat" küll ühelgi perenaisel enam puududa."

M. Pill ja J. Hünerson.

Põllumehe taskukalender-käsiraamat.

1925. aastaks ilmub juba kümnenda aastakäiguna. Hind 200 marka.

Peale kalendaariumi, iga päewa jaoks jäetud märkuste osa, sissetuleku ja wäljamineku, päewiliste, palgaliste, wäetamise, külwi ja lõikuse, aida, weski, saagi, karjapidamise, piimasaagi ja sigade kaswatamise tabelite (160 leheküIge) on 96 leheküljel nõnda nimetatud käsiraamatu osa, kus kokkuwõetult kõigi põllutöö ja loomakaswatuse harude üle seletust antakse, ning kus sees põllumajanduslised keskasutused, põllutöökoolid, katseasutused, põllumajanduslised nõuandjad, mõõdud ja kaalud ning laadad on ära märgitud.

M. Pill ja J. Hünerson.

Põllumehe kalender-käsiraamat 1925. a.

Eelmise raamatu odaw wäljaanne. Hind 30 mk. Sisu seesama mis eelmiselgi, puuduwad ainult tabelid arwepidamise jaoks.

Kahe wiimase raamatu üle kirjutab 1924. a. „Kajas“ nr. 278 „In“ järgmist:

Endiste aastate eeskujul on tänawugi ilmunud „Põllumehe taskukalender-käsiraamat“. Käsiraamatu osas on sisu hästi täiendatud ja see on märksa lahkuminew eelmiste aastakäikude sisust.

Kalender on ilmunud kahes wäljaandes: „Taskukalender-käsiraamat“, heas kõwas köites, sisaldab kalendaariumi, lehed märkuste tegemiseks ja wormulaarid lihtsa arwepidamise märkusteks ja käsiraamatu osa. „Kalender-käsiraamat“ on köitmata, sisuks ainult kalender ja käsiraamatu osa.

Eelmistel aastatel kurtsid põllumehed sagedasti, et waatamata selle peale, et „Põllumehe taskukalender“ küll tarwilik ja hea raamat, siiski kõrge hinna tõttu paljudele kättesaamata. Tänawu on see halbtus kõrwaldatud: „Põllumehe kalender-käsiraamat“ wõistleb oma odawuse poolest iga teise kalendriga! Peaks kättesaadaw olema kõigile.

„Põllumehe taskukalender“ — olgugi hinna poolest kallim, on ometi hõlbus igalpooi ligi kanda ja wõimalus tarwilisi märkusi teha kuupäewade järgi üldse, kui ka arwepidamise alal eraldi. — Nii siis: taskukalender oleks tarwilik nendele põllumeestele, kes pliiatsit ja märkusteraamatut taskus kannawad ja järjest tähelepanekuid kui ka majapidamisesse puutuwaid arweid üles märgiwad. Kalender-käsiraamat aga kõlbab nendele, kes sealt ainult näpunäiteid otsiwad.

Käsiraamatu osa — mõlemates ühine, on kokku seatud lühidalt, aina ekstrakti sisaldawalt. Annab mitmesugustelt majapidamise aladelt kokkuwõtlikka praktilisi näpunäiteid.

Wõrreldes eelmiste aastakäikude käsiraamatu osa tänawusega, wõib järgmist ära märkida:

Käsiraamat tugeb üldiselt enam-wähem juba kodumaaliste, meie katsejaamade andmete kui ka tegelikkude põllumeeste kogutud tähelepanekutel, selle tõttu on tema ka hästi usaldataw ja tegeliku elu nõuete kohane.

Põllumehed, kes ei ole harjunud weel põllumajanduslisest kirjandusest juhtnööre ammutama, wõiwad kalendri käsiraamatu osast otsekohe tarwilisi näpunäiteid saada. Rohkem nõudlikud põllumehed wõiwad aga sealt tarwilisi ideesid ja juhtnööre kontsentreeritult leida, omal jõul aga neid jälle erikirjanduse waral edasi arendada.

A. Rängel. **Warsakaswatamine.** 36 lhk. Hind 60 mk.
A. Rängel. **Hobuste wanaduse hindamine.** 66 lhk. 51 plt. Hind 120 mk
M. Vohlonen (P. Kalliti tõlge). **Lammas.** 47 lhk. 15 pilti. Hind 80 mk.
Y. Collan (P Kalliti tõlge). **Seakaswatuse õpetus.** 71 lhk. 18 plt. Hind 100 mk.
G. Pulk. **Kuidas kaswatada ja toita sigu, et nad põllumehele kõige suuremat sissetulekut annaksid** Auhinn. kroon. wõitlustöö. 54 lhk. 2 plt. Hind 60 mk.
H. Nylander ja T. Cajander. **Lüpsikarja pidamine.** Eest. A. Olt. 272 lhk. 43 plt. Hind 180 mk.
K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekaswatuse, käsiraamat I osa.** Eest. A. Olt. 206 lhk. 46 plt. Hind 130 mk.
K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekaswatuse käsiraamat II osa.** Eest. A. Olt. 240 lhk. 44 pilti. Hind 175 mk.
J. Emblik. **Piimatalituse õpetus, tegelik osa.** 165 lhk. 39 plt. Hind 150 mk., köites 240 mk.
K. Illimar. **Raamatupidamise käsiraamat piimaühisustele.** 115 lhk. Hind 120 mk., köites 210 mk.
M. Määr. **Juustuwalmistamise õpetus II jagu.** 143 lhk. 63 plt. Hind 200 mk., köites 290 mk.
M. Reinik ja K. Mäekala. **Tartu ja Dadant-Blatti taru.** 48 lhk. 26 plt. Hind 90 mk.
J. Truusmann. **Täielik mesilastepidamise õpetus.** 135 lhk. 25 plt. Hind 160 mk.
O. Daniel. **Metsakasutus.** 174 lhk. 45 plt. Hind 200 mk.
Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused I vihk.** 91 lhk. 120 joonist. Hind 120 mk.
Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused II vihk.** 56 lhk. 73 joon. Hind 80 mk.
Juhatused sawihoonete ehitamiseks. 32 lhk. 9 joon. Hind 20 mk.
A. Rebane. **Põllumajapidamise õpetus I osa.** 112 lhk. Hind 160 mk.
J. Kodres. **Kalakaswatus tiikides.** 71 lhk. 19 plt. Hind 50 mk.
K. Zolk. **Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.** 57 lhk. 17 plt. Hind 40 mk.
Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostamiseks Eestis. 107 lhk. Hind 100 mk.

Ladu: Tallinnas, S. Roosikrantsi tän. nr. 12.
Tartus, E. P. Keskselts, Holmi tän. 12.

K.-Ü. „Postimehe" trükk, Tartus 1924.

ARH PT-723
ARH
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU
Bibliotheca
Universitatis
Tartuensis

K.-Ü. „Agronoomi" põllumajanduslik kirjandus.

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus.

I. osa: Õpetus põllumajanduslise tootmise tingimistest ja abinõudest.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 112 lhk. Hind 160 m. (Trükk lõppemas.).

Sisu: Sissejuhatus põllumajapidamise õpetusse. Õpetuse tekkimine ja ülesanded. Põllumajanduse iseärald. ja arenemise sihtjooned. Põllumajapidamise olude tundmine. Looduslised olud. Majandusline ümbrus. Isiklised olud. Põllumajapidamise abinõude tundmine. Põllumajand. tootmise abinõude liigitus. Maa. Ehitused. Maaparandused. Tööriistad ja masinad. Tööloomad. Tarbeloomad. Tagawarad. Inimese tööjõud põllumajanduses.

A. Eslas kirjutab selle raamatu üle 1924. a. „Agronoomia" nr. 7 muu seas järgmist:

„A. Rebase „Põllumajapidamise õpetus" on meil esimene sellekohane õpperaamat maawiljuse tulundusõpetuse alal. Peab rõõmuga terwitama selle ilmumist. Produktsiooni ehk maawiljuse tehnika õpetuse alalt on meil mõndagi ilmunud, mil kestwam wäärtus, ainult tulundusõpetuse ala on püsinud söödis, kuhu nüüd A. Rebane oma „Põllumajapidamise õpetusega" esimese wao on ajanud. Fikseerime selle raamatu ilmumist kui sündmust meie wäikesearwulises maatulunduslikus kirjanduses ja loodame, et sel — tulundusõpetuse alal, pea ka teisi uudistöid ilmub."

Ilmumas teine osa.

Bibliotheca Universitatis Tartuensis (Dorpatensis)

Th. Pool.

Kuidas loomatoidu kaswupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.

Auhinnaga kroonitud.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 18.
K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 43 lhk. 6 pildiga ja diagrammidega. Hind 35 m.

Sisu: Loomatoidu kaswupindade eest hoolitsemine ja nende suurendamine, kui loomapidamise tulutoowuse tähtsam eeltingimus. Loomatoidu kaswupinnad Eestis. Meie loomatoidu kaswupindade praegune toodang. Metsaheina- ja karjamaade kultuurrohumaadeks muutmine. Kultuurrohumaade korrashoid. Karja- ja heinamaa ühisused. Loomatoit põllult. Terawili. Põldhein. Lutsern ja seradella. Haljaswikk kesal. Kartul. Loomatoidujuurikad. Loomatoidu pindalad peawad wõimaldama loomade ühtlast toitmist.

Wäljawõte raamatu tekstist:

„Toitmise korraldus annab lõpuks kõige kiiremaid tagajärgi toodangu suurenemise näol, kuna tõuparanduse tagajärjed palju pikaldasemad on.

Kõik need põhjused määrawad seda, et meie põllupidajal, loomakaswatuse pääle suuremat rõhku pöörates, selles suunas majapidamist korraldades, loomatoidu muretsemisele esirinnas kõige suuremat tähelpanu tuleb pöörata.

Jaan Mets.

Lähemad ülesanded loomatoidu-kaswatusel ja kuidas neid teostada.

Auhinnaga kroonitud. Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 19.
K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 32 lhk., diagrammidega. Hind 30 m.

Sisu: Eesti põllumajanduse ülesanded. Karja toitmise parandamine. Põlluhein. Ajutised ehk n. n. waheldusniidud. Segukülw. Juurwiljad.

Ajakirjas „Uus Talu“ 1925. a. nr. 7. kirjutab K. Liideman:

„Üks tähtsamatest ja parematest rahwalikkudest raamatutest, mis wiimasel ajal ilmunud.

Õige, selge, kõigile arusaadaw ja läbiwiidaw õpetus, kuidas peaasjalikult põlluheina ja segadise rohkema ja parema kaswatuse teel meie karjale küllaldast toidust muretseda. Kuidas oma kodus heinaseemet kaswatada, kuidas mitmesuguse kestwusega ja otstarbega heinasegusid kokku seada, kuidas maad selleks ette walmistada, wäetada, — see on tähtsam, mis lugeja siit leiab kõik meie olude ja katsete andmete kohaselt. On wäga tähtis, et iga põllumees seda raamatukest loeks ja järele mõtleks ning wähemalt proowiks selle õpetuse järele teha, — siis näeb ta peagi, kui wäärtuslik ja ajakohane see õpetus on.“

Th. Pool.

Kuidas loomatoidu kaswupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.

42 lhk., hind 35 mk.

„Ajakirja „Agronoomia“ 1925. a. nr. 7. kirjutab selle raamatu kohta muuseas järgmist:

„See läinud aasta wõistluses üheks parimaks osutunud teos imponeerib kõige päält oma hoogsa wärskusega ja stiililise iluga, mis lugejat kaasa kisub, samuti kui asjaliku, otstarbekohase, autori enda ning muul kodumaa materjalil põhjenewa küsimuse lahendusega. Küsimus on wastatud lühidalt, selgelt, konkreetselt ja äärmiselt ajakohaselt. Olles loetaw igale põllumehele, pakub raamatu sisu palju huwi ja uudismaterjali ka põlluteadlastele. Mõlemad on otse kohustatud seda lugema. Ilma suuremat eksitust kartmata wõib ennustada sellele raamatule — (ühes Th. Pooli samale teemile wastawa tööga) — suurt mõju Eesti lähema tulewiku põllumajanduse arenemisele: nii akuutne on walitud wõistlus-teem ja selle tabaw wastus.

J. Lehtmann.

Wäetisõpetus.

Tarwitamiseks põllutöökoolidele ja tegelikkudele põllumeestele. Trükk lõppenud, II trükk ilmumisel.

Agr. A. Rebane.

Seemnetundmine.

Külwimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Seemne uurimise ülesanne, abinõud ja wiisid. Seemne kaswatus ja seemne muretsemine. Sordipuhastus ja seemne väritolewus. Seemnepuhastus. Seemneterade raskus ja suurus. Seemne niiskus. Kestade paksus ja rohkus. Idanewuse järelkatsumine. Seemnetera wälised wäärtuse tundemärgid. Juurwilja ja juurikate külwiomadustest. Külwimaterjali uurimise tähtsus tegelikus põllutöös.

Wäljawõte sissejuhatusest: „Seemnewilja omaduste tundmine on aga igale põllumehele kahtlemata kasulik. Selles asjas wõiks käesolew töö tegelikkudele põllumeestele esialgselt abiks olla. Oma pääjoontes on külwimaterjali uurimine sedawõrd lihtne töö, et ta igas majapidamises, kus põllumajanduslisi kultuurtaimi kaswatatakse, teatawa piirini läbiwiidaw on."

M. Pill.

Meile tähtsamad põllutaimede sordid.

Kirjastus-Ühisus „Agronoom'i" kirjastus. 128 lhk., 25 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Eessõna. Talirukki ja suirukkisordid. Pööris- ja lipukaera sordid. Nelja- ja kahetahilise odra sordid. Tali- ja suinisu sordid. Kartuli warajasemad ja hilisemad, söögi-, wabriku ja sööda sordid. Sööda peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Tarwitatud kirjandus.

Selle raamatu üle kirjutawad arwustajad muuseas järgmist:

„Waba Maa“ 1921. a. põllumajanduslises lisas „Maamees“ nr. 44 kirjutab „—ik“:

„Kolmas raamat, M. Pill'i „Meile tähtsamad põllutaimede sordid“ tahab nimetatud raamatutest kõige täielikumalt päälkirjaks olewat ainet käsitada. Nüüd, kus meil põllutöö on põhjalikumaks muutumas ja seemnekaswatus üheks tähtsamaks põllumajapidamise haruks on saamas, mille saadused wäljaweo artiklina saawad tulewikus sagedamini aset leidma, olgu käesolewa raamatu trükist ilmumine terwitatud.

Seemnekaswatajatel peawad puhtad, kindlad ja kohased sordid olema, ilma selleta ei ole seemnekaswatusel tulewikku. Muidugi peab iga põllumees oma põldude jaoks ise kohase sordi wälja walima, aga tal peawad ka andmed käepärast olema, missugused sordid meiemaal üldse wõiwad kaswada ning missugustes kaswutingimustes nad kõige kindlamini suurt ja wäärtuslist saaki annawad.

Neile tuleb autor abiks.

Ta toob peaaegu täieliku ülewaate wiimase weerand-aastasaja jooksul meil kaswatatud terawilja, kartuli ja juurwilja-sortide kohta. Peaaegu iga sordi kohta tuuakse esile sordi nõudmised maapinna ja kliima kohta, samuti ka sordi hääd ja halwad küljed ja eriomadused. Autor ei lepi mitte ainult teoreetiliste teadmiste jagamisega, waid iga sordi kohta Eestis on korraldatud wõrdluskatsete andmed. Esimene sellesarnane raamat Eestis saab ja jääb ta meie põllumeestele käsiraamatuks, mida igal juhtumisel peab tarwitama, kui põllumees ükskord ometi selgusele jõuab, et „maasort“ samasuguse töö ja kapitali kulutuse juures poole wähem saaki annab, kui sama liiki põllutaime kultuursort. Ka meie põllutöökooli-õpilastele ja kursuste kuulajatele on see raamat hääks ja ainukeseks õppe- ja käsiraamatuks.“

Ajakirja „Agronoomia“ 1922. a. nr. 3. kirjutab „K. T—ri“ alguses:

Pääle korraliku maaharimise ja wäetamise on kohane sort põllutöö wiljakuse tõstmise tähtsam tegur“, ütleb autor oma eessõnas. Missugused sordid aga Eestis üldse wõiwad kaswada ning missugustes kaswutingimustes nad kõige kindlamini suurt ja wäärtuslikku

saaki annawad, selle kohta ei ole põllumehel andmeid käepärast. Sel ja teisel põhjusel tegi Eesti Sordiparanduse Selts endale ülesandeks kokku seada Eestis kohasemate põllu- ja aiataimede sortide nimekirja. See oleks praegugi ainult kawatsus, kui hra Pill, Eesti kõige wiljakam kirjanik sordiparanduse alal, mitte ei oleks otsustanud põllutöökoolides ja kursustel ettekantud põllutaimede sortide kirjeldust — õpilaste soowil — trükist wälja anda." Ja arwustuse lõpul tähendab ta:

„Pill'i raamatu ajalooline ülewaade Eestis tehtud sordi wõrdluskatsete kohta on minu arwates teose suurem ja püsiwam teene. Ja esimese katsena maale tähtsamate põllutaimede nimekirjaks olla, on see töö, mille eest taimekaswatajad kahtlemata on autorile tänulikud."

Ajakirja „Uus Talu" 1925. a. nr. 4 kirjutab K. Liideman:

„Ühes maa parema harimisega ja wäetamisega saab põllumehele ikka tähtsamaks wilja sordi küsimus. Otsimine ja nõudmine uute sortide järele on juba wäga elawaks muutunud. Raamatus annab meie tuntuim sorditundja, Jõgewa sordikaswanduse juhataja põllumehele selge ülewaate ja kirjelduse kuni 1921. aastani Eestis ettetulnud ja katsetes esinenud rukki, kaera, nisu, odra, herne, kartuli ja juurwilja sortidest.

Põllumehe raamaturiiulil ei peaks see raamat mitte puuduma."

Jaan Mets.

Eesti põllumehe linakaswatus.

Põllutööministeeriumi poolt auhinnaga kroonitud.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Lina ajalooline tähtsus Eesti rahwa elus. Kas on linakaswatusel ka tulewikku. Kas linakaswatusel wõib ka Eestis tulewikku olla. Linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks. Lina tähtsus põllul. Kuidas lina maad kurnab. Missugust maad nõuab lina. Lina eelwili. Mida lina järele külida. Külwikorrad linaga. Koht põllul. Maa harimine. Lina wäe-

tamine. Külw ja külwiseeme. Lina waenlased ja lina eest hoolitsemine põllul. Linasaagi kogumine ja kasutamine.

„Waba Maa“ 1921. a. põllumajand. lisas „Maamees“ nr. 44 kirjutab „—ik“ selle raamatu kohta:

„Eestlase majanduslik wabanemine talude wäljaostmise teel sai alguse wanemates linakaswatus-waldades. See oli lina, mis Halliste mulkisid esimestena teoorjuse raskustest üle aitas ja nende kuulsakssaanud jõukusele aluse pani... Linakaswatajad olid ka esimesed poegade koolitajad, linakaswatawast Lõuna-Eestist on tulnud meie ainelise ja waimlise kultuuri tähtsamad algatused, nagu ka sennine rahwuslik liikumine ja poliitiline elu on pääasjalikult lõuna-eestlaste kantud. — Eesti riigi rajamise üksikutel silmapilkudel on lina oma ajaloolises osas jälle eesrinda kerkinud... majanduslikust kitsikusest ülepääsemiseks 1920. a. andis meile eestkätt jõudu just lina, see tähtsam wäliswaluuta-allikas. — Kui ühes linakiuga oleks meil tarwitada olnud ka need mõned sajad tuhanded puudad „Pärnu linaseemet“, mis enne sõda wälja weeti, siis oleks läinud aastal lina wäljawedu üksi annud kaks korda niipalju wäliswaluutat, kuipalju nõuab meilt kogu meie sissewedu“ — nende sõnadega hindab raamatu autor lina ajaloolist tähtsust Eesti rahwa elus. Kuid, kas on linakaswatusel ka tulewikku, kas maksab Eesti põllumehel oma majapidamise korraldamisel lina, kui alalist sissetulekuallikat arwesse wõtta? — Nende, iseäranis praegusel ajal ülestõuswate küsimuste pääle katsub autor oma raamatus wastust anda.

Autor toob andmed selle kohta, et Eesti lina palju kiurikkam on, kui teiste maade linad, et Eesti linaseemet teiste riikide linakaswatajad tarwitawad ja meilt ostma peawad ja tuleb otsusele, et linakaswatusel Eestis kindel pind olemas on, et üksikute majapidamiste, kui ka riiklise kaubanduslise bilansi tasakaalu wiimiseks meie Lõuna-Eesti põllumajapidamiste külwikorras linakaswatus tähtsat osa peab ja ka saab etendama. Kuigi lina meil enam endist tähtsust tagasi ei saa, nagu tal see kümned aastad tagasi oli, jääb linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks, mille läbi majapidamises keskmine sissetulek kindlustatud saaks. Et linakaswatamisest suuremat tulu saada, selleks antakse autori poolt raamatus näpunäi-

teid, kuidas lina kaswatada, selgitatakse küsimust, missugust maad nõuab lina ja missugune peab linal eelwili olema, kuidas maad harida ja wäetada, missugust wäetist, kui palju ja kunas tuleb linale anda, millal külwata ja missugune seeme peab olema. Kõigi nende küsimuste pääle annab autor uuemaaja põlluteadlaste ja eeskujulikkude tegelikkude linakaswatajate kogemuste järele põllumehele nõu ja juhatust. Linakaswatuse pääle on meil wähe rõhku senni pandud, iseäranis wähe on aga linakaswatamise ja linaharimise oskuse muretsemiseks meie põllumeestele ära tehtud. J. Mets'a raamat tahab osaltki seda tarwidust täita ja seda katset tuleb täiesti õnnestunuks lugeda. Nüüd, kus linakaswatus linahindade tõusu tõttu jälle päewakorrale kerkib, ei tohiks käesolew raamat mitte ühelgi linakaswatajal puududa. See raamat on ka põllutööministeeriumi poolt kirjatööde wõistlusel esimese auhinna wääriliseks tunnistatud, ja iseäranis uutele põllumeesteleasunikkudele soowitatud.

Ajakirjas „Uus Talu" 1925. a. nr. 4. kirjutab K. Liideman:

„See auhinnaga kroonitud wõistlustöö on küll aastate eest ilmunud, kuid siiski praegu wäga ajakohane raamat meie põllumehele: wõtab ju linakaswatus nimelt praegu hoogu. Linakaswatuse tähtsus, lina nõuded, lina, maaharimise, wäetamise, külwi ja hoolitsemise wiisid on siin asjatundlikult ja arusaadawalt kirjeldatud. Ega ole need kirjeldused sugugi wananenud, — kui mitte suhkrupeedi nimetamist ja tolleaegset liiga tagasihoidlikke kunstwäetiste, superfosfaadi ning kalisoola määrasid arwesse wõtta. Praktilised kogemused ja teaduse saawutused on raamatus osawalt ühendatud, nii et raamat on praegu suureks kasuks mitte üksi uuele põllumehele, waid ka wanale linakaswatajale."

Jul. Aamisepp.

Loomatoidu juurikate kaswatamine.

K.-Ü. „Agronoom'i" kirjastus. 56 lhk., 17. pildiga. Hind 60 m.

Sisu: Eessõna. Mis sunnib põllumeest loomatoidujuurikaid kaswatama. Missuguseid wi-

gu tehtakse nende kaswatamisel. Kuhu tulewad juurikad külida. Kuidas juurikamaad ette walmistada ja wäetada. Kas juurikaid tasasel maal wõi wagudel kaswatada. Peedi sordid. Naeri ehk turnipsi sordid. Porgandi sordid. Kaalika sordid. Missugused tööriistad peawad juurikakaswatajal olema. Kuidas juurika seemet külida. Kuidas juurikataimi kaswu ajal harida. Juurikate üleswõtmine ja alalhoidmine. Tähtsamad juurika waenlased ja nende wastu wõitlemine.

„Waba Maa" 1921. a. lisas „M a a m e e s" nr. 44 kirjutab „—ik" J. Aamisepp'a raamatu kohta:

„J u l. A a m i s e p p'a „Loomatoidu-juurikate kaswatamine" selgitab teist meie põllumajanduses praegusel ajal iseäranis tähtsat küsimust — loomatoidu-juurikate kaswatamist. Eestis, kus karjakaswatus ja karjasaadused era- kui ka riigimajapidamises esimesele kohale on asumas, omab suurema tähtsuse loomatoidu-ainete saawutamine. Meie raha madala kursi tõttu on wõimata jõutoitu wäljaspoolt sisse wedada, mispärast ka loomatoidu-juurikate kaswatamine suuremal mõõdul aitab loomatoidu-kitsikusest meie põllumehi wälja. Kõneall olew raamat on määratud juhatuseks loomatoidu-juurikate kaswatajatele. Ehk küll juba enam kui 20 aastat l.-juurikaid meil on kaswatatud, ei wõi ütelda, et juurikate kaswatamises selle aja jooksul edusamme oleks märgata. Suurema osa põllupidajate juures on l.-juurikad ikka alles tundmata, ehk neid kaswatatakse aiawilja kõrwal aias peenral. Üheks mõjuwaks takistuseks sääl juures on see asjaolu, et suurem osa põllupidajaid siiski weel ei oska loomatoidu-juurikaid kaswatada, mille tõttu nende saak äpardub ja põllumees juurikaid külimast loobub. Raamatus antakse sellekohast juhatust, kuhu tulewad juurikad külida, kuidas juurikamaad ette walmistada ja wäetada, missuguseid juurikaliike ja nende sorte peab kaswatama, et juurikatest seda suurt tulu saada, mis nad haritud põllumehe juures wõiwad anda. Üksikute juurikaliikide, sortide kohta annab autor omas raamatus enam-wähem tarwilikka teateid sortide wõrdlewa tulususe kui ka iga üksiku sordi nõudmiste ja tarwiduste kohta maapinna harimise ja wäetamise suhtes. Asjata on ainult autor liig palju sorte esitanud, mis wähemharitud põllumehele

kohase sordi wäljawalikut raskendab. Küllalt oleks kaks, kolm sorti igast liigist nimetada, kuid neid põhjalikumalt kirjeldada. Lõpuks annab autor asjaliku ülewaate sellest, missugused tööriistad peawad juurikakaswatajal olema, kuidas juurikaseemet külida, kuidas taimi kaswu ajal harida ja kuidas juurikaid ületalwe hoida. Need juhatused ja näpunäited, mis autor oma kogemuste kui ka teiste tegelikkude põllumeeste kauaaegse praktika põhjal annab, on igale juurikakaswatajale kasulik omandada. Autor on wäga tänuwäärt töö ära teinud, lühidalt ja ladusel keelel kõike seda ära jutustades, mis juurikakaswatajal tarwis teada läheb."

Ajakirjas „Uus Talu" 1925. a. nr. 39. kirjutab K. Liideman:

„Juurwilja kaswatamine edeneb meil wäga wisalt, kiiresti kaswaw piimasaaduste wäljawedu nõuab aga hiigla samme selles edenemises. Takistuseks on senini olnud oskamatus juurwilja kaswatamisel. Mitte küll juurwili, waid umbrohi on seni pidanud meie põllumeest südamest tänama hää hoolitsemise eest juurwilja wäljal. Meie parema juurwilja kaswatuse tundjalt mõne aasta eest ilmunud raamatukene pole, tähendab, wist küll suurema hulga juurwilja kaswatajate kätte puutunud. Siin on hoogsalt suure asjatundlikkusega ja arusaadawas keeles selgitatud meie senised wead ja patud juurwilja wastu ja õige kaswatamise wiisid: kuhu külida, kuidas maad ette walmistada ja wäetada, juurwilja liigid ja sordid, juurwilja harimise tööriistad, seemne külw, hoolitsemine kaswu ajal, üleswõtmine ja alalhoidmine, juurwilja waenlaste wastu wõitlemine. Mõnes asjas annawad küll möödunud aastad raamatus weidi tunda, nii näiteks sortide kirjeldusel; sest eriti siin toob iga uus aasta uudist juure, millele ükski raamat järele ei jõua. Kuid nii sortide, seemne määrade, külwi (naeri) ja istutamise (kaalika) aja kohta toob raamatu kirjutaja lugejatele tarwilised wähemad täiendused ja parandused (w. „U. Talu" nr. 1,3).

Igatahes, ühelgi juurwilja kaswatajal ei tohiks see raamatukene puududa. Tühine ostmise kulu ja raamatu ning ajakirjas ilmuwate täienduste lugemise waew tasutakse karjalaudas tuhandete markadega."

Aug. Jürmann.

Umbrohud ja nende häwitamine.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 100 lhk., 27 pildiga. Hind 80 m.

Sisu: Eessõna. Umbrohust üleüldse. Umbrohu kahjulikust mõjust. Umbrohu laialilagunemisest. Wõitlusest umbrohtude wastu: Kuidas umbrohu seemne põllule pääsemist ära hoida, umbrohu häwitamisest põllul, külwikord, maa torutamine ja maa lupjamine. Üksikud umbrohud: ristikheina siid, lina siid, põldsinep, põldrõigas, tõlkjas, rukkilill, rukkiluste, pehme luste, uimastaw rajhein, tuulekaer, nälghein, tuder, nisulill, ristirohi, malts, aedmalts, walge hanimalts, hiirekõrw, litrihein, punand, tihashein, unilauk, harakalatw, rukki-kastehein, kanalill, wäike oblikas, kollane ja walge karikakar, jaanikakar, põldkannike, wirn, põldmoon, kirburohi, konnatatar, kesalill, kassitapud, põldosi, paiseleht, piimohakas, põldpuju, põldohakas, kukehari, käokannus, orasrohi, põisrohi, hanijalg ja põldsõnajalg.

A. Jürmanni raamatu kohta kirjutab „Waba Maa“ 1921. a. põllumajanduslises lisas „Maamees“ „J.“ järgmist:

„Umbrohtude wastu wõitlemises annab täielikku juhatust raamat „Umbrohud“ agr. Jürmanni kirjutatud. Raamat on arusaadawalt igaühele kirjutatud ja annab juhatust, kuidas wiljaseemet umbrohuseemnetest puhastada ja kuidas põllul ettetulewate umbrohtude wastu wõidelda. Mitmed põllumehed ei mõista omale selgelt ette kujutada seda suurt kahju, mis umbrohud iga aasta wiljale sünnitawad. See raamat on tarwilik igale põllumehele, kellel põld rohkem ohakaid kui wilja kaswatab.“

1921. a. „Tallinna Teataja“ nr. 82 kirjutab „Ise“:

„Kes jõuab wõi mõistab seda kahju, mis umbrohud meile iga aasta toowad, ülesse arwata. Kõige rohkem on meil just suwewiljade põllud umbrohtu täis. Umbrohtude laialilagunemist edendab meil pääasjalikult külwiseemne puudulik puhastamine ning halb maa-

harimine. Kuidas taime söödikutega võidelda, seda juhatab wäga hästi agr. Aug. Jürmanni raamat. Et see esimene sarnane töö Eestis, sellepärast ei tohi ükski põllumees teda ostmata jätta."

M. Pill.

Sordikaswatus.

Eriosa II. Heinataimede sordiparandus. Kõrsheinad ja punane ristikhein.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 56 lhk., 12 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Kõrsheinade sordiparanduse tähtsus. Kõrsheinade sordiparanduse eesmärk. Algusmaterjali kogumisest. Kunstlik põõsaste paljundamine. Külw. Istutamine. Wõõra õietolmu eest hoidmise abinõud. Töökawa. Punane ristikhein. Tarwitatud kirjandus.

Selle raamatu üle kirjutab 1921. aasta „Tallinna Teatajas nr. 82 „Ise" „Uuema põllutöö kirjanduse ülewaate" all järgmiselt:

„Nendele põllumeestele, keda wiljasortide parandus ning kaswatus huwitab, wõib julgesti M. Pill'i raamatut: „Sordikaswatus" soowitada. Selle nime all on juba 3 raamatut ilmunud: 1) Sordikaswatuse üleüldine osa, milles põhjalikult sordikaswatuse mõistest, selle töö tähtsusest, töötamise wiisidest ja kawadest seletust antakse. Et lugeja tähendatud raamatu järgmistest annetest wõi eriosadest paremini aru saaks, selleks on waja tingimata just esimene anne, sordikaswatuse üleüldine osa, muretseda, kui seda weel peaks müügil olema. Järgmistes raamatutes: 1. eriosa käsitab herra M. Pill kartuli, lina, rukki, kaera, odra ja nisu olemasolewate sortide parandustööd kui ka uute sortide soetamist. Teises eriosas teeb ta seda kõrsheinte ja punase ristikheina kohta. Meil on juba üksikud ärksamad põllumehed sordiparanduse küsimusega ennast tutwustanud, kuid wiimasel ajal on asjast huwitatud isikute arw weelgi tõusnud.

See küsimus ei tohiks mitte üksinda sordiparandusest huwitatud põllumeeste eriasjaks jääda, ta peab

ka kõiki seemnekaswatajaid huwitama, sest wiimased on ühtlasi ka sordiparandajad. Ja siin on herra M. Pilli raamat hääks juhtnööriks."

Seemnewilja wihud.

Üldise päälkirja „Seemnewilja wihud" all ilmub Kirjastus-Ühisus „Agronoomi" kirjastusel rida raamatukesi seemnekaswatuse alalt. On teoksil aiataimede ja heinataimede seemnekaswatamist kui ka puhastamist käsitlewad käsikirjad.

Senini on ilmunud:
Wihk nr. 1.

M. Pill.

Seemne- ja Sordikaswatus Eestis.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 88 lhk., 25 pildiga. Hind 90 m.

See raamat annab ülewaate meie seemne- ja sordikaswatuse seisukorra üle. Meil on nii mõnigi sordiparandaja, kes mõne sordi on wälja lasknud, nagu krahw Berg Sangastes, kadunud Dr. A. Eisenschmidt ja teised, meil on hoolsalt töötamas nii mitmedki isikud ja asutused meie wiljade sordiparanduse kallal, meil on kaunike kogu isikuid ja asutusi töötamas seemnekaswatuse alal, aga meie ei tunne neid isikuid ega asutusi, samati ei tea ka, kuidas nad töötawad ning missuguseid tagajärgi on nende töö annud.

Seemnewilja wihk nr. 1 tutwustab meid nende isikute ja asutustega kui ka nende tööwiiside ja tagajärgedega. Meie kaswatame küll ammugi Sangaste rukist, aga kuidas ta wälja arendatud, pole suurel hulgal teada — pikema seletuse leiame wihust nr. 1.

Wihk nr. 2.

C. Kompus.

Juurwilja seemnekaswatus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 56 lhk., 11 pildiga. Hind 75 m.

Sisu: Eessõna. Juurwilja seemnekaswatuse otstarwe. Tulusa seemnekaswatuse 10 punkti. Maa. Kliima olud. Seemnepõllu seisukoht. Wäetamine. Külwiseeme. Ristsugutamine. Ristsugutusi wõib ära hoida. Ristsugutatud taimede kõrwaldamine. Kaitsemajake. Juurwilja istikute kaswatamine. Külwiaeg. Külwiseemne paljus ja külwamine. Harimine. Istikute üleswõtmine ja alalhoidmine. Seemnekultuuride istutamine. Porgandi seemnekultuuri istutamine. Seemnekultuuride eest hoolitsemine kaswuajal. Seemne koristamine. Järelwalwamine ja peksmine. Õhu mõjul kuiwatused. Seemnete puhastamine. Tähtsamate juurwiljade — peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Sööda- ja suhkrupeedi seemnekaswatus. Naeri ja kaalika seemnekaswatus. Porgandi seemnekaswatus. Tarwitatud kirjandus.

Eessõnas tähendab autor: „Teades, kui mitmekesiselt halwasti on mõjunud sissetoodud külwiseemnete päritolewus lõikuse pääle, ja et ainult meie kodumaal kaswatatud ja wäljaarendatud kultuurtaimede sordid suudawad ka meie kliimas ja oludes püsiwalt kõige kõrgemat saaki anda, on aeg seemnete wõõrsilt sissetoomist ära jätta ja asuda ise nende seemnete kaswatamisele, mille kaswatamine meil on wõimalik ja majandusliselt läbiwiidaw.

Nende ridade kirjutaja eesmärk on anda lühidalt tarwilikumaid juhatusi juurwilja seemnekaswatajaile, awaldades omi tähelepanekuid ja kogemusi, mis suudetud omandada mõne aasta jooksul sellel alal kodu- ja wäljamaal töötades.“

Wihk nr. 3.

M. Pill.

Seemnekaswataja aabits.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 40 lhk., 7 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Eessõna. I Õiest, tolmlemisest ja seemnest. II Rist- ja isetolmlejad taimed. III Hää seemne omadustest. IV Üldjuhtnöörid seemne kaswatamiseks. V. Seemnekaswatamise korraldamisest. Tarwitatud kirjandus.

Ajakirjas „Uus Talu“ 1925. a. nr. 5. kirjutab K. Liideman:

„Kuigi iga põllumees meil teatawas mõttes seemnekaswataja on, siiski tuleb seemnekaswatus-tööd põhjalikumaks pidada harilikust taimekaswatamisest. See töö peab olema palju hoolikam ja teadlikum, et nähtawale tuleks hää tagajärg kõrge külwiwäärtusega seemne saagi ja tasuwuse mõttes.“ „Esimeseks eeltingimuseks on, et maapidamine ühes ta juhiga oleks seesuguses arenemisjärgus, mis lubab ettewõetud tööd hoolikalt ja teadlikult läbi wiia, et peremehel oleksid üldisedki teadmised seemnekaswatamise kohta, et ta põllud oleksid sedawõrd umbrohust puhtad, et sääl seemnekaswatamist maksab ette wõtta“ (lhk. 26). Nendest raamatukirjutaja lausetest on näha, kellele ja milleks raamatukene kirjutatud: see annab põllumehele, kes mingit seemnewilja tahab kaswatada, tarwilised algteadmised, milledeta seemnekaswatus wõimata. Seemnekaswatajale tarwilised taimeteaduslised seletused, hää seemne omaduste kirjeldus ja üldjuhtnöörid seemnekaswatamiseks — see on raamatu sisu, mis seemnekaswatajale küllalt arusaadawalt tohiks kirjutatud olla.

Raamat rahuldab üldse täitsa. Ainult idanewuse ja külwi wäärtuse seletused oleksid wõinud weidi selgemad olla. Ka oleks wõinud rohkem rõhutada (lhk. 27), et meie oma wäikemaapidamise oludes ei peaks ühes talus püüdma mitte üksi wähemat arwu sorte, nagu raamatus soowitatakse, waid ka üldse wähemal arwul liikegi seemnewiljana kaswatada, näiteks, ainult üht suiwilja ehk ühes ühe taliwiljaga ja mõne teise wiljaga.

Wäetamise kirjeldusel oleks enam pidanud rõhutama ettewaatust rohke lämmastik-wäetiste tarwitamisel. Siinsamal on ka eksitaw trükiwiga: lhk. 28, rida 13 alt seisab: „laudasõnnikut ei soowitata eelwiljale panna...“, peab aga olema, et nimelt soowitatakse eelwiljale panna, mitte aga seemnewiljale endale.

Need aga on ainult wähemad üksikasjad, mis raamatut ei keela soojalt soowitamast igale põllumehele, kes seemnewilja kaswatab wõi kaswatada tahab.“

J. Ümarik.

Suhkrupeedi kaswatamine ja selle ümbertöötamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 16 lhk. Hind 15 marka.

Sisu: Suhkrupeedi kaswatamise eeltingimised. Suhkrupeedi kaswamine. Suhkrupeedi ümbertöötamine.

Sookultuur.

„Sookultuuri" nime all ilmuwad K.-Ü. „Agronoomi" kirjastusel „Eestimaa Sooparanduse Seltsi" toimetused wihkude kaupa. Sookultuuri ülesande ja ilmumise kohta kirjutawad „Sookultuuri" toimetajad Leo Rinne ja Jaan Mets „Sookultuur" 1. järgmist: „Sookultuuri asja rahwalikuks tegemiseks on seltsi tegelased tarwitanud koosolekute kõrwal ka üleüldise ajakirjanduse abi. Wiimase ülesande mõjuwamaks teostamiseks on selts nüüd otsustanud wälja andma hakata kogutöid „Sookultuuri" nime all. Need wäljaanded ilmuksid tarwidust ning wõimalust mööda, mitte wähem kui üks wihk aastas. „Sookultuuri" eeskawa selgub juba käesolewast esimesest wihust. Tema esimeses osas ilmuksid algupärased kirjutused sookultuuri alalt, teises osas ülewaated ja kokkuwõtted wastawast kirjandusest, kuna kolmandas märgitakse ära tähtsamad sündmused sookultuuri alal; selles ringwate-osas awaldatakse ka sooharimisse puutuwad seadused ja määrused.

Kodumaa sookultuuri uuel arenemisjärgul tohiks käesolewaga alustatud wäljaannetel küllalt tarwilikud ülesanded täita olla."

Seni on ilmunud:

Sookultuur I.

64 lhk. Hind 50 marka.

Sisu: Leo Rinne ja Jaan Mets — Kodumaa sookultuuri uue arenemisjärgu algul. N. v. Sivers — Madalsoode ettewalmistamine kultuu-

rile. I. Tiidt — Pisut meie soodest. A. Lepik — Mõnda põllutööministeeriumi tegewusest maaparanduse alal. Kirjandusest. Ringwaade: Sookultuurisse puutuwad seadused ja määrused; Eestimaa Sooparanduse Seltsi tegewusest.

Sookultuur II.

Hind 25 marka.

Sisu: Õp. agr. Leo Rinne — Alused sookultuuri korraldamiseks Eestis. N. v. Sivers — Salakraawituse teostamine madalsool. A. Lepik — Maaparanduse laen. A. Graf — Milles seisab Eestimaa sooparanduse seltside instruktorite tegewus? Maaparanduse ühisuse põhikiri. Õp. agr. Leo Rinne — Niiduwiljus meie madalsool. Eestimaa sooparanduse seltsi ja Tooma sookatsejaama tegewusest.

Sookultuurisse puutuwad seadused ja määrused.

Ajakirjas „Põllumees" 1924. a. nr. 22. kirjutab W. Männik:

„Raamatu sisust selle järjekorras oleks nimetada Tooma sookatsejaama juhataja, õp. agr. Leo Rinne poolt Akad. Põllum. S-is 21. now. 1923. a. peetud kõnet „Alused sookultuuri korraldamiseks Eestis", milles eriti alla kriipsutatakse, ja seda täie õigusega, sookultuuri suurt tähtsust niihästi rahwa-, kui ka üksikmajanduslisest seisukohast meil Eestis, mille kogu pinnast wähemalt kolmandik osa soode all arwatakse olewat. Selles erilises mullaliigis on meil määratud hulgad orgaanilist ainet pooleldi lagunenud „turbastunud" kujul kokku kuhjunud. Tarwis on elementisid, millest soomuld koosneb — nendest erilise tähtsusega on lämmastik, mille järele kõik meie mineraalmullad terawat nälga tunnewad ja mida meie iga aasta mitmesuguste wäetiste näol, nagu salpeetrit, weewlihapu-ammoniakki, luuja-lämmastikku jne. kalli raha eest sisse weame, — uuesti põllumajanduslisesse ainete ringkäiku tõmmata, mobiliseerida, sest nii, nagu ta puutumata soos leidub, on see element meile täiesti surnud warandus. Soos ligunewad lämmastiku tagawarad toob põllumees sel teel päewawalgele, kui ta selle „kõlbmata" maa-ala

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

asjatundlikult ümber muudab näit. kultuurniidu- ehk karjamaaks — tarbealadeks, mille saagi abil tema mitte ainult oma karjapidamist kindlamale alusele ei raja, waid suurendades sellega ühtlasi majapidamises sõnniku tagawara, tuntawalt ka oma põldude wiljakust tõsta wõib. Selles wiimases punktis peitub soode ülesharimise kaaluwam külg, sest et ainult mineraalwäetisega, ilma orgaanilise aine poolest rikka laudasõnnikuta meie oma suuremalt osalt leetunud mullaga põlde edukalt kasutada ei saa.

Et kõiki algatusi sooparanduse alal õigetesse roobastesse juhtida ja sel teel ennast suuremate eksisammude wastu kaitsta, selgitab kirjatüki autor lähemalt neid aluseid, mille pääle wastawad tööd rajatud peawad olema, esildab tööde kawa, millega üldjoontes nõus wõib olla.

Sisu järjekorras oleks edasi nimetada kirjutust „Salakraawituse teostamine madalsool“, milles tunnustatud pioneer ja eriteadlane sooparanduse alal Eestis, E. Soopar. Seltsi esimees, N. v. Sievers, oma rohkearwuliste isikliste kogemuste põhjal wäga asjalikke juhatusi soode kuiwatamise kohta annab. Kirjutus wäärib tegelikkude põllumeeste poolt kõige tähtsamat tähelpanu, samuti kui järgnew kirjatükk kultuur-ins. A. Lepik'u sulest „Maaparanduse laen“, milles lugejaid asjatundlikult poolt kõigile arusaadawas keeles maaparanduse laenu määrustega tutwustatakse. Lugegu laenu soowijad maaparandajad need tingimised hoolega läbi, sellest oleks suur kergendus laenu saajatele, kui ka laenu määrajale komisjonile ja palju tuütawat kirjawahetust ning pahandawaid wiiwitusi laenu wäljaandmise alal wõiks ära jääda.

Pääle eelpool tähendatud kirjutuste sisaldab käesolew koguteos weel põllutööministeeriumi poolt wäljatöötatud seaduse-eelnõu weeühisuste kohta. Eelnõu on teatawasti juba wabariigi walitsuse poolt wastu wõetud ja riigikogule edasi saadetud, kus maakomisjon tema läbiarutamisega teatawasti juba lõpule jõudnud, nii et loota wõib, et selle seaduse maksmapanemine mitte enam määramata aega ei nõua. Maaparandustööde teostamisel oleks see suur samm edupoole, sest nagu tegelik elu näitab, on 16. dets. 1921. a. riigikogu poolt wastu wõetud seadus wee juhtimise kohta läbi wõõra maa alles poolik abinõu, mis

kaugeltki weel ei kõrwalda kõiki juriidilisi takistusi maaparanduse alal.

Kokkuwõttes on E. Soopar. Selts kõneall olewat raamatukest kirjanduse turgu lastes palju tänuwäärt tööd korda saatnud.

O. Daniel.

Metsakasutus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 176 lhk., 45 pildiga. Hind 200 m.

Sisu: Ülewaade maailma metsadest ja nende kasutamisest. Puu omadused. Tegelik metsakasutus. Kodumaa puude tarwitamine töösstuses. Puu kestuseea pikendamine. Puu ümbertöötamine kuumuse abil. Puu keemiline ja mehaaniline ümbertöötamine. Kõrwalised metsasaaduste kasutusharud. Mõõtude wõrdlewad tabelid.

Saatesõnas tähendab raamatu kirjutaja muuseas: „Leidku raamat metsameeste peresse, kuhu ta esimesel joonel on määratud, teed ja sõbralikku wastuwõtmist."

„Kuigi osa nendest metsameestest, (s. o. metsnikud ja metsahoidjad) hää praktika kooli läbi on teinud, puudub suuremal osal, iseäranis noorematel, kõige huwi ja soowi pääle waatamata wõimalus end erialal täiendada. Metsameestega kokku puutudes wõetakse sagedasti küsimus eestikeelse metsaasjanduse kirjanduse kohta üles ja need ajakohased nõudmised andsid ka käesolewa teose ilmumiseks tõuke."

K. Zolk.

Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 40 lhk., 17 pildiga. Hind 40 m.

Sisu: Eessõna. Kahju, mida putukad wiljaaidas teewad ja mõned abinõud selle kõrwaldamiseks. Putukate kehaehitus ja arenemine. Kahjulikud putukad wiljaaidas.

Eessõnas tähendab autor. „Wõitlus kahjulikkude putukate wastu on üks raskematest, kuid tähtsamatest põllumehe ülesannetest. Kõigile on arusaadaw, et põllumees ei saa ja ei tohi rahulikult päält waadata, kuidas raske töö ja waewaga kaswatatud wili häwitatakse. Paljud saawad sellest küll aru, kuid wähe on neid, kes seda pahet kõrwaldada tahaksid. Kui me tõesti teiste kultuurimaade wäärilisteks tahame saada, siis ei tohi me ka wõitluses kahjulikkude putukate wastu ükskõikseks jääda."

J. Mägi.

Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 120 lhk., 73 pildi ja joonistusega. Hind 100 m., köites 190 m.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Rakk, kude, elund. Imetajate loomade liikumise elundid — luukere, lihased. Imetajate koduloomade keha toitmise elundid. Seedimise elundid. Seedimine. Toidu were sisse imbumine. Were ringwool. Hingamine. Puhastamise elundid. Aine-ja jõuwahetus kehas. Imetajate koduloomade siginemise elundid. Isase looma suguelundid. Emase looma suguelundid. Paaritamine ja sugutamine. Sugutatud munakese arenemine. Sünnitamine. Piima sündimine. Imetajate koduloomade tundmise elundid. Meelte elundid. Ergukawa. Tarwitatud kirjandus.

1921. aasta nr. 1 „Agronoomias" kirjutab agr. J. Mets selle raamatu kohta muuseas: „Uue kirjastuse esimene ramat. Ühtlasi üks paremat est seni ilmunud põllutöö-kirjanduse — ja ka loodusteaduse — raamatutest. Wõetud ala küllalise põhjalikkusega käsitlew, seejuures ajanõuetele wastawalt otse eeskujuliselt kokkuhoidlik olles — nii aine edasiandmise poolest kui ka trükitehniliselt (kokkusurutud kiri); toredust lubaw aga rohkearwulise piltidekoguga mis on üllatawalt selgelt ära trükitud, — ka kõige õrnemates joonistustes. Aine ise nõuab juba wõimalikult nägelikku kujutust. Kirjastuse suurem kulukandmine klisheede-walmistamiseks on sellepärast wäga tänu-

wäärt tegu. Raamatu odaw hind näitab aga, et on wõimalik kirjandust turule saata palju kättesaadawama hinnaga kui seda harilikult näeme.

Raamatu kokkuseadja on juba 10 aastat seda ainet kursustel ja talwekoolis õpetanud. Ettekantud materjali ütleb autor nüüd mõnesuguste täiendustega käesolewa õpperaamatu näol wälja annud olewat. Raamatu kokkuseadmisel ollagi silmas peetud põllutöökursuste ja talwekoolide ning eriliste karjatalitajate kursuste ja koolide õpilasi, samuti ka edenenud tegelikka põllumehi. — Siin hindab tegija ise oma tööd küll liig tagasihoidlikult. Minu arwates jätkub sellest kursusest ka põllutöö keskkoolile. Ja koguni ülikooli õpilaselegi on ta tänuwäärt käsiraamatuks."

P. Kallit.

Piimakarja toitmine.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 160 lhk. Hind 100 marka, köites 190 marka.

Sisu: karjatoitmise otstarwe. Toitmise üleüldised põhijooned. Karja toiduainete keemiline kokkusead. Toidu seedimine. Looma keha keemiline koosseis. Ollusewahetus ja toiduollused. Toiduained. Toitude omadused. Toored toidud. Karjamaa. Haljastoidud. Juurwiljad. Hapu presstoit ehk silo. Toored wabriku jätised. Kuiwad kõrstoidud. Heinad. Õled. Jõutoidud. Loomariigist saadud toidud. Kiwiriigist saadud toidud. Piima-, rammu- ja muud pulbrid. Karja toiduainete terwishoidline wäärtus. Jõutoitude walik ja ostmine. Toitude ettewalmistamine ja tarwitamine. Toitmise korraldamine. Talwine toitmine. Tegelik söötmine. Suwine karja toitmine. Karja toitmine ülemineku aegadel. Ühetasane toitmine.

P. Kalliti raamatu üle kirjutab 1921. a. „T. Teataja" 82 numbris „Ise" muuseas järgmist:

„Raamatu sisu on niiwõrd tuumakas, et ta iga nõuetele wastab. Kahju teeb see põllumees enesele, kes tähendatud raamatut mitte ei osta."

Loomaarst A. Rängel.

Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. Teine trükk. 312 lhk., 42 pildiga. Hind 250 m., köites 340 m.

Sisu: Terwe kodulooma tundemärgid. Pisiolewused. Bakteeride kahjulik mõju organismi pääle. Wastuwõtmatus ehk immuniteet. Põletik. Palawik. Wigastused. Haawad. Põlemiswead. Külmamiswead. Kondihaigused. Nahahaigused. Hobuste mustakusehaigus. Hingamiselundite haigused. Seedimiselundite haigused. Ussid koduloomade sool'kates. Maksalutikad. Soolikakihwtitus sigadel. Waarutõbi — osjakihwtitus — hobustel. Külgehakkawad haigused. Koduloomade sünnitusabi. Tiinete loomade haigused. Raskused sünnitamise juures. Aitamise juures tarwilikud riistad. Mõned raske sünnituse juhtumised. Haigused pääle poegimist. Udarapõletik. Lõhed nisade pääl. Kärnad nisade pääl. Mõned sündinud loomade haigused. Kodune apteek loomade ravitsemiseks.

Selle raamatu esimese trüki üle kirjutab ajakiri „Põllumees" 1922. a. 22. numbris järgmist:

„Ükski raamat ei suuda küll arstlises abiandmises wilunemata loomakaswatajat loomaarstiks teha, kuid hää asjalik teoreetiline õpetus aitab siiski selleks palju kaasa, et loomakaswataja ise ka loomade haigusi tundma õppida wõiks ja omas majapidamises järk-järgult neid abinõusid tarwitusele wõtaks, mis haiguse tekkimist takistawad. Korralik loomakaswataja peab alati teesid leidma, et haigeksjäänud looma terwist päästa ja tema kannatustele kergendust leida. Selleks tuleb eestkätt oma teadmisi koduses arstiabi andmises täiendada ja kui selgub, et iseseiswalt looma haigust arstida ei suudeta, siis tuleb alati loomaarsti poole pöörata, sest wiiwitamisega wõib loom elu kaotada. Wananenud haiguse arstimine on üleüldse küsitaw ja paremal juhtumisel nõuab see suurt kulu ning tarwitab paranemiseks palju aega.

Loomaarst A. Rängeli kirjutatud raamat on üks täielikumatest sellel alal ilmunud eestikeelsetest raa-

matutest ning on pääasjalikult koduse arstiabi andmiseks määratud.

Autor tutwustab eestkätt nende tundemärkidega, mis terwet kodulooma iseloomustawat. Selle järele tutwustatakse mitmesuguste haigustetekitajate pisiolewuste ning muude asjaoludega, mis suuremalt osalt haiguste algatajateks on; ühtlasi näidatakse ka abinõud nende wastu wõitlemiseks ära.

Kõik sagedamini ettetulewad haigused leiawad üksikasjalisemat käsitlust, kus iga haiguse tundemärgid esile tuuakse ja selle järele need arstimise wiisid, mida koduselt wõimalik tarwitusele wõtta oleks.

Piltide abil on iseäranis hästi sünnitusabi andmine koduloomadele ära selgitatud. Pääle selle käsitatakse neid haigusi, mis loomade tiinuse ajal ja pääle poegimist ning sündinud loomade juures ette tulewad.

Lõpuks on näidatud ka rohtude nimekiri, mis koduses apteegis tarwilikud on.

Raamat on loomade haiguste korral hääks nõuandjaks, sellepärast wõib seda igale põllumehele soojalt soowitada."

A. Olt.

Koduloomade terwishoid.

239 lhk. 101 pilt. Hind 150 m., köites 240 m.

Ühe selle raamatu eelmise trüki arwustuse puhul „Talu" 1915. a. nr. 12. kirjutab loomaarst K. Saral lõpuks: „Soowin, et igal loomapidajal mitte ainult Olti koduloomade terwishoiuõpetuse raamat ei oleks, waid et igaüks ka teaks, mis seal sees seisab."

Prof. W. Gutmann kirjutab selle raamatu üle 1921. aasta „Agronoomia" nr. 5. järgmist:

„Põllumajandus ja loomakaswatus moodustawad meie riigi aluse. Enne ilmasõja lahtipuhkemist andsid iga aasta korraldatawad näitused kujuka pildi mitte ainult näitusele toodud sarwloomade ja hobuste küllusest, waid just pääasjalikult nende häädusest. Me wõisime õigusega uhked olla selle üle, mis oli saawutatud. Sõjamöllu all on meie loomakaswatus wäga suurel wiisil kannatanud, ja kulub aastakümneid, enne kui me selle jälle endisele kõrgusele suudame tõsta. — Et end kahjude eest hoida, mis looma kaswatamisel ette tulewad

siis on wäga tarwilik, et põllumeestel sünnitusabist, looma hoidmisest ühes ettetulewate hakkawate haigustega, tarwilised teadmised ei puuduks. Täieulatuslist wastust kõigi nende küsimuste pääle annab käesolew raamat sinna mahutatud 101 pildiga, mis 1920. a. kolmandas wäljaandes on ilmunud. Raamatu on kirjutanud loomaarst, kes oma erialal töötades suured kogemused on omandanud ja kes wäga hästi meie põllumajandusega tuttaw on."

Pääle sisu märkimise tähendab arwustaja:

„Nagu referendil juba enese tegewusest wäga selgesti teada, teewad loomade omanikud sünnitamisabi andmisel wäga palju andeksandmata wigu, mille tagajärjel nii emaloom kui ka wäike wäga kergesti hukkuwad. Selle tõttu olgu iseäranis alla kriipsutatud autori normaal-sünnitamise kui ka sünnitamisel ettetulewate takistuste osaw kirjeldamine. Niisama ka palju teisi küsimusi sünnitusabi alalt leiab rahuldawa seletuse, nii et põllumehele need näpunäited wäga kasulikud saawad olema.

Seda hääd raamatut, mis nii palju teaduslist materjali sisaldab, wõib kõige soojemalt soowitada põllumajanduse õppijatele kui ka loomakaswatajatele."

„Waba Maa" 1921. a. põllumajand. lisas „Maamees" nr. 6 kirjutab „I" „Eesti põllumajanduslise kirjawara" all selle raamatu üle:

„Karjakaswatuse alal on mitmekesist kirjandust pr. saadawal. Siin wõiks esim. koh. nimetada „Koduloomade terwishoid ja sünnitamise abi" loomaarsti. A. Olti poolt kirjutatud, mis praegu saadawal uue trükina. Raamat annab juhatust, kuidas koduloomi kaswatada terwishoidliselt, kuidas loomade eluruume ehitada, annab seletust koduloomade kehaehituse üle, ja lõpuks selgitab, kuidas sünnitamise juures abi anda, mis wäga tähtis on. Raamat on piltidega ilustatud, mis palju aitawad asja selgemaks teha, iseäranis wiimase asja juures."

A. Arras.

Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 112 lhk., 22 pildiga. Hind 100 m., köites 190 m.

Selle raamatu üle kirjutawad:

„I" „Waba Maa" 1921. a. lisas „Maa-mees" nr. 6:

„Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused" loomaarst A. Arrase kirjutatud, selgitab tähtsamate külgehakkawate loomataudide wastu wõitlemist ja nende eest hoidmist. Kõik haigused on arusaadawal keelel seletatud, milleks hulgalised pildid kaasa aitawad.

Prof. W. Gutmann 1921. a. „Agronoomia" nr. 3.

„Üheks kohutawamaks paheks, sõja otsekohese tagajärjena, tuleb lugeda kahtlemata hakkawate haiguste edasikandmist. Ka Eesti on selle all kannatada saanud. Terwe rida taude, nagu hakkaw weiste kopsutaud (*Pleuropneumonia contagiosa bovum*), suu- ja sõratõbi (*Aphthae epizooticae*), tatitõbi (*Malleus*) ja hobuste kärnatõbi ehk sügelised (*Scabies*) on meil sõja kestwusel sisse toodud ja siin kohutawal kombel möllanud. Pääle selle ähwardab meid idast weiste katk (*Pestis bovina*), mis wäga kergesti üle piiri edasi wõib kanduda. Loodame, et meie karjad sellest häwitawast katkust sellekohaste ettewaatuste tõttu puutumata jääwad. Kui seda määratumat majanduslist kahju silmas pidada, mida mitte ainult ülewalnimetatud sõjataudid, waid ka meil harilikult ettetulewad hakkawad haigused sünnitawad, siis peab tunnistama, et loomaterwishoiu pääwalitsusel wäga raske ja wastutusrikka ülesandega tegemist on, et nende haiguste häwitamist ja haigeksjäämiste arwu wähenemist teostada. Et see wõitlus tagajärjerikas oleks, on tingimata tarwilik, et rahwal ei puuduks selge arusaamine, missuguse suure waenlasega tal wõidelda tuleb. Sellepärast olgu terwitatud seesugune juhatustekogu ilmumine, missugust ülesannet ka täidab käesolew raamat, kus on hakkawad haigused nende tundemärkide ja nende wastu wõitlemise abinõudega hästi kirjeldatud. Raamat on nõuandjaks põllumeestele ja õppeabinõuks põllutöökoolidele. —

Autor tähendab tabawalt, et mitte külmetamine ja halb toit, nagu paljud inimesed ka praegu weel arwawad, hakkawate haiguste tekkimise põhjuseks ei ole, waid et nende sünnitajateks on pisiolewused, mis suuremalt jaolt kuuluwad taimeriiki, kuna aga wähem osa loomariigist pärit on. Külgehakkamise wiisi, immuniteedi, immuniteedi kunstliku teostamise ja sellekohaste

haiguste ärahoidmise- ja parandamise-abinõude kohta annab autor lühidaid näpunäiteid ja tähendab ära üksikute koduloomade kehasoojuse ja kirjeldab palawiku tekkimise põhjuseid. Pääle selle kirjeldab raamatu kirjutaja lühidalt, kuid selgelt üksikuid taude, kusjuures end kõige uuema literatuuri pääle toetab ja sisu selgituseks 22 pilti raamatusse mahutab..."

„Üleüldiselt olgu aga tähendatud, et autoril wäga hästi on korda läinud raamatu rasket sisu wäikestesse raamidesse mahutada ja seda hästi läbi töötada. Raamatut wõib kõige soojemalt soowitada igale loomaomanikule, kes endale tungiwalt-tarwilisi teadmisi loomataudide kohta tahab omandada."

A. Rängel.

Warsakaswatus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 36 lhk. Hind 60 m.

Sisu Warsakaswatamine. Õhk. Aluspõhk. Naha puhastamine. Walgus. Toitmine. Ärawõõrutamine. Wõõrutatud warsade toitmine. Aastaste ja wanemate warsade toitmine. Warsa musklite harjutamine. Warsa kapjade eest hoolitsemine. Täkkwarsade ruunamine. Warsa tööleharjutamine.

„Waba Maa" 1921. a. põllumajand. lisas „Maamees" nr. 50 kirjutab loomaarst A. Arras selle raamatu üle järgmist:

„Kirjastusühisus „Agronoom" on lühikese aja jooksul meie põllumajanduslist kirjandust enam kui kahekümne wäljaandega rikastanud. Kõigil „Agronoomi" kirjastusel ilmunud raamatutel on esimese-järgu tähtsus meie tegeliku põllutöö ja loomakaswatamise kohta. Niisuguste raamatute hulka, mille järele suur tarwidus oli, kuulub ka Tartu ülikooli loomaarsti-teaduskonna dotsendi A. Rängeli raamat warsakaswatamise üle. Meie tegelikkude põllumeeste hulgas puudub kahjuks weel õige tihti arusaamine terwishoiu algnõuete tähtsusest noorte suguloomade kaswatamise juures. Meil kaswatatakse ikka weel suguwarsu ja wasikaid pimedates kitsastes lauda- ja tallinurkades, ilma et järele mõeldaks, missuguseid tagajärgi niisugune tõuloomade

kaswatamine kannab. Kõiki neid küsimusi käsitab dots. A. Rängel oma töös lihtsal, kõigile arusaadawal keelel, kuid täites selle juures kõiki uuemaaja teaduse kui ka tegeliku elu nõudeid. Ladusal keelel kirjutatud raamatut lugedes tekib silma ette selge pilt õhu, walguse, tallide puhtuse, aluspõhu, ja naha puhastamise tähtsusest warsa kaswatamise juures. Niisama ülewaatlikud on seletused ja juhtnöörid noorte warsade toitmise, nende ärawõõrutamise, nende eest hoolitsemise ja tööle harjutamise kohta.

Nimetatud raamatut wõib soowitada mitte üksi igale hobusekaswatajale, waid ka niisama hästi igale loomakaswatajale, sest üldterwishoiu-nõudmised on igatsorti loomakaswatamise juures ühesugused. Meie hobusekaswatajad peawad weel palju õppima, palju tähelepanekuid koguma, niihästi hobusekaswatus-turgude kui ka tegeliku elu alalt, enne kui meie hobusekaswatamine õigetesse rööbastesse suudab minna. A. Rängeli „Warsakaswatamine“ on edasipüüdjatele loomakaswatajatele tarwilik raamat, sest nad peawad alati meeles pidama ühe parema Saksamaa hobusekaswatamise eritundja Schwarzneckeri tabawaid sõnu: „Hääd omadused, mis õnneliku paaritamisega saadud, jääwad kängu ja hääbuwad mõistmata kaswatamisel sama sagedasti, kui halbade andmetega warsadest otstarbekohase kaswatuse mõjul kõlbulikud hobused arenewad.“

Loomaarst A. Rängel.

Hobuste wanaduse hindamine.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 72 lhk., 51 pildiga. Hind 120 m.

Sisu: Sissejuhatus. Hobuse wanaduse hindamise abinõud. Hobuse hambad. Hobuse lõikhambad. Wanaduse hindamine hammaste järele kuni 8 aastani. Wanaduse hindamine hammaste järele pääle 8 aastat. Mõned lõikhammaste kulumise iseäraldused. Hobusekauplejate pettused wanaduse märkide juures. Wanaduse hindamise ülewaatlik kokkuwõte prof. Dr. H. M. Krooni järele.
Lõpusõna. Tarwitatud kirjandus.

Loomaarst A. Olt, kellele Kirjastus-Ühisus „Agronoomi“ juhatuse poolt A. Rängeli käsikiri hindamiseks saadetud, kirjutab, et „sisuliselt on raamat huwitawalt ja ladusasti kokku seatud.“

G. Pulk.

Kuidas kaswatada ja toita sigu, et nad põllumehele kõige suuremat sissetulekut annaksid.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö. Trükk lõppenud.

Yrjö Collan.

Soome keelest O. Kallit.

Seakaswatuse õpetus.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. 72 lhk., 18 pildiga. Hind 100 m.

Sisu: Sissejuhatus. Sead, nende tundmine ja parandus. Sigade pidamine ja sead erimais. Sigade parandus. Paarituswiis. Suguloomade walik. Sugukult. Suguemmis. Suguloomade tarwitamine. Kuldiühisused. Kodune tõuraamatu pidamine. Sigade toitmine. Toiduollused. Toiduained. Jõutoidud. Toored toidud. Jätte toidud. Toitude wõrdlew wäärtus. Sigade toidutarwe. Toitude walmistus. Tegelik toitmine. Põrsaste toitmine. Sugusigade toitmine. Nuumsigade toitmine. Sigade kontroleerimine. Näitused igasugustest toiduportsjonidest. Sigala. Sigade hoid. Saaduste müük. Sigade tapmine. Majandusline raamatupidamine.

Joh. Hansen, parem meie sigadekaswatuse tundja, kirjutab K.-Ü. „Agronoomile“, kes käsikirja tema kätte sisuliseks hindamiseks andis, järgmist:

„Yrjö Collan'i sigade kaswatuse õpperaamatu eestikeelse tõlke käsikirja läbi lugedes on tundmus, nagu oleks see lühikene, kuid wäga praktiline õpperaamat otse Eesti sigadekaswataja tarwis kirjutatud. Seda enam, et meil Eestis seni täielikumad õpperaamatud

sigade kaswatamise üle puuduwad, sigade kaswatusel aga Eesti karjamajanduses wäga tähtis ja lootusrikas tulewik saab olema, peaks Yrjö Collani sigade kaswatuse õpperaamat kui wäga tarwilik ja oodatud käsiraamat Eesti sigadekaswatajate juures lahket wastuwõtmist leidma ja ei ühegi karjakaswataja laual puuduma."

M. Vohlonen.

Soome keelest O. Kallit.

Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 48 lhk., 15 pildiga. Hind 80 m.

Sisu: Lammas ja tema tõud. Will. Tõuparandus. Toitmine. Lambalaut. Lammaste hoid. Raamatupidamine ja lambakaswatus.

Sissejuhatuse lõpul tähendab autor: „Siiamaale ei ustud lambapidamise tasuwuse sisse, kuid waewalt on keegi lambaid järjekindlalt ja korraliku toitmiswiisi juures püüdnud kaswatada. Meie wõime siiski julged olla, et sihikindel lamba pidamine tasuwaks kõrwalharuks põllumajanduses wõib olla."

Jaan Kodres.

Kalakaswatus tiikides.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 72 lhk., 19 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Karbikaswatus. Eheruskaswatus. Mitmesuguste tiikide otstarbekohane tarwitamine kalakaswatuseks. Kalade waenlased.

Wäljawõte autori eessõnast: „Teadmised kalakaswatuse alal on meie weeomanikkudel wäga puudulikud ja nende laiendamine kalakaswatuse paremale järjele tõstmiseks üliwäga tarwilik. Nii kui iga ettewõte asjalikka tööjõudusid nõuab, tarwitab seda

ka kalakaswatus. Kahjuks puuduwad meil Eesti keeles igasugused wähegi ajanõuetele wastawad kalaasjanduse õpperaamatud."

... „Et kalakaswatajatele osaltki kõige hädapärasemaid näpunäiteid kättesaadawaks teha, wõtsin käesolewa kirjatöö kokkuseadmise käsile, milles niihästi wäljamaa kalakaswatusesse puutuwat kirjandust, kui ka oma tegelikka äranägemisi tarwitades, tiigipidamiste otstarbekohaseid korraldusi ja pidamise wiisisid lühidalt käsitlen."

J. Emblik.

Piimatalitus II.

(Tegelik osa).

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 165 lhk., 39 pildi ja tabeliga. Hind 150 m., köites 240 m.

Sisu: Piimasaaduste walmistamine. Puhtus ja puhastamine. Ajalooline ülewaade. Piima koorimine. Wõi löömine. Pariisi wõi. Wäljaweo (eksport-) wõi. Pakkimine. Wõi wärwimine. Wõi kahanemine. Wõi wead. Põhjused, mispärast wõi liiga palju wett sisaldab, ja abinõud selle wastu. Hapu presskoore walmistamine. Kodune hapukoore walmistamine. Kohupiima walmistamine. Kaseiini walmistamine. Juustu walmistamisest üleüldse. Laap. Laabi kanguse wäljaarwamine. Baksteini juust. Edami juust. Schweitsi juustu walmistamine. Juustu wead. Pehmete juustude walmistamine. Einejuust. Wäikene Camembert. Camembert. Roquefort. Köömlijuust. Mõned piimatalituses tarwilikud ülesanded. Kohupiimajuustud. Hartsi juustu walmistamine. Roheline juust. Terwisjoogid. Jogurt. Kefiir ja selle walmistamine.

Piimatalituse ehitused ja sisseseaded. Hoonete ehitus. Termodünaamika. Tutwustamine auru, soojuse ja jõuga. Aururõhumise ja soojuse tabel. Jõud, töö ja tööüksus. Auru tarwitamine piimatalituses. Küttematerjalide põletuse wäärtuse wõrdlemine. Aurukatlad. Kunstlik külm. Jäätwalmistamine jne.

Wäljawõte eessõnast: „Eriteaduse omandamine walmistas meie piimatalituste juhatajatele ja meieritele siiamaale palju raskusi, sest et Eesti keeles sellekohased õpperaamatud puudusid. Selle puuduse kõrwaldamiseks olen püüdnud käesolewa raamatu nii kokku seada, et ta wõimalikult kõiki tähtsamaid piimatalitusesse puutuwaid tööharusid selgitaks. Kuigi mõned ained wahest liiga lühidalt on käsitletud, wõiks see siiski pääle eritundja ka põllumehele ja igale asjaarmastajale oma jagu huwitust pakkuda."

M. Määr.

Juustuwalmistamise õpetus.

II jagu. — Kõwad laabi juustud.
K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 144 lhk., 64 pildiga. Hind 200 m., köites 290 m.

Sisu: Esimene osa: Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu walmistamine. Walmistamise riistad. Juustu tegemine. Juustuga talitamine keldrites. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu wead. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu analüüs, wäljatulek ja hindamine. Schweitsi rattajuustu kaubalesaatmine. Teine osa: Edami ehk kerajuustu walmistamine. Edami juustust üleüldse. Walmistamise riistad. Edami juustu walmistamine. Juustuga talitamine keldrites. Edami juustu wärwimine, põitesse mähkimine ja parafineerimine. Edami juustu wead. Edami juustu wäljatulek. Edami juustu kaubalesaatmine. Tabelid.

Wäljawõte autori eessõnast: „Käesolew raamat „Juustu walmistamise õpetus" II jagu on omaette ümmargune töö, mida sellekohaselt wilunud isikud Emmentali ja Edami juustude walmistamise õpperaamatuna wõiwad tarwitada."

„Raamatusse „Juustu walmistamise õpetus" on palju niisugust tarwilist materjali koondatud, mida Eesti kirjanduses siiamaale üleüldse leida pole olnud ja mille üle meie maa juustnikkude seast wahest mõnel ainukesel teadmisi on, kuna suurem osa neist üksnes praktika pääle toetades masinlikult töötab. Sellepärast

ei ole selle raamatu kokkuseadmisel mitte üksi õppijaid ja algajaid silmas peetud, waid kõiki, kes sellest tööst huwitatud on ja sellel tööpõllul tegelikult ehk kaudselt töötawad."

K. Illimar.

Raamatupidamise käsiraamat piimatalitustele.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 120 lhk. Hind 120 marka, köites 210 marka.

Sisu: Raamatupidamisest üleüldse. Raamatupidamine piimaühisuses. Pääraamat. Arwete lõpetamise rewideerimine. Äritegewuse rewideerimine. Aasta-aruanne. Kawad.

Eessõnas tähendab autor: „Piimaühisus on mitme osaniku äri ning selle asjaajamine nõuab wõimalikult selget wahekorda äri ja tema üksiku osaniku wahel. Meil on suur hulk piimaühisusi ja pea iga ühes kannatab äriajamine ilma kindla süsteemita arwepidamise all; arwepidamise korraldamise järele on juba nende asutamisest saadik suurt tarwidust tunda. Käesolewa raamatu abil tahaksime seda puudust, nii palju kui wõimalik, kõrwaldada."

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus.
Ilmub wihkude kaupa.
Seni on ilmunud kaks wihku.
I. wihk. 91 lhk., 120 joonistusega. Hind 120 m.

Sisu: Eessõna. Talu asukoht ja õue. Lautadest üleüldse. Karjalaut. Hobusetall. Sõnnikulawa. Lauda plaanid.

II. wihk. 56 lhk., 73 joonistust. Hind 80 m., I. ja II. wihk kokku köites 290 m.

Sisu: Eessõna. Sealaut. Lambalaut. Kanalaut. Lauda plaanid.

Esimese wihu üle kirjutab „el" 1921. a. „Tallinna Teataja" nr. 184 järgmist:

„Kes meie kodumaad lähemalt tunneb, see teab, missugune äärmine segadus ja plaanikindlusetus walitseb meie talude õuedes ja ehituste korralduses. Ei taha seda üteldagi, nagu ei leiduks taludes mitte häid ehitusi. Tihti leidub taludes päält näha suurepäralisigi ehitusi, kuid harwa on nad teiste hoonetega kokkukõlas ja otstarbekohaselt õue pääle asetatud. Wõi jälle on ehitused küll hääst materjalist, seinad hästi ehitatud ja hää katusega kaetud, kuid ehituse sisemusse tungides ei leia säält enam korda ega otstarbekohasust sugugi.

Palju mõju on meie talu ehituste pääle ka mõisad awaldanud. Kui talud weel wäljamüümata olid, ehitati narilikult mõisa metsast saadud materjalist ja mõisa poolt kätte näidatud plaanide järele. Missugused need ehitused aga said, seda teab igaüks, kes meie rendiwaldades on wähe ümber waadanud.

Rohkem korda ehitusküsimusse taludes muretseda — see on meie üks praegustest tähtsamatest ülesannetest uute talude loomisel.

Seda tõotab muretseda ka Th. Pooli raamat „Põllumajanduslised ehitused."

Sarnase raamatu järele tuntakse praegu igatahes elawat tarwidust ja sellepärast on tema ilmumine ka wäga terwitataw."

„Raamat saab ilmuma wihkudena. Esimene wihk toob talu asukoha ja õue ning karjalauda ja hobusetalli, kui meie põllumajanduses kõige tähtsamate hoonete käsituse."

„Lauda ja talli üksikasjaline käsitus on ometi põhjalikult ja asjalikult tehtud. Eriti on rõhku pandud, nagu autor ka eessõnas tähendab, lautade ja tallide seesmise warustuse ja söötmise abinõude kirjelduse pääle. Tegeliku elu nõuete seisukohalt wälja minnes peab tähendama, et selle küsimuse walgustamine ka kõige enam tarwilik on.

Raamat on warustatud hulga joonistustega, mis tekstist arusaamist hõlbustawad. Praeguseid kirjastusolusid arwesse wõttes tuleb joonistuste eest üsna tänulik olla."

„Meie ehitaja põllumehe seisukohalt wäljaminnes wõib raamatut täiesti otstarbekohaseks ja õnnestanuks lugeda, sest toodud materjal pakub just seda, mis ehitajal põllumehel tarwis teada.

Nähtawasti on autor aga wõõraste autorite mõju all olnud ja sellepärast on raamat liig konspektiiwne saanud. Teiseks näib, nagu puuduks autorilgi seisukoht mõnes küsimuses.

Raamatu wiimases osas („Lauda plaanid"), toob autor komplekti lautade ja tallide plaanisid, mis enamwähem meie talude nõuetele peawad wastama.

Raamatut wõib põllumeestele kui esimest ja pea ainukest Eesti keeles sel alal soowitada. Ka meie põllutöökoolide raamatukogudesse kõlbab ta wäga hästi.

Jääb ainult soowida, et järgmised wihud endi järel liig kaua oodata ei laseks."

Juhatused sawihoonete ehitamiseks.

Põllutööministeeriumi Maakorralduse Peawalitsuse Tehnika osakonna poolt wälja antud.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 31 lhk., 9 joonistust. Hind 20 m. Trükk lõppemas.

Richard Klesment.

Aiatöö õpperaamat.

Aia- ja puuwiljaaed.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 136 lhk., 54 pildiga. Hind 160 m.

Sisu: Sissejuhatus. Üldine osa. Aiawiljaaed. Aiawiljade kaswatamine: Kapsa liiki aiawiljad. Juurwiljad. Sibula liiki aiawiljad. Köögija maitserohud. Salatid. Mõnesugused lehttaimed. Kaunwiljad. Kurgi laadi aiawiljad. Puuwiljakaswatus: Wiljapuukaswatus. Wanemate wiljapuude eest hoolitsemine. Puuwilja kogumine. Wiljapuu haigused ja waenlased. Puuwilja sordid. Lõppsõna.

Wäljawõte autori lõppsõnast: „Käesolewa „Aiatöö õpperaamatu" kirjutamisele tõukas mind wastawa õpperaamatu puudus aiatöö õpetamise juures põllutöökoolis. Raamatu pääülesandeks on — olla õpperaamatuks aiatöö õppijale. Sellest oleneb ka raamatu sisu ulatus ja tema konspektiiwne iseloom. Selle

kõrwal tahab raamat ka tegelikule aiapidajale aia- ja puuwilja kaswatuses nõuandjaks olla."

Richard Klesment.

Maasikakaswatus aias.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. Trükk lõppenud, II. trükk ilmumisel.

Richard Klesment.

Marjaaed.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 48 lhk., 17. pildiga.

Sisu: Sissejuhatus. Tähtsamad marjaliigid aias. Sõstra kaswatus. Karumarja kaswatus. Waarikakaswatus. Maasikakaswatus. Marjadele kahjulikud putukad. Tähtsamad seenehaigused marjaaias.

Ajakirja „Põllumees" 192. a. nr. 12 kirjutatakse muuseas:

„Käesolew raamatuke annab juhatust, kuidas marjaaeda talus sisse seada ja missuguseid marjasorte meie oludes tuleks kaswatada. Raamatus antakse juhatust järgmiste tähtsamate aia marjaliikide kaswatamise kohta: sõstra-, karumarja-, waarika-, ja maasikakaswatus. Pääle selle tutwustatakse tähtsamate kahjulikkude putukatega ja seenehaigustega marjaaias. Üldiselt annab raamat põllumehele küllalt täieliku õpetuse, mille järele wõimalik on marjaaeda asutada ja selle eest korralikult hoolitseda."

M. Jürmann.

Aiaherne ja -oa kaswatamine.

Eesti Sordiparanduse Seltsi lendleht nr. 2. 16 lhk Hind 25 m.

Sisu: Aiawilja tähtsusest üleüldse. Aiaherned. Aiaoad.

J. Truusmann.

Täielik mesilastepidamise õpetus.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 136 lhk., 25 pildiga. Hind 160 marka.

Sisu: lhk.

1—9. Mesilaste elu üldiselt . . . . . 3—15
10—40. Mesilastega ümberkäimine . . . 18—57
41—45. Mesilaste söötmine . . . . . 58—63
46—50. Mesilaste haigused ja nende arstimine 66—70
51. Mesilaste seltsidest 73
52—65. Mesipuud . . . . . 74—109
66. Mesilaste pidamises kasulikud puud, põõsad, lilled, köögiwiljad ja rohud . . . 110—111
67. Mesilaste waenlased 112
68—73. Mitmesugust . . . . . 114—121

Lisa.

Mitmesugused mee tarwitamise wiisid . . 123—131

Wäljawõte esimese trüki eessõnast: „Aga nagu kõik asjad muutuwad, nii muutub ka mesilaste pidamine. Ta ei wõi enam isaisade pidamiswiisi järele kasu tuua ja edeneda, waid inimene peab oma tarkuse ja mõistusega soowitawa kasu saamiseks kaasa aitama."

Käesolew raamat, mis autori kauaaegsete kogemuste ja parema kirjanduse järele kokku seatud, on esimeses trükis kahe esimese ja kolme teise auhinnaga kroonitud.

M. Reinik ja K. Mäekala.

Tartu ja Dadant-Blatti taru.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. Trükk lõppenud.

Th. Pool.

Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluwiimisest teadma?

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 48 lhk. Hind 45 m.

Wäljawõtted autori eessõnast: „Maauuenduse alal on juba hulk tööd ära tehtud. Seadusandline ajajärk on osalt möödas.“ .... „... kuigi maakorraldusesse puutuwad seadused ja määrused eriwihkudena ilmunud, on nende põhjal siiski raske asja käigust tarwilikku ülewaadet saada.

Nimetatud puuduse osaliseks kõrwaldamisekski kaasa aidata — see on käesolewa raamatukese ülesanne. Esimeses joones tahab tema olla wäikeseks käsiraamatuks maasaajatele, puudutades kokkuwõtlikult kõiki küsimusi, mis nendele huwitust pakuwad. Loodan, et sellega nii mõnelgi aja- ja rahakulu saab kokku hoitud; sest palju küsimusi wõib kodukülas ära lahendada, selle asemel, et iga tühja-tähjaga Tallinna tõtata.

Kuid maauuenduse käiguga tutwunemine ei ole ülearune teistelegi kodanikkudele, eriti senistele põllumeestele.“ (Maatükkide ümberwahetamine mõisa maade planeerimisel, suguloomade wahetamine, kartulija masinatarwitajate ühisuste asutamisel jne.).

Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostamiseks Eestis.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 15.

K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastus. Teine parandatud ja täiendatud trükk. Trükk lõppenud, II. täiendatud trükk ilmub.

E. Mälberg-Leesment.

Perenaiste käsiraamat.

II. trükk. 224 lhk. 9 plt. Hind 220 marka, köites 300 marka.

Esimese trüki üle kirjutab majapidamise õpetaja Ida Kruus 1913. aasta „Põllutöölehes“ nr. 32—33 muuseas järgmist:

„Perenaise käsiraamat — kui trehwawalt öeldud! Terwe raamat on perenaistele pühendatud. Meie perenaised wõiksid küll uhked olla oma esimese walgustaja, oma esimese teejuhi pääle, sest seni ei ole

weel keegi meie perenaisele midagi pakkuda suutnud; seda teab aga igaüks, kui palju käsiraamatuid ja juhatusi peremeestele on kirjutatud ja weelgi ühtelugu nende teadmisi igapidi täiendatakse ja nõu antakse. Perenaine on täitsa oma saatuse hoolde ja unustuse hõlma jäetud."

... „Selle äratundmine, missuguses pimeduses meie perenaine praegu ümber kobab, on neiu Mälbergi raamatu kirjutamisele sundinud. Uudiseks Mälbergi raamatus on weel see, et sääl pääle söökide walmistamise õpetuse ka palju teisi majapidamisse puutuwaid ja perenaistele tarwilikke juhatusi leidub, ilma milleta praeguse-aja perenaisel raske on läbi saada, kui ta ajaga ja peremehega tahab ühes sammuda."

... „Igaühe päätüki juure peatama jääda wiiks liiga pikale. Söökide ja jookide kohta tahaks tähendada, et neiu Mälberg neid wäga passiwalt meie oludesse on osanud seada, sellejuures just meie perenaisele kättesaadawaid aineid tarwitades. Harilikult ei osata meil kanamunaga midagi muud pääle hakata, kui ära keeta ja nõnda süüa. Wõtku igaüks, kes ei usu, „Perenaise käsiraamat" kätte ja waadaku, kui palju toitusid selle abil kanamunaga mitmekesisemaks ja maitsewamaks wõib teha."

... „Seda kõike silmas pidades ei tohiks „Perenaise käsiraamat" küll ühelgi perenaisel enam puududa."

Ajakirjas „Põllumees" 1924. a. nr. 19 kirjutab —n. muuseas järgmist:

„Perenaiste käsiraamatu iseäralduseks on, et ta ainuke on, mis Eesti põllumeeste kodumajapidamise naisinstruktori poolt kokku seatud ning meie talurahwa nõuete järele korraldatud. Ta sisaldab juhatusi majapidamiskursuste terwe eeskawa kohta, on sellega kõige päält kursuslaste käsiraamat niihästi kursuse ajal, kui ka pääle selle kodus tegelikus majapidamises.

Kõige päält antakse perenaistele käsiraamatus üldõpetust inimese toitluse ja terwishoiu põhimõtetest. Selle järele õpetatakase üksikuid sööke walmistama, nimelt leiba, saia, kooki, suppisid, lihatoitusid, taimetoitusid, kasteid, magustoitusid, jookisid, puuwilja- ja marjatoitusid ning liha walmistama ja alal hoidma. Wiimane osa annab õpetust puhtuse ning korrapidamise

kohta majas ja riiete ning pesu juures, kui ka köögis ja söögilaual ning jagab juhatusi lauakatmise korra kohta. Mõnesugused küsimused ja seletused on arusaadawamaks tehtud piltide ning joonistuste abil.

Ühte wäärtust peame küll eriti nimetama: Perenaiste käsiraamatus on täielikult läbi wiidud karskuse põhimõte, kuna alkoholi ei söögi ega joogi retseptides ei soowitata, ei ka joowastawate jookide tegemist ei õpetata. Karskelt ja kainelt! Seda raamatut wõime kõigisse põllumeeste kodudesse soojalt soowitada.

Jul. Aamisepp.

Kanakaswatus põllumehe tuluallikana.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 17.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastus. 45 lhk., 8 pildiga. Hind 30 m.

Sisu: Kuidas on lugu kanapidamisega meil ja naabrimail. Mis peab põllumees kanatõugudest teadma. Kuidas kanapoegi wälja hautada ja kaswatada. Kuidas munejaid kanu sööta ja nende eest hoolitseda. Missugune peab olema kanade eluruum. Kuidas kanu haiguse korral rawitseda. Kuidas peab põllumees kanamune turule toimetama. Mis on meil waja kõige päält teha. Kust saab linnukaswatuse kohta nõu ja juhatust.

Ajakirjas „Uus Talu" 1925. a. nr. 7. kirjutab K. Liideman:

„Meie parema kanakaswatuse tundja kirjutatud raamat, mida praegu küll iga maapidaja peremees ja perenaine lugema peab. Sest õige kanapidamine annab talule hääd tulu ja seda majapidamise haru on kerge kiiresti korraldada. Seda peame ka kiiresti tegema. Kuidas seda kõige otstarbekohasemalt teha, missuguseid wigu meil harilikult tehakse, mis kana meile anda wõib? — Sellest kõigest annab raamat kõigile arusaadawa pildi. Sisu aitawad selgitada joonistused. Kindlasti ei jäta raamatuke Eesti kanakaswatusele äratawat, tõusutoowat mõju awaldamata."

M. Pill ja J. Hünerson.

Põllumehe taskukalender-käsiraamat.

1926. aastaks ilmub juba üheteistkümnenda aastakäiguna. Hind 150 marka.

Pääle kalendaariumi, iga päewa jaoks jäetud märkuste osa, sissetuleku ja wäljamineku, päewiliste, palgaliste, wäetamise, külwi ja lõikuse, aida, weski, saagi, karjapidamise, piimasaagi ja sigade kaswatamise tabelite (200 lehekülge) on nõnda nimetatud käsiraamatu osa, kus kokkuwõetult kõigi põllutöö ja loomakaswatuse harude üle seletust antakse, ning kus sees põllumajanduslised keskasutused, põllutöökoolid, katseasutused, põllumajanduslised nõuandjad, mõõdud ja kaalud ning laadad on ära märgitud.

Ex bibl. univ.

„Postimehe“ trükk, Tartus 1925.

ARH PT-723

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

KIRJASTUS-ÜHISUSE

„AGRONOOMI"

KIRJASTUSEL ILMUNUD

PÕLLUMAJANDUSLIKUD RAAMATUD

Bibliotheca Universitatis Tartuensis

AEH

K.-Ü. „Postimehe" trükk, Tartus 1926.

I. Põlluharimine ja wiljakaswatus.

Aug. Jürmann.

Umbrohud ja nende häwitamine.

100 lhk., 27 pildiga. Hind 80 m.

Sisu: Eessõna. Umbrohust üleüldse. Umbrohu kahjulikust mõjust. Umbrohu laialilagunemisest. Wõitlusest umbrohtude wastu: Kuidas umbrohu seemne põllule pääsemist ära hoida, umbrohu häwitamisest põllul, külwikord, maa torutamine ja maa lupjamine. Üksikud umbrohud: ristikheina siid, lina siid, põldsinep, põldrõigas, tõlkjas, rukkilill, rukkiluste, pehme luste, uimastaw raihein, tuulekaer, nälghein, tuder, nisulill, ristirohi, malts, aedmalts, walge hanimalts, hiirekõrw, litrihein, punand, tihashein, unilauk, harakalatw, rukkikastehein, kanalill, wäike oblikas, kollane ja walge karikakar, jaanikakar, põldkannike, wirn, põldmoon, kirburohi, konnatatar, kesalill, kassitapud, põldosi, paiseleht, piimohakas, põldpuju, põldohakas, kukehari, käokannus, orasrohi, põisrohi, hanijalg ja põldsõnajalg.

Agr. A. Rebane.

Seemnetundmine.

Külwimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös.

52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Seemne uurimise ülesanne, abinõud ja wiisid. Seemne kaswatus ja seemne muretsemine. Sordipuhastus ja seemne päritolewus. Seemnepuhastus. Seemneterade raskus ja suurus. Seemne niiskus. Kestade paksus ja rohkus. Idanewuse järelkatsumine. Seemnetera wälised wäärtuse tundemärgid. Juurwilja ja juurikate külwiomadustest. Külwimaterjali uurimise tähtsus tegelikus põllutöös.

M. Pill.

Sordikaswatus.

Eriosa II. Heinataimede sordiparandus. Kõrsheinad ja punane ristikhein. 56 lhk., 12 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Kõrsheinade sordiparanduse tähtsus. Kõrsheinade sordiparanduse eesmärk. Algusmaterjali kogumisest. Kunstlik põõsaste paljundamine. Külw. Istutamine. Wõõra õietolmu eest hoidmise abinõud. Töökawa. Punane ristikhein. Tarwitatud kirjandus.

M. Pill.

Meile tähtsamad põllutaimede sordid.

128 lhk., 25 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Eessõna. Talirukki ja suirukki sordid. Pööris- ja lipukaera sordid. Nelja- ja kahetahilise odra sordid. Tali- ja suinisu sordid. Kartuli warajasemad ja hilisemad, söögi-, wabriku ja sööda sordid. Sööda peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Tarwitatud kirjandus.

Seemnewilja wihud.

Üldise päälkirja „Seemnewilja wihud“ all ilmub Kirjastus-Ühisus „Agronoomi“ kirjastusel rida raamatukesi seemnekaswatuse alalt. On teoksil aiataimede ja

heinataimede seemnekaswatamist kui ka puhastamist käsitlewad käsikirjad.

Seni on ilmunud:

Wihk nr. 1.

M. Pill.

Seemne- ja Sordikaswatus Eestis.

88 lhk., 25 pildiga. Hind 90 marka.

See raamat annab ülewaate meie seemne- ja sordikaswatuse seisukorra üle. Meil on nii mõnigi sordiparandaja, kes mõne sordi on wälja lasknud, nagu krahw Berg Sangastes, kadunud dr. A. Eisenschmidt ja teised, meil on hoolsalt töötamas nii mitmedki isikud ja asutused meie wiljade sordiparanduse kallal, meil on kaunike kogu isikuid ja asutusi töötamas seemnekaswatuse alal, aga meie ei tunne neid isikuid ega asutusi, samuti ei tea ka, kuidas nad töötawad ning missuguseid tagajärgi on nende töö annud.

Seemnewilja wihk nr. 1 tutwustab meid nende isikute ja asutustega kui ka nende tööwiiside ja tagajärgedega. Meie kaswatame küll ammugi Sangaste rukist, aga kuidas ta wälja arendatud, pole suurel hulgal teada — pikema seletuse leiame wihust nr. 1.

Wihk nr. 2.

C. Kompus.

Juurwilja seemnekaswatus.

56 lhk., 11 pildiga. Hind 75 m.

Sisu: Eessõna. Juurwilja seemnekaswatuse otstarwe. Tulusa seemnekaswatuse 10 punkti. Maa. Kliima olud. Seemnepõllu seisukoht. Wäetamine. Külwiseeme. Ristsugutamine. Ristsugutusi wõib ära hoida. Ristsugutatud taimede kõrwaldamine. Kaitsemajake. Juurwilja istikute kaswatamine. Külwiaeg. Külwiseemne paljus ja külwamine. Harimine. Istikute üleswõtmine ja alalhoidmine. Seemnekultuuride istutamine. Porgandi seemnekultuuri istutamine. Seemnekultuuride eest hoolitsemine kaswu ajal. Seemne koristamine.

Järelwalwamine ja peksmine. Õhu mõjul kuiwatused. Seemnete puhastamine. Tähtsamate juurwiljade — peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Sööda- ja suhkrupeedi seemnekaswatus. Naeri ja kaalika seemnekaswatus. Porgandi seemnekaswatus. Tarwitatud kirjandus.

Wihk nr. 3.

M. Pill.

Seemnekaswataja aabits.

40 lhk., 7 pildiga. Hind 50 m.

Sisu: Eessõna. I Õiest, tolmlemisest ja seemnest. II Rist- ja isetolmlejad taimed. III Hää seemne omadustest. IV Üldjuhtnöörid seemne kaswatamiseks. V Seemnekaswatamise korraldamisest. Tarwitatud kirjandus.

Wihk nr. 4.

J. Nurmberg.

Kaheaastaste köögiwilja-taimede ja nende seemne kaswatamine.

51 lhk., 12 pildiga. Hind 100 m.

Sisu: Eessõna. Kliima ehk ilmastu. Maapind ja harimine. Wäetamine. Külwiaeg. Külwiseeme. Seemneistikute walik. Taimede ristsugutuste soowimata tagajärgede eest hoidumine. Seemeistikute ületalwe-hoid. Seemne lõikus, peks, kuiwatamine, puhastamine, sortimine ja alalhoid. Pääkapsas. Kaalikas. Naeris. Peet. Porgand. Sigur. Köömen. Tarwitatud kirjandus.

Wäljawõte eessõnast: Köögiwilja seemne kaswatamine on wiimastel aastatel saanud tähelepanuwääriliseks. Osalt tahetakse selles meie põllutulundusele toetust otsida ja põllupidamist põhjalikumaks teha, osalt aga annab selleks põhjust wälismailt sissetoodaw kohanemata ja sagedasti alawäärtuslik seeme. Et meil köögiwilja-seemne kaswatuse alal kirjandus puudub, selle järele aga tarwidus on, siis seadsin kokku

käesolewa raamatukese meile tähtsamate kahe aastaste köögiwiljataimede ja nende seemne kaswatusest. Töö aluseks on minu 10-aastased kogemused sellel alal ja tähtsam wälismaade kirjandus.

Jaan Mets.

Eesti põllumehe linakaswatus.

Põllutööministeeriumi poolt auhinnaga kroonitud.

52 lhk. Hind 50 m.

Sisu: Lina ajalooline tähtsus Eesti rahwa elus. Kas on linakaswatusel ka tulewikku. Kas linakaswatusel wõib ka Eestis tulewikku olla. Linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks. Lina tähtsus põllul. Kuidas lina maad kurnab. Missugust maad nõuab lina. Lina eelwili. Mida lina järele külida. Külwikorrad linaga. Koht põllul. Maa harimine. Lina wäetamine. Külw ja külwiseeme. Lina waenlased ja lina eest hoolitsemine põllul. Linasaagi kogumine ja kasutamine.

Jul. Aamisepp.

Loomatoidu juurikate kaswatamine.

Trükk lõppenud.

J. Ümarik.

Suhkrupeedi kaswatamine ja selle ümbertöötamine.

16 lhk. Hind 15 marka.

Sisu: Suhkrupeedi kaswatamise eeltingimised. Suhkrupeedi kaswatamine. Suhkrupeedi ümbertöötamine.

Th. Pool.

Kuidas loomatoidu kaswupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.

Auhinnaga kroonitud. Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 18.

43 lhk., 6 pildiga ja diagrammidega. Hind 35 m.

Sisu: Loomatoidu kaswupindade eest hoolitsemine ja nende suurendamine, kui loomapidamise tulutoowuse tähtsam eeltingimus. Loomatoidu kaswupinnad Eestis. Meie loomatoidu kaswupindade praegune toodang. Metsaheina- ja karjamaade kultuurrohumaadeks muutmine. Kultuurrohumaade korrashoid. Karja- ja heinamaa ühisused. Loomatoit põllult. Terawili. Põldhein. Lutsern ja seradella. Haljaswikk kesal. Kartul. Loomatoidujuurikad. Loomatoidu pindalad peawad wõimaldama loomade ühtlast toitmist.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu" K. Liideman muu seas järgmist:

„Wastus päälkirjas ülesseatud, praegu Eesti põllumehele nii tähtsale küsimusele, kus lühidalt ja õpetlikul kujul loetletud kõik tähtsamad wõimalused ja wõtted, mis sel alal meil teostamisel wõi teostamist ootawad. Karjapidajale on ta kindlasti suureks abiks teede leidmisel, kuidas paremini ja suuremal arwul karja omal maal ülal pidada."

Jaan Mets.

Lähemad ülesanded loomatoidu-kaswatusel ja kuidas neid teostada.

Auhinnaga kroonitud. Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 19.

32 lhk., diagrammidega. Hind 30 m.

Sisu: Eesti põllumajanduse ülesanded. Karja toitmise parandamine. Põlluhein. Ajutised ehk n. n. waheldusniidud. Segukülw. Juurwiljad.

K. Liideman — N. Rootsi.

Kõrrewiljakaswatus.

(Ilmumisel.)

Jul. Aamisepp.

Kuidas kartulikaswatust tõsta ja selle kasutamist korraldada.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö. Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 21.

43 lhk. Hind 75 marka.

Sisu: Kuidas kartulikaswatust tõsta: senine arenemiskäik ja uued ülesanded, kartulikultuuri tõstmine, otstarbekohane wäetamine, wäetisainete tarwitamine, sordid, seemnemugulad, alalhoidmine, haigused ja kahjurid. Kartuli kasutamine: kartul inimese toiteainena, kartul loomatoiduna, kartul tööstuse tooreainena, kartul wäljaweoainena.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu“ Th. Pool muu seas järgmist:

„Hoogsalt kirjutatud wõistlustöö autorilt, kes sel alal meie parim asjatundja. Kogu tööst tundub, et ta ei ole mitte wõõraste käsiraamatute põhjal kokku kirjutatud teos — kompilatsioon — waid igal pool esinewad autori oma kogemused ja kodumaal tähelepanekute ja katsete põhjal kogutud materjal. Igakülgne aine käsitus, olulise allakriipsutamine, selge keel, kõik see teeb raamatu huwitawaks ja häämeelega loetawaks.

Raamat ei ole tähtis ainult selle poolest, et ta kartuli kaswatuse ja tarwitamise tehnilist külge kokkuwõtlikult kodumaa kogemuste põhjal käsitab. Ta on tähtis ka organisatsioonilisel meie uue talu korralduse põhijoonte määramisel — käsitades kartuli osa selles, wõrreldes juurwiljaga. Et kartul karja talwise mahlaka toiduna juurwiljast meie oludes pea wäärtuslikum, selle märkimine ja põhjendus ei ole mitte wähema tähendusega.

Eesti iseseiswuse esimestel aastatel tõotas kartul põllumehele õige hääks turukaubaks saada: piirituswabrikud pandi käima ja need maksid kartulide eest rahuloldawat hinda, ühtlasi suurenes ka kartuli wäljawedu kuni 1922. aastani.

Wiimastel aastatel aga on mitmed piirituswabrikud seisma jäänud, kuna kartuli wäljawedu wähenes ka juba 1923. aastast alates. Meie ei ole suutnud wälismaa suurematel turgudel nõuetawaid kartulisorte kaswatama hakata ja selle tagajärjel on raske püsiwat turgu leida. Põllumeeste keskel ongi mitmel pool arwamine tekkinud, et kartulikaswatuse suurendamisest asja ei saa, waid et neid tuleb ainult oma majapidamise tarwiduste jaoks kaswatada.

Käesolew raamat aga annab kartulikaswatajaile julgustust: ta soowitab kartulikultuuri süwendamist ette wõtta, turgude nõuete kohaselt kartulikaswatust arendama hakata ja kartulit meie majapidamistes suuremal arwul loomasöödana tarwitusele wõtta, kui seni. Niisama saaks mõnes kohas isegi kartuli külwipinda laiendada.

Raamat käsitab lühidalt kartuli wäetamist, sorte, alalhoidmist ja ühtlasi puudutab ka kartulikaswatuse tasuwuse küsimust. Raamatus awaldatud arwestuse järele läheb põllumehele ühe puuda kartulite tootmine omal maksma 31,79—33,78 marka, selle juures peab kartuli wäetamine ja harimine korralik olema. Ühe kartuli toiduüksuse omahind on 3,58 kuni 3,8 marka. Selle kõrwal on aga teine arwestus toodud, mis wõimaluse annab kartulikaswatuse tasuwust loomapeedi tasuwusega wõrrelda. Nimelt läheb ühe puuda loomapeedi kaswatamine põllumehele omale maksma, s. o. loomapeedi puuda omahind on 16,85 mk. ja toiduüksuse omahind 5,05 marka. Sellega on nende kahe arwestuse järele loomapeedi t.-ü. omahind 37% kallim, kui kartuli toiduüksus.

Niisugused õige suuresti kartuli kasuks rääkiwad andmed tahaks aga kodumaa mitmesugustes taludes laialisemat järelproowimist. Ja siin tuleb küll asjasthuwitatud põllumeestel endil ka katseid korralda da.

Üldiselt sisaldab Jul. Aamisepp'a raamat üksikasjalise kawa meie kartulikaswatuse arendamiseks

ning ühtlasi annab õige palju wäärtuslikke näpunäiteid kartulisaakide tõstmiseks."

Sookultuur.

„Sookultuuri" nime all ilmuwad K.-Ü. „Agronoomi" kirjastusel „Eestimaa Sooparanduse Seltsi" toimetused wihkude kaupa. Sookultuuri ülesande ja ilmumise kohta kirjutawad „Sookultuuri" toimetajad Leo Rinne ja Jaan Mets „Sookultuur" I. järgmist: „Sookultuuri asja rahwalikuks tegemiseks on seltsi tegelased tarwitanud koosolekute kõrwal ka üleüldise ajakirjanduse abi. Wiimase ülesande mõjuwamaks teostamiseks on selts nüüd otsustanud wälja andma hakata kogutöid „Sookultuuri" nime all. Need wäljaanded ilmuksid tarwidust ning wõimalust mööda, mitte wähem kui üks wihk aastas. „Sookultuuri" eeskawa selgub juba käesolewast esimesest wihust. Tema esimeses osas ilmuksid algupärased kirjutused sookultuuri alalt, teises osas ülewaated ja kokkuwõtted wastawast kirjandusest, kuna kolmandas märgitakse ära tähtsamad sündmused sookultuuri alal; selles ringwaate-osas awaldatakse ka sooharimisse puutuwad seadused ja määrused.

Kodumaa sookultuuri uuel arenemisjärgul tohiks käesolewaga alustatud wäljaannetel küllalt tarwilikud ülesanded täita olla."

Seni on ilmunud:

Sookultuur I.

64 lhk. Hind 50 marka.

Sisu: Leo Rinne ja Jaan Mets — Kodumaa sookultuuri uue arenemisjärgu algul N. v. Sivers — Madalsoode ettewalmistamine kultuurile. J. Tiidt — Pisut meie soodest. A. Lepik — Mõnda põllutööministeeriumi tegewusest maaparanduse alal. Kirjandusest. Ringwaade: Sookultuurisse puutuwad seadused ja määrused; Eestimaa Sooparanduse Seltsi tegewusest.

Sookultuur II.

Hind 75 marka.

Sisu: Õp. agr. Leo Rinne — Alused sookultuuri korraldamiseks Eestis. N. v. Sivers — Salakraawituse teostamine madalsool. A. Lepik — Maaparanduse laen. A. Graf — Milles seisab Eestimaa sooparanduse seltside instruktorite tegewus? Maaparanduse ühisuse põhikiri. Õp. agr. Leo Rinne — Niiduwiljus meie madalsool. Eestimaa sooparanduse seltsi ja Tooma sookatsejaama tegewusest.

Nende raamatute kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu" K. Liideman muu seas järgmist:

Kaks ülitähtsat raamatukest. Iga mees, kellel talu wõi asunduskoha küljes sootükk, peab need endale muretsema. Sest igast soo-omanikust wõib nüüd õige pea saada sooharija, ja kui ta Sookultuuriga tuttaw, siis on rohkem lootust, et temast nimelt õige ja tubli sooharja saab, kes mõnegi õige kuluka eksisammu tegemata jätab.

Raamatute sisu on õige rikas ja mitmekesine. Kõige suuremat tähelepanu wääriwad Soosaare N. v. Sivers'i wäga asjalikud kirjutused: Salakraawituse teostamine madalsool ja madalsoode ettewalmistamine kultuurile. Wana tuntud, osawam ja tagajärjerikkam tegelik sooharija õpetab lühidalt, selgelt ja kõigile arusaadawalt, missugused sookuiwatamise ja üleshirimise wiisid tema praktikas paremateks on osutunud, millised raskused ette wõiwad tulla ja kuidas neist üle saada; kuidas parem metsa maha wõtta, põõsaid raiuda, kus põletada, kus künda, kus äestada, kuidas torukraawe sisse seada jne. Kõik see on kirjutatud niisuguse peene üksikasjalikkusega, nagu seda teha wõib ainult inimene, kes asja läbi ja läbi tunneb ja asjatundjaks kestwa praktika järeldusena saanud. Siit on õppida!

Insener-agronoom A. Lepik kirjutab põllutööministeeriumi tegewusest maaparanduse alal ja maaparanduse laenu saamisest, kuidas laenutahtja siin talitama peab, et õigel ajal laenusaamise pääle kindel olla. Samuti on siin kogutud ka kõik uuemad maaparandust ja sookultuuri puutuwad seadused ja määrused.

Tooma sookatsejaama juhataja dotsent L. Rinne kirjutab sookatsejaama ja Sooparanduse Seltsi tegewusest, mis praegu sooharijale õpetust ja abi pakuwad. Pääle selle on weel mõned palad meie soodest (inspektor J. Tiidt) sooparanduse instruktoritest, tähtsama uuema sooparanduse kirjanduse sisu j. m.

Sookultuur III.

Hind 75 marka.

Sisu: Leo Rinne — Eestimaa Sooparanduse Seltsi ja Tooma Sookatsejaama tegewusest 1924. s. A. Lepik — Riik kui maaparandaja. P. Thomson — Eesti soode ja järwelademete stratigraafia. N. Roosa — Uus lihtsustatud hobuse sooking. P. Thomson — Lubja indikaatorid madalsool. N. Roosa — A. Johannson'i „Uudismaa harimine". E. Roger — A. Johannson'i „Tegelik maaparandus". E. Roger — Mõned märkused põllutööajakirjas „Põllumees" käsitatud maaparanduse aine kohta. Leo Rinne — Rootsimaa Sooparanduse Selts.

Sookultuur IV.

Hind 75 marka.

Sisu: Eestimaa Sooparanduse Seltsi arenemisest. E. Soopar. S. liikmete nimestik 1. jaan. 1926. a. E. Soopar. S. tegewuse ülewaade. Soouurimise-tööd. Katsetegewus. Teadmiste ja oskuste lewitamine sooparanduse alal. Riikliku maaparanduse-laenu abil tehtud maaparandusetööde ülewaatus. E. Sooparanduse Seltsi muu tegewus. Tooma Sookatsejaam: katsejaama asukoht ja maa-ala, katsejaama hooned ja sisseseadeid, meteoroloogilised waatlused, maaparanduse-tööd, katsetegewus, katsejaama muud tegewused. Instruktsioon E. Soopar. Selts sooinstruktorite tegewuseks.

L. Rinne.

Maaparanduse alused.

(Ilmumisel.)

J. Lehtman.

Wäetis-õpetus.

(II trükk ilmumisel.)

II. Koduloomad ja karjakaswatus.

J. Mägi.

Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.

(II trükk ilmumisel.)

A. Olt.

Koduloomade terwishoid ja sünnitamisabi.

III trükk. 239 lhk., 101 pilti. Hind 120 marka, köites 210 marka.

Sisu: Anatoomia ehk kehaehitus. Füsioloogia. Terwishoid. Külgehakkawad haigused. Sünnitamisabi.

Loomaarst A. Rängel.

Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.

Teine trükk. 312 lhk., 42 pildiga. Hind 250 m., köites 340 marka.

Sisu: Terwe koduloома tundemärgid. Pisiolewused. Bakteeride kahjulik mõju organismi pääle. Wastuwõtmatus ehk immuniteet. Põletik. Palawik. Wigastused. Haawad. Põlemiswead. Külmamiswead. Kondihaigused. Nahahaigused. Hobuste mustakusehaigus. Hingamiselundite haigused. Seedimiselundite haigused. Ussid koduloomade soolikates. Maksalutikad. Soolikakihwtitus sigadel. Waarutõbi — osjakihwtitus — hobustel. Külgehakkawad haigused. Koduloomade sünnitusabi. Tiinete loomade haigused. Raskused sünnitamise juures. Aitamise juures tarwilikud riistad. Mõ-

ned raske sünnituse juhtumised. Haigused pääle poegimist. Udarapõletik. Lõhed nisade pääl. Kärnad nisade pääl. Mõned sündinud loomade haigused. Kodune apteek loomade rawitsemiseks.

Loomaarst A. Arras.

Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.

112 lhk, 22 pilti. Hind 100 m., köites 190 marka.

Sisu: Kuidas külgehakkawad haigused tekiwad. Meie koduloomade kehasoojus loomulikus olekus ja palawiku korral. Põrna põletik ehk siberikatk. Pahaloomuline paistetus. Kumisew muhutõbi. Sigade taudidest. Sigade punatõbi. Sigade kopsutaud. Sigade katk. Noorte loomade kõhust lahtiolek. Hobuste influentsa. Weiste katk. Suu- ja sõratõbi. Hobuste nõletõbi. Külgehakkaw weiste kopsutaud. Marutõbi. Tiisikus. Tatitõbi. Hakkaw poja äraheitmine. Weiste hakkaw eeskoja katarr. Weiste punase haigus. Hobuste kärnatõbi ehk sügelised.

P. Kallit.

Piimakarja toitmine.

(Ilmumisel.)

M. Vohlonen.

Soome keelest O. Kallit.

Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus.

48 lhk., 15 pildiga. Hind 80 marka.

Sisu: Lammas ja tema tõud. Will. Tõuparandus. Toitmine. Lambalaut. Lammaste hoid. Raamatupidamine ja lambakaswatus.

G. Pulk.

Kuidas kaswatada ja toita sigu, et nad põllumehele kõige suuremat sissetulekut annaksid.

Auhinnaga kroonitud võistlustöö. Trükk lõppenud.

Yrjö Collan.

Soome keelest O. Kallit.

Seakaswatuse õpetus.

72 lhk., 18 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Sissejuhatus. Sead, nende tundmine ja parandus. Sigade pidamine ja sead erimais. Sigade parandus. Paarituswiis. Suguloomade walik. Sugukult. Suguemmis. Suguloomade tarwitamine. Kuldiühisused. Kodune tõuraamatu pidamine. Sigade toitmine. Toiduollused. Toiduained. Jõutoidud. Toored toidud. Jätte toidud. Toitude wõrdlew wäärtus. Sigade toidutarwe. Toitude walmistus. Tegelik toitmine. Põrsaste toitmine. Sugusigade toitmine. Nuumsigade toitmine. Sigade kontroleerimine. Näitused igasugustest toiduportsjonidest. Sigala. Sigade hoid. Saaduste müük. Sigade tapmine. Majandusline raamatupidamine.

A. Rängel.

Warsakaswatus.

36 lhk. Hind 60 marka.

Sisu: Warsakaswatamine. Õhk. Aluspõhk. Naha puhastamine. Walgus. Toitmine. Ärawõõrutamine. Wõõrutatud warsade toitmine. Aastaste ja wanemate warsade toitmine. Warsa musklite harjutamine. Warsa kapjade eest hoolitsemine. Täkkwarsade ruunamine. Warsa tööleharjutamine.

Loomaarst A. Rängel.

Hobusekaswatajad, hoolitsege warsa kapjade eest.

40 lhk., 50 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Kabja tähtsus. Warsa kabja wormid. Hoolitsemine warsa kapjade eest. Warsa jalgade, warwaste ja kapjade seis ja mahaastumine. Mittereeglipäraste jalgade ja warwaste seisu ning kabjawormi parandamine. Noorte hobuste esimene rautamine.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees" muu seas järgmist:

„On ilmunud jälle üks hää raamatuke, mis hobusekaswatajale wäärtuslikke näpunäiteid annab, kuidas ta warsa kapjade eest peaks hoolt kandma.

Raamat juhib selle pääle tähelepanu, et põllumees peab ainult niisuguseid hobuseid sugumäradeks ja täkkudeks walima, kellel õiged kabjawormid ja terwe ning wastupidawa kabjasarwega kabjad. Niisugustelt wanematelt wõib hääde kapjadega warsu loota. Kuid kuigi warsal wanematelt hääd kabjawormid jne. päritud, tuleb siiski suurt hoolt ja oskust üles näidata, et kaswawa warsa kabjad ka siis hääks jääks, kui ta täiskaswanuks tööloomaks wõrsub. Kabja riketega on ka ühenduses mitmesugused muud haigused ja wigastused ja sellepärast ei tohi siin mitte nii pääliskaudselt asja pääle waadata, nagu see sagedasti ette tuleb.

Raamat tutwustab kõige päält warsa kabja wormidega, ja selle järele õpetab warsa kapjade eest hoolitsema. Piltlikult näidatakse, kuidas kabja arenemist tuleb niimoodi juhtida, et hobuse jalgade seis üldiselt reeglipärane oleks. Selle juures on ka ära selgitatud, kuidas jalgade ja warwaste seisu ning kabjawormi parandada tuleb, kui warsa kabjad juba hooletusse on jäetud. Lõpuks antakse juhatust, mis noorte hobuste rautamise juures silmas tuleb pidada.

Üldiselt kokku wõttes annab see raamatuke kõik tarwilikumad juhtnöörid warsa kapjade eest hoolitsemisel. A. R. on püüdnud oma asjatundlikke seletusi ka õige rikkalikult piltidega täiendada, mis raamatu sisu põllumehele palju loetawamaks ja arusaadawa-

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

maks teeb. Sellepärast nähtawasti ongi kirjastaja pidanud 40-lehekülgelise raamatu hinnaks 100 marka määrama."

E. Weber.

Tori hobune.

232 lhk., 14 pildiga. Hing 320 marka. Köites 450 marka.

Sisu: Märkide ja lühenduste seletus. Hobuse kõrguse mõõdud. Kasutatud kirjandus. Tori hobusekaswandus: Eesti hobune, Tori hobusekaswandus 1855.— 1894. a., roadsteri kaswatus Toris, ülewaade Tori kaswanduses tarwitatud sugutäkkudest, roadsteri tüüpi sugutäkkude wereliini tabelid, Tori soojawerelised sugutäkud ja nende paarituspunktid. Muud mõjud Põhja- ja Lõuna-Eesti hobusekaswatuse pääle. Põlwenemistabelid ja nende tähtsus hobusekaswatuses. Tori hobusekaswatuse seisukord ja korraldus lähemas minewikus ja käesolewal ajal: Põllutööministeerium ja Tori hobusekaswatuse selts, suguhobuste märkimine, suguraamatu sisseseadmine, kaudsed ergutusabinõud, Tori kaswandus praegusel ajal. Mõned statistilised andmed. Selles kirjatöös ettetulewate Eestis ja osalt ka Lätimaal seisnud sugutäkkude nimestik. Tori perekondade tabelites ettetulewate sugumärade nimestik. Pildid.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees" muu seas järgmist:

„Raamat annab ülewaatliku pildi kogu Eesti hobusekaswatuse arenemisloost, eriti aga Tori-Roadsteri tüüpi hobusekaswatuse minewikust ja praegusest seisukorrast, ja on sellepärast asjasthuwitatuile hääks käsiraamatuks."

Loomaarst A. Rängel.

Hobuste wanaduse hindamine.

72 lhk., 51 pildiga. Hind 120 marka.

Sisu: Sissejuhatus. Hobuse wanaduse hindamise abinõud. Hobuse hambad. Hobuse lõikhambad. Wana-

duse hindamine hammaste järele pääle 8 aastat. Mõned lõikhammaste kulumise iseäraldused. Hobusekauplejate pettused wanaduse märkide juures. Wanaduse hindamise ülewaatlik kokkuwõte prof. dr. H. M. Krooni järele.

Lõpusõna. Tarwitatud kirjandus.

Loomaarst A. Rängel.

Hobuserautamise õpetus.

Terwete ja haigete kapjade rautamine ja rawitsemine.

122 lhk., 83 pildiga. Hind 60 marka.

Sisu: Sissejuhatus. Hobuse jala alumise osa anatoomiline ehitus. Sarwkabja kaswamine. Kabja mehanismus. Jalgade seisand. Jalgade edasiliikumine. Terwe kabja rautamine. Raud. Hobuse rautamise toimetamine. Wana raua alt ärawõtmine. Rautatawa hobuse seisandi järelewaatamine. Õige seisandiga jalgade kapjade lõikamine. Rauamõõt. Raua seadmine wale seisandiga kabja alla. Raua kinnitamine kabja külge. Kunas tuleb hobune ümber rautada. Hobuse rautamine mitmesuguste tööde jaoks. Peksjate hobuste rautamine. Ümmargune raud. Kabja terwishoid. Täiskapjade rautamine.

Jul. Aamisepp.

Kanakaswatus põllumehe tuluallikana.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 17.

45 lhk., 8 pildiga. Hind 30 m.

Sisu: Kuidas on lugu kanapidamisega meil ja naabrimail. Mis peab põllumees kanatõugudest teadma. Kuidas kanapoegi wälja hautada ja kaswatada. Kuidas munejaid kanu sööta ja nende eest hoolitseda. Missugune peab olema kanade eluruum. Kuidas kanu haiguse korral rawitseda. Kuidas peab põllumees kanamune turule toimetama. Mis on meil waja kõige

päält teha. Kust saab linnukaswatuse kohta nõu ja juhatust.

Kiwi — Hänninen.

Soome keelest N. Oder.

Kanakaswataja käsiraamat.

Hääks kiidetud põllutööministeeriumi eritundja ja Eesti linnukaswatajate seltsi poolt.

250 lhk., 95 lihtsa ja 3 wärwilise pildiga. Hind 280 m., köites 400 m.

Sisu : Kirjastaja eelsõna. Autori eelsõna. Üldine osa: kanakaswatamise ajalugu, kanakaswatamise praegune lewimine, kana põlwenemine, tõugude moodustamine. Kana wäliskuju ja kehaehitus: kuke kehaehitus, kana luukere, pehmed osad, sulgkate, sulgedeta osad. Kana tõud: Soome maakana, wahemeremaade kanatõud, teised Euroopa kanatõud, Ameerika tõud, kääbus- ja ilukanad, tõuwead. Kanakaswatuse sisseseadmine. Kanalad: üldiselt waatekohalt, mitmesugused ja eri suurusega kanamajad, kanamaja kütmine, walgustus ja õhupuhastus, kanamaja sisseseadmine ja riistad. Kanaaiad. Kanade toitmine: toitmisest üldse, toiteained ja nende suhe, toite- ja mineraalainete muretsemine, toidu walmistamine. Kanade hoid. Tõugude alalhoid ja parandamine. Kuidas areneb munast kanapoeg: sugukanadest üldse, haudumine. Kanapoegade toitmine ja hoid. Haigused. Muna toiteainena. Toodete müük: munamüügist üldse, kooperatiiwne munamüük, kanade tapmine ja müük. Kanamaja raamatupidamine. Kanakaswatamise kasulikkus ja rahwamajanduslik tähtsus. Eesti maakana. Kanamunade wäljaweo kontroll seadus. Põllutööministeeriumi määrus kanamunade wäljaweo kontrolli teostamiseks.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees“ muuseas järgmist:

„Kanakaswataja käsiraamat“ annab 238 leheküle suuruses tekstis täieliku ja asjatundliku õpetuse kanakaswatuse kohta, mis meie oludes igapidi wastuwõetaw on. Raamatu sisu selgitamist aitawad rohkearwulised mitmesugused pildid ja joonistused, mis selle

raamatu ka nendele huwitawaks teewad, kes kanakaswatuse wastu erilist huwi ei tunne.

Selle raamatu ilmumisega on meie põllumajanduslisse raamatute suurem kirjastaja selgesti näidanud, et ka meie oludes võimalik on wõrdlemisi mõõduka hinnaga maitserikka wälimusega raamatut müügile lasta. Seni pandi kirjastamise juures rõhku ainult raamatu sisu pääle, kuna wälimus ja eriti piltide ning joonistuste walik alati palju soowida jättis. Käesolewas raamatus on wõrdlemisi hästi õnnestunud wärwipildid, mis loomulikkudes wärwides meil tuntumaid kanatõuge kujutawad. Nende piltide eeskujul oleks küll soowitaw ka edaspidi ilmuwates suuremates raamatutes pilte awaldada, mis kahtlemata raamatu wäärtust tõstab ja ainuüksi raamatu wälispidiseks ilustuseks ei ole.

„Kanakaswataja käsiraamat" on põhjalik töö kanakaswatuse kohta. Niisugune raamat kõlbab eeskätt õpperaamatuna põllutöökoolidele ja samuti on ka hääks juhatuse andjaks igale kanakaswatajale, kes teadlikult tahab töötada. Jääb ainult soowida, et seda raamatut kodumaa kanakaswatajad sama wääriliselt oskaks hinnata ja oma lugemislauale muretseks, nagu seda suur hulk Soome põllumehi on teinud.

Sama raamatu kohta kirjutab ajakiri „Uus Talu":

Meil senini ilmunud kanakaswatuse õpperaamatud on enamasti kõik lõunapoolsete maade, eriti Saksamaa, andmetel kokku seatud, mis meie oludest kaugelt lahku lähewad. Nüüd uudisena on K./Ü. „Agronoomi" ülewalnim. Soomes lugupeetud raamat eestikeelses tõlkes wälja antud. Teatawasti on Soome kliima meie omast tuntawalt karedam, mille tõttu ta ka põhjamaade olude kohane, mis teda ka meil eriti soowitada lubab. Nii näeme, et kanamaja ehituste juures on eriti põhjamaade külma ja niisket kliimat silmas peetud, millele ka wastawad plaanid esitatud.

Ka on käesolew raamat meie uuemas kirjanduses ainuke suurem teos, kus sarnane tähtis küsimus, nagu toitmine, põhjalikku käsitamist leiab. Toitmine on selle tõttu eriti lihtsaks tehtud, et raamatus terwe rida olude-kohaseid toidunorme leidub.

Haudumine, nii hästi loomulik kui kunstlik, on asjatundlikult ja täpselt käsitatud. On isegi üksikute masinate tüüpide kirjeldused ära toodud, millele lisaks

selgitawad pildid ühes masinate juures tarwitatawate tabelitega.

Kirjeldus Eesti maakanast ja selle arendamisest on sisse pandud, millega kahtlemata tõuge meie kaduma minewa maakana uurimisele ja päästmisele on antud.

Raamatus on awaldatud ka wõrdlemisi suur hulk pilte, mis sisu selgitamiseks tuntawalt kaasa aitawad.

Wäliselt on raamatu pääle palju rõhku pandud ja wõib julgesti ütelda, et senises põllumajanduslises kirjanduses temale praegu wõistlejat ei leidu. Oma maitserikka wälimusega ja asjaliku sisuga on K./Ü. „Agronoomi" poolt antud raamat, mille sarnast teist raske leida ja mida, kui omal alal paremat, igale kanakaswatajale käsiraamatuna ja põllutöökoolidele õpperamatuna julgesti wõib soowitada.

III. Põllumajapidamise saaduste ümbertöötamine.

J. Emblik.

Piimatalitus II.

(Tegelik osa.)

165 lhk., 39 pildi ja tabeliga. Hind 150 marka, köites 240 marka.

Sisu: Piimasaaduste walmistamine. Puhtus ja puhastamine. Ajalooline ülewaade. Piima koorimine. Wõi löömine. Pariisi wõi. Wäljaweo (eksport-) wõi. Pakkimine. Wõi wärwimine . Wõi kahanemine. Wõi wead. Põhjused, mispärast wõi liiga palju wett sisaldab, ja abinõud selle wastu. Hapu presskoore walmistamine. Kodune hapukoore walmistamine. Kohupiima walmistamine. Kaseiini walmistamine. Juustu walmistamisest üldse. Laap. Laabi kanguse wäljaarwamine. Baksteini juust. Edami juust. Schweitsi juustu walmistamine. Juustu wead. Pehmete juustude walmistamine. Einejuust. Wäikene Camembert. Camembert. Roquefort. Köömlijuust. Mõned piimatalituses tarwilikud ülesanded. Kohupiima-juustud. Hartsi

juustu walmistamine. Roheline juust. Terwisjoogid. Jogurt. Kefiir ja selle walmistamine.

Piimatalituse ehitused ja sisseseaded. Hoonete ehitus. Termodünaamika. Tutwustamine auru, soojuse ja jõuga. Aururõhumise ja soojuse tabel. Jõud, töö ja tööüksus. Auru tarwitamine piimatalituses. Küttematerjalide põletuse wäärtuse wõrdlemine. Aurukatlad. Kunstlik külm. Jääwalmistamine.

M. Määr.

Juustuwalmistamise õpetus.

II jagu. — Kõwad laabi juustud.

144 lhk., 64 pildiga. Hind 200 m., köites 290 m.

Sisu: Esimene osa: Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu walmistamine. Walmistamise riistad. Juustu tegemine. Juustuga talitamine keldrites. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu wead. Emmentali ehk Schweitsi rattajuustu analüüs, wäljatulek ja hindamine. Schweitsi rattajuustu kaubalesaatmine. Teine osa: Edami ehk kerajuustu walmistamine. Edami juustust üldse. Walmistamise riistad. Edami juustu walmistamine. Juustuga talitamine keldrites. Edami juustu wärwimine, põitesse mähkimine ja parafineerimine. Edami juustu wead. Edami juustu wäljatulek. Edami juustu kaubalesaatmine. Tabelid.

K. Illimar.

Raamatupidamise käsiraamat piimatalitustele.

120 lhk. Hind 120 marka, köites 210 marka.

Sisu: Raamatupidamisest üldse. Raamatupidamine piimaühisuses. Pääraamat. Arwete lõpetamise rewideerimine. Äritegewuse rewideerimine. Aasta-aruanne. Kawad.

Dr. A. E. Sandelin.

Soome keelest A. Olt — Ojasalu.

Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus.

180 lhk., 73 pildiga. Hind 225 m., köites 300 m.

Sisu: Kirjastaja eelsõna. Autori eelsõna. Sissejuhatus. Pisikute omadused, nende kuju ja paljunemine. Piimas ja piimasaadustes sagedamini esinewad pisikud: piimhappe-käärimine, propioonhappe-käärimine, võihappe-käärimine, roiskumisnähtused, haigusitekitawad bakterid. Piima bakteriõpetus: piima pisikute päritolu ja neisse mõjuwad asjaolud, pisikute kasw ja toime piimas, piima alalhoidmine, hapupiima saadused. Võí bakteriõpetus: hapukoorewõi walmistamine; rõõsakoorewõi walmistamine; wõi tegemine, pressimine, pesemine ja soolamine; wõi alalhoidmisel sündiwad pisikutest tekitatawad muutused; pisikutest tekkiwad wõi wead. Presskoore bakteriõpetus. Juustu bakteriõpetus: juustu wead. Kohupiima bakteriõpetus. Piimawee tarwitamisest sõnniku parandamise ja alalhoidmise otstarbel. Meiereide raiskwete puhastamine pisikute abil. Raamatus mainitud ladina- ja greekakeelsed pisikute nimetused Eesti keeles. Tabel: pisiolewuste omadused.

O. Kramer.

Kodune weinitööstus.

(Ilmumisel.)

IV. Aiandus ja mesindus.

Richard Klesment.

Aiatöö õpperaamat.

Aia- ja puuwiljaaed.
(II trükk ilmumisel.)

Richard Klesment.

Marjaaed.

48 lhk., 17 pildiga.

Sisu: Sissejuhatus. Tähtsamad marjaliigid aias. Sõstra kaswatus. Karumarja kaswatus. Waarikakaswatus. Maasikakaswatus. Marjadele kahjulikud putukad. Tähtsamad seenehaigused marjaaias.

Richard Klesment.

Maasikakaswatus aias.

II parandatud ja täiendatud trükk. 36 lhk., 6 pildiga. Hind 60 marka.

Sisu: Eelsõna raamatu II trükile. Sissejuhatus. Maasikakaswatus: maasikamaa ja selle harimine, maasikate istutamine, wäetamine, kunstwäetiste tarwitamine maasikakaswatuses, maasikate harimine, maasika haigused ja waenlased, marjade korjamine ja müügile saatmine. Maasika liigid ja sordid. Aiamaasikate tarwitamine: marjade koosseis ja nende tähtsus, maasikamahlade walmistamine, maasikaweini walmistamine, maasikate alalhoidmine keedupurkides, keedunõud ja nende tarwitamine, maasikamoosi walmistamine, maasikakile walmistamine.

Selle raamatu kohta kirjutab kuukiri „Aed“ muuseas järgmist:

Raamatu esimene trükk, mis ilmus 1924. a., on lugejate poolt lahket wastuwõttu leidnud, nii et 10 kuu pärast juba autor teise trüki tarwilikuks leidis wälja lasta, mis meil tuleb haruldaseks pidada. Uues trükis on rohkem süsteemi aine käsitamises, mis raamatu wäärtust tõstab. Ka pildid, kuigi mitte wärwilised, aitawad selgitada maasika sorte kuju poolest.

Paber on hää, trükk selge. Raamatut wõib kõigile aianduse sõpradele soowitada.

M. Jürmann.

Aiaherne ja -oa kaswatamine.

Eesti Sordiparanduse Seltsi lendleht nr. 2. 16 lhk. Hind 25 m.

Sisu: Aiawilja tähtsusest üldse. Aiaherned. Aiaoad.

J. Truusmann.

Täielik mesilastepidamise õpetus.

Auhindadega kroonitud III täiend. ja parandatud trükk. 136 lhk., 25 pildiga . Hind 160 marka.

Sisu:	lhk.
1—9. Mesilaste elu üldiselt	3—15
10—40. Mesilastega ümberkäimine	18—57
41—45. Mesilaste söötmine	58—63
46—50. Mesilaste haigused ja nende arstimine	66—70
51. Mesilaste seltsidest	73
52—65. Mesipuud	74—109
66. Mesilaste pidamises kasulikud puud, põõsad, lilled, köögiwiljad ja rohud . .	110—111
67. Mesilaste waenlased	112
68—73. Mitmesugust	114—121

Lisa:

Mitmesugused mee tarwitamise wiisid . . . 123—131

M. Reinik ja K. Mäekala.

Tartu ja Dadant- Blatti taru.

Trükk lõppenud.

V. Põllumajanduslikud ehitused.

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused I v.

91 lhk., 120 joonistusega. Hind 120 m.
Sisu: Eessõna. Talu asukoht ja õue. Lautadest üldse. Karjalaut. Hobusetall. Sõnnikulawa. Lauda plaanid.

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused II v.

56 lhk., 73 joonistust. Hind 80 m., I. ja II. wihk kokku köites 290 m.
Sisu: Eessõna. Sealaut. Lambalaut. Kanalaut . Lauda plaanid.

Juhatused sawihoonete ehitamiseks.

Põllutööministeeriumi Maakorralduse Peawalitsuse Tehnika osakonna poolt wälja antud.
Trükk lõppenud.

VI. Mitmesugune.

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus.

I. osa: Õpetus põllumajanduslise tootmise tingimistest ja abinõudest.
(Trükk lõppenud.)

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus II o.

(Ilmumisel.)

O. Daniel.

Metsakasutus.

176 lhk., 45 pildiga. Hind 200 m.
Sisu: Ülewaade maailma metsadest ja nende kasutamisest. Puu omadused. Tegelik metsakasutus. Kodumaa puude tarwitamine tööstuses. Puu kestuseea pikendamine. Puu ümbertöötamine kuumuse abil. Puu keemiline ja mehaaniline ümbertöötamine. Kõrwalised metsasaaduste kasutusharud. Mõõtude wõrdlewad tabelid.

Th. Pool.

Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluwiimisest teadma?

48 lhk. Hind 45 marka.

Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostamiseks Eestis.

Põllutööministeeriumi wäljaanne nr. 15.
K./Ü. „Agronoomi" kirjastus. Teine parandatud ja täiendatud trükk. 107 lhk. Hind 100 m.

Jaan Kodres.

Kalakaswatus tiikides.

72 lhk., 19 pildiga. Hind 50 m.
Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Karbikaswatus. Eheruskaswatus. Mitmesuguste tiikide otstarbekohane tarwitamine kalakaswatuseks. Kalade waenlased.

K. Zolk.

Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.

40 lhk., 17 pildiga. Hind 40 m.

Sisu: Eessõna. Kahju, mida putukad wiljaaidas teewad ja mõned abinõud selle kõrwaldamiseks. Putukate kehaehitus ja arenemine. Kahjulikud putukad wiljaaidas.

Th. Pool.

Põllumajanduslikud pildid Daanist.

128 lhk., 48 pildiga. Hind 150 m.

Sisu: Eelsõna. Daani ja Eesti statistika walgusel. Kas kõlbab Daani Eestile eeskujuks? Looduslikud tingimised. Eesti ja Daani toodang. Millega on niisugune Daani põllumajanduse hiigla toodang saawutatud. Sõit Kjöge näitusele. Aarhusi põllumeeste seltsi õpperisil. Mallingi põllutöökool. Kodsteneje. Rasmus Kuuri majapidamine. Klaus Pederseni majapidamine. Christian Nielseni majapidamine. Jyllandi karjamajapidamine. Mitmesugused muud majapidamised. Daani seakaswatusest. Daani karja toodangu põhjused. Karja toitmine Daanis. Daani piimakarja suwine toitmine. Daani karja tõuparandus. Odense loomaturg. Sigade toitmine. Daalumi põllutöökool. Odense husmandi kool. Kopenhaagen, Landbrugsraadet. Lõppsõna. Mõõdud, kaalud jne.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu" K. Liideman muuseas järgmist:

Wäga ajakohane raamat. Kirjeldab maid, mis endile eeskujuks oleme seadnud. Eeskuju peab tundma. Ja talupidaja otsibki ikka eeskuju, julgustust, kui midagi uut ette hakkab wõtma. Eesti „uuele talule" on arenenud Lääne wäikerahwuste nõu ja juhatus eriti tähtsad.

Teiseks on raamat ka hästi õnnestunud. Kirjutaja tunneb asja, omab laialdase silmaringi, oskab terawalt waadelda, tabawalt märkida ja wõõrsil kodumaa oludele kohast wälja otsida. Wist suurem jagu meist ei oskaks kulukast reisistki nii palju tulusat õpetlikku ja õiget pilti andwat ammutada, kui neid Th. Pooli kirjeldusi lugedes.

Keskkohal — nagu neis maades endis — kari, — piimaloomad ja sead; nende tõud, kaswatamine, söötmine, hoidmine, karjalaudad ja koplid; igal pool arwud,

mõõdud, joonestused, pildid, selged kirjeldused sääl, kus midagi meile kohast ja järeltegemise wäärilist. Ka põllud, hooned ja muud on omal kohal sees.

Talud, koolid, ühistegelised ettewõtted-asutused, näitused, — kõik käiwad silma eest läbi, jättes igaüks midagi järelmõtlemiseks, õpetuseks, tihti otsekohe järeltegemisekski.

Hulk w õ r d l u s i säälsamas näitawad, kui palju meie taha oleme jäänud. Kuid seda näidatakse ainult selleks, et kihutada ja õpetada järele jõudma, selleks julgustatakse, mitte aga ei heidutata.

Rahuliku põllumajand. kirjanduse lugejale ei tohiks selle raamatu lugemine raskusi teha. Loetagu ennem meile nagu lähemast Daanist, külap siis ulatub käsi ka teise raamatu järele.

E. Mälberg-Leesment.

Perenaiste käiraamat.

III. trükk. 224 lhk., 9 pildiga. Hind 220 marka, köites 300 marka.

S i s u: Toitlus. Terwishoid. Söögid ja joogid: leiwad, saiad ja koogid, leemed ja lisandid, pudrud ja kõrdid, liha ja kala, taimetoidud, kasted, magusad järelsöögid, joogid, puuwilja- wõi marjahoidised, marja- ja puwiljasüldid, marmelaadid, salatid, aiawiljade soolamine, puu- ja aiawiljade ning marjade kuiwatamine, lihast ja tema alalhoidmisest. Puhtus ja kord: puhtus majas, pesu- ja riietepuhastus. Üksikud näpunäited igapäewases majapidamises. Lauakatmise kord.

Ex libl. univ. Tart.

M. Pill ja J. Hünerson.

Põllumehe taskukalender-käsiraamat

ja

Põllumehe Kalender-käsiraamat

ilmuwad iga aasta. Wiimane on esimese lühendatud wäljaanne.

ARH
Bibliotheca Universitatis Tartuensis
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Juuni 1926.

Kirjastus-Ühisus „Agronoom'i" põllumajanduslik kirjandus.

I. Põlluharimine ja viljakasvatus.

1. A. Jürmann. **Umbrohud ja nende hävitamine** . . . . . 80.—
2. A. Rebane. **Seemnetundmine** . . . . . 50.—
3. M. Pill. **Sordikasvatus. Eriosa II** . . . 50.—
4. M. Pill. **Meile tähtsamad põllutaimede sordid** . . . . . 100.—
5. M. Pill. **Seemne- ja sordikasvatus Eestis** . 90.—
6. C. Kompus. **Juurvilja seemnekasvatus** . 75.—
7. J. Mets. **Eesti põllumehe linakasvatus.** (Auhinnatud) . . . . . 50.—
8. J. Aamisepp. **Loomatoidujuurikate kasvatamine** . . . . . 60.—
9. J. Ümarik. **Suhkrupeedi kasvatamine ja kodune ümbertöötamine** . . . . . 15.—
10. E. Soopar. S. toimet. **Sookultuur I** . 50.—
11. „ „ „ „ **Sookultuur II** . 75.—
12. „ „ „ „ **Sookultuur III** . 75.—
13. „ „ „ „ **Sookultuur IV** . 75.—
14. M. Pill. **Seemnekasvataja aabits** . . . . 50.—
15. Th. Pool. **Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.** (Auhinnatud) . . . . . 35.—
16. J. Mets. **Lähemad ülesanded loomatoidukasvatusel ja kuidas neid teostada.** (Auhinnatud) . . . . . 30.—
17. J. Lehtman. **Väetusõpetus.** (II trükk ilmumisel) . . . . . .
18. J. Aamisepp. **Kuidas kartulikasvatust tõsta ja selle kasutamist korraldada.** (Auhinnat.) 75.—
19. L. Rinne. **Maaparanduse alused.** (Ilmum.)
20. K. Liideman — N. Rootsi. **Kõrreviljakasvatus.** (Ilmumisel) . . . . . .

21. J. Nurmberg. **Aiavilja seemnekasvatus.** (Ilmumisel).
J. Mets. **Linakasvatus Eestis** . . . . . 25.—
J. Mets. **Meie heinaseemnekaubanduse ja heinaseemnekasvatuse praegune seisukord** . 25.—

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

22. J. Mägi. **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** (II trükk ilmumisel).
23. A. Olt. **Koduloomade tervishoid ja sünnitamisabi** . . . . . 150.—
24. A. Rängel. **Koduloomade arstimine ja sünnitusabi** . . . . . 250.—
25. A. Arras. **Tähtsamad koduloomade hakkavad haigused** . . . . . 100.—
26. P. Kallit. **Piimakarja toitmine.** (II trükk ilmumisel)
27. M. Vohlonen. Eestist. O. Kallit. **Lammas.** 80.—
28. V. Collan. Eestist. O. Kallit. **Seakasvatuse õpetus** . . . . . 100.—
29. A. Rängel. **Varsakasvatamine** . . . . 60.—
30. A. Rängel. **Hobusekasvatajad, hoolitsege varsa kapjade eest** . . . . . 100.—
31. E. Veber. **Tori hobune** . . . . . 320.—
32. A. Rängel. **Hobuste vanaduse hindamine** 120.—
33. J. Aamisepp. **Kanakasvatus põllumehe tuluallikana.** (Auhinnatud) . . . . . 30.—
34. Kivi-Hänninen. Eestist. N. Oder. **Kanakasvataja käsiraamat** . . . . . 280.—
Gummerus-Alfthan. Eestist. A. Olt. **Hobusekasvatuse käsiraamat** I. osa . . . 130.—
Gummerus-Alfthan. Eestist. A. Olt. **Hobusekasvatuse käsiraamat** I. osa . . . 130.—
Nylander-Cajander. Eestist. A. Olt. **Lüpsikarjapidamine** . . . . . 180.—
Th. Pool. **Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis** . . . . . 50.—
K Kosenkranius. **Piimakarja toidunormid uuele alusele** . . . . . 10.—
K. Kosenkranius. **Karjapidamise edenemine Daanis** . . . . . 25.—
Riigi statist. keskbüroo. **Loomapidamine Eestis** . . . . . 150.—

III. Põllumajapidamise saaduste ümbertöötamine.

35. J. Emblik. **Piimatalituse õpetus.** Tegelik osa . . . . . 150.—
J. Emblik. **Piimatalituse õpetus.** Teoreetiline osa . . . . . 50.—
36. K. Illimar. **Raamatupidamise käsiraamat piimatalitustele** . . . . . 120.—
37. M. Määr. **Juustuvalmistamise õpetus** II. j. 200.—
38. A. Sandelin. Eestist. A. Olt-Ojasalu. **Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus.** (Ilmum.)
39. O. Kramer. **Kodune veinitööstus.** (Ilmumisel.) . . . . . .

IV. Aiandus ja mesindus.

40. R. Klesment. **Aiatöö õpperaamat.** (II. tr. ilmumisel.) . . . . . .
41. R. Klesment. **Marjaaed** . . . . . 90.—
42. R. Klesment. **Maasikakasvatus aias** . . 60.—
43. J. Truusmann. **Täielik mesilastepidamise õpetus.** (Auhindadega kroonitud.) . . 160.—

V. Põllumajanduslikud ehitused.

44. Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused** I. v. 120.—
45. Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused** II v. 80.—
J. Pertma. **Saviehitused** . . . . . 150.—

VI. Mitmesugune.

46. O. Daniel. **Metsakasutus** . . . . . 200.—
47. Th. Pool. **Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluviimisest teadma** . . . . 45.—
48. J. Kodres. **Kalakasvatus tiikides** . . . . 50.—
49. K. Zolk. **Kahjulikud putukad viljaaidas** . . 40.—
50. Th. Pool. **Põllumajanduslikud pildid Daanist.** 150.—
51. E. Leesment - Mälberg. **Perenaiste käsiraamat** . . . . . 220.—
52. **Põllumeeste taskukalender-käsiraamat 1926** 150.—
53. **Põllumehe kalender-käsiraamat 1926. a.** . . 30.—
54. **Kanakasvatuse arveraamat** . . . . . 80.—
Th. Pool. **Põllumajandusline õpereis Hollandi** . . . . . 65.—

K. Zolk. **Kodumaa kahjulikumad putukad** 130.—
Eesti kontroll-ühisuste aastaraamat I . . . 160.—
Eesti kontroll-ühisuste aastaraamat II . . . 135.—
Kogu statistilisi andmeid . . . . . 225.—
Eesti statist. keskbüroo. **Eesti põllumajandus** . . . . . 225.—
G. Liideman. **Viljapeksumasinate valik ja tööhinna arvestamine** . . . . . 30.—

Võetakse vastu tellimisi põlluteadusliku ajakirja „Agronoomia", kui ka teiste põllumajanduslikkude ajakirjade peale. — „Agronoomia" tellimise hind 1926 aastal 350 mk. aastas ja 175 mk. 1/2 aastas. Saadaval kõik aastakäigud 1921—1925.

Muretsetakse mõõduka hinnaga väljamaa põllum. kirjandust.

K.-Ü. „Agronoomi" kirjastusel ilmunud raamatud on müügil E. Seemnevilja- ja Tarvitajate-ühisuste kauplustes, suuremates raamatukauplustes kui ka rändavatel põllum. instruktoritel.

Ex Bibl. univ. Tart.

Ladu Tallinnas:
S. Roosikrantsi 15, tel. 25-27.

Ladu Tartus:
Holmi 12, tel. 4-52.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM".

A.-S. „Ühiselu" trükk, Tallinn.

ARH PT-723
Bibliotheca Universitatis Tartuensis
Tartu Ülikooli Raamatukogu ARHIIVKOGU
1947.a

KIRJASTUS-ÜHISUS

„AGRONOOMI“

kirjastusel ilmunud

Põllumajanduslikud raamatud.

Ladu:

Tallinnas, Pikk t. 40 · Tartus, Holmi t. 12.

I. Põlluharimine ja wiljakaswatus.

Aug. Jürmann.

Umbrohud ja nende häwitamine.

100 lk., 27 pildiga. Hind 80 mk.
Raamat tutwustab meid lühidalt ja asjalikult umbrohtudega, nende lewimise tingimustega ja nende wastu wõitlemise abinõudega.

Agr. A. Rebane.

Seemnetundmine.

Külwimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös.
52 lk. Hind 50 mk.

M. Pill.

Sordikaswatus.

Eriosa II. Heinataimede sordiparandus. Kõrsheinad ja punane ristikhein.
56 lhk., 12 pildiga. Hind 50 mk.

M. Pill.

Meile tähtsamad põllutaimede sordid.

128 lk., 25 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Eessõna. Talirukki ja suirukki sordid. Pööris- ja lipukaera sordid. Nelja- ja kahetahilise odra sordid. Tali- ja suinisu sordid. Kartuli warajasemad ja hilisemad, söögi, wabriku ja sööda sordid. Söödapeedi, -porgandi, -naeri ja -kaalika sordid. Tarwitatud kirjandus.

Seemnewilja wihud.

Üldise päälkirja „Seemnewilja wihud" all ilmub Kirjastus-Ühisus „Agronoomi" kirjastusel rida raamatukesi seemnekaswatuse alalt.

Wihk nr. 1.

M. Pill.

Seemne- ja Sordikaswatus Eestis.

88 lk., 25 pildiga. Hind 90 marka.

See raamat annab ülewaate meie seemne- ja sordikaswatuse seisukorra üle. Meil on nii mõnigi sordiparandaja, kes mõne sordi on wälja lasknud, nagu krahw Berg Sangastes, kadunud dr. A. Eisenschmidt ja teised, meil on hoolsalt töötamas nii mitmedki isikud ja asutised meie wiljade sordiparanduse kallal, meil on kaunike kogu isikuid ja asutisi töötamas seemnekaswatuse alal, aga meie ei tunne neid isikuid ega asutisi, samuti ei tea ka, kuidas nad töötawad ning missuguseid tagajärgi on nende töö annud.

Seemnewilja wihk nr. 1 tutwustab meid nende isikute ja asutistega kui ka nende tööwiiside ja tagajärgedega. Meie kaswatame küll ammugi Sangaste rukist, aga kuidas ta wälja arendatud, pole suurel hulgal teada — pikema seletuse leiame wihust nr. 1.

Wihk nr. 2.

C. Kompus.

Juurwilja seemnekaswatus.

56 lk., 11 pildiga. Hind 75 marka.

Sisu: Eessõna. Juurwilja seemnekaswatuse otstarwe. Tulusa seemnekaswatuse 10 punkti. Maa. Kliima olud. Seemnepõllu seisukoht. Wäetamine. Külwiseeme. Ristsugutamine. Ristsugutusi võib ära hoida. Ristsugutatud taimede kõrwaldamine. Kaitsemajake. Juurwilja istikute kaswatamine. Külwiaeg. Külwiseemne paljus ja külwamine. Harimine. Istikute üleswõtmine ja alalhoidmine. Seemnekultuuride istutamine. Porgandi seemnekultuuri istutamine. Seemnekultuuride eest hoolitsemine kaswu ajal. Seemne koristamine. Järelewalwamine ja peksmine. Õhu mõjul kuiwatused. Seemnete puhastamine. Tähtsamate juurwiljade — peedi, porgandi, naeri ja kaalika sordid. Sööda- ja suhkrupeedi seemnekaswatus. Naeri ja kaalika seemnekaswatus. Porgandi seemnekaswatus. Tarwitatud kirjandus.

Wihk nr. 3. **M. Pill.**

Seemnekaswataja aabits.

40 lk., 7 pildiga. Hind 50 marka.

Sisu: Eessõna. Õiest, tolmlemisest ja seemnest. Rist- ja isetolmlejad taimed. Hää seemne omadustest. Üldjuhtnöörid seemne kaswatamiseks. Seemnekaswatamise korraldamisest. Tarwitatud kirjandus.

Wihk nr. 4. **J. Nurmberg.**

Kaheaastaste köögiwilja-taimede ja nende seemne kaswatamine.

51 lk., 12 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Eessõna. Kliima ehk ilmastu. Maapind ja harimine. Wäetamine. Külwiaeg. Külwiseeme. Seemeistikute walik. Taimede ristsugutuste soowimata tagajärgede eest hoidumine. Seemeistikute ületalwe-hoid. Seemne lõikus, peks, kuiwatamine, puhastamine, sortimine ja alalhoid. Peakapsas. Kaalikas. Naeris. Peet. Porgand. Sigur. Köömen. Tarwitatud kirjandus.

Selle raamatu kohta kirjutab kuukirjas „Aed“ A. L. muuseas järgmiselt:

„Aiawiljade seemet on ju küll meie wanemadki aednikud kaswatanud ja mõne taime seemnekaswatuse juures on üsna häid tagajärgi saawutatud, kuid harilikult ei leidnud endisel ajal ka kõige paremini kaswatatud kodumaa seeme ostjaid, sest tõendati ikka,

et ega meilt midagi head wõi tulla ja soowitati ikka ainult wälismaa kaupa tarwitada.

Et nüüd hra J. Nurmberg, kes kümne wiimase aasta jooksul suurewiisilist seemnekaswatust on juhatanud, otsusele on jõudnud, et ka harilik aednik ehk asjast huwitatud aiaharija seemet kodumaal kaswatada wõib, kui tal sellekohased näpunäited ei puudu...

Waremalt hra M. Pilli sulest ilmunud seemnewiljawihud nr. 3 all: Seemnekaswataja aabitsaga annab nr. 4 ilusa terwiku, nii et ka wihk nr. 3 ei tohiks keeduwilja-taimede seemnekaswataja lugemislaual puududa."

Samuti kirjutab ajakiri „Põllumees" nr. 21, 1926. a. muuseas järgmiselt:

„Selles raamatus antud juhatuse järele on wõimalik igal tähelepanelikul ja hoolsal perenaisel omale neid köögiwilja-seemneid kaswatada, mis meie ilmastiku oludes kaswatamisele wõiwad tulla. Raamatus antakse juhatust peakapsa, kaalika, naeri, peedi, porgandi, siguri ja köömne kaswatamise kohta. J. Nurmbergi asjatundlikult käsitatud näpunäited annawad perenaistele hea wõimaluse iseseiswalt köögiwilja aeda otstarbekohaselt korraldada, sellepärast on soowitaw, et seda tähtsat tööd enam edasi ei lükataks.

Ajakirjas „Uus Talu" kirjutab C. Kompus:

„J. Nurmbergi k a h e a a s t a s t e k ö ö g i w i l j a t a i m e d e j a n e n d e s e e m n e k a s w a t a m i n e on mõjuwaks abinõuks ja tõukeks omal maal seemnekaswatamise tööle, mida meie aednik ja seemnekaswataja aina terwitada wõib. Raamatu sisu tugeneb peamiselt praktilistele kogemustele kodumaal, mis pandiks kirjeldatud toimingute kordaminekuks..."

Wihk nr. 5.

M. Pill.

Seemnewilja puhastus- ja sortimispunktid.

Nende ülesanne, sisseseade ja tegewus.

70 lk. 27 pildiga. Hind 140 mk.

S i s u: Meie wiljapõllud ja külwiseeme. Seemne sortimise tähtsusest. Seemne puhastamise ja sortimise põhijooned. Tuulikud. Triuphi tüüpi sortijad. Triöörid. Ristikuseemne puhastamismasinad. Linaseemne-lapert. Punkti korraldusest. Lisa: D. Tort. — Näiteid masinate ja sõelte tarwitamiseks mitmesuguse koosseisuga wiljade juures. Määrus wiljasorteerimispunktide riikliku laenu walitsemise, wäljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu“ K. Liideman muuseas järgmiselt:

„Arusaadawalt kirjutatud, hulga selgete piltidega warustatud asjalik raamat. Wilja puhastamise ja sortimise tähtsus, tarwilikkus ning wiisid, tuulajate ja mitmesuguste sortimismasinate üksikasjaline kirjeldus ja tarwitamise õpetus jne... Raamatut wõib soowitada mitte üksi punktide asutajatele, waid sortimismasinate omanikkudele, Instruktoritele ja põllutöökoolidele...

Wiletsa seemnega rikume oma põldusid, ega jõua kõrgete saakideni, raiskame asjata osa wilja, mis seemneks kõlbmatu, küll aga looma-jõutoiduks, — kui see masinatega wälja wõtta; sortimise abil saaksime ükskord lõpulikult lahti rukkilustest ja lina umbrohtudest; sorditud seeme annab tugewa taime, mis ka ilmastiku pahedele tugewam wastu panema, jõuliselt ja kiirelt areneb ning wäetust parem tasub, — rääkimata, et wiljaga wõistlew umbrohu hulk sorditud seemnega põllul märksa wähem on ja käsikäes õige mullaharimisega pea sootuks kaob.“

Jaan Mets.

Eesti põllumehe linakaswatus.

Põllutööministeeriumi poolt auhinnaga kroonitud.

52 lk. Hind 50 m.

Sisust: Lina ajalooline tähtsu. Kas linakaswatusel wõib Eestis tulewikku olla. Linakaswatus Eesti põllumehe kõrwaliseks sissetulekuallikaks. Lina tähtsus põllul. Missugust maad nõuab lina. Külwikorrad linaga. Maa harimine. Lina wäetamine. Külw ja külwiseeme. Lina waenlased ja lina eest hoolitsemine põllul. Linasaagi kogumine ja kasutamine.

J. Ümarik.

Suhkrupeedi kaswatamine ja selle ümbertöötamine.

16 lk. Hind 15 marka.

Sisu: Suhkrupeedi kaswatamise eeltingimused. Suhkrupeedi kaswatamine. Suhkrupeedi ümbertöötamine.

Th. Pool.

Kuidas loomatoidu kaswupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.
43 lk., 6 pildiga ja diagrammidega. Hind 35 m.
Sisu: Loomatoidu kaswupindade eest hoolitsemine ja nende suurendamine kui loomapidamise tulutawuse tähtsam eeltingimus. Loomatoidu kaswupinnad Eestis. Meie loomatoidu kaswupindade praegune toodang. Metsaheina- ja karjamaade kultuurrohumaadeks muutmine. Kultuurrohumaade korrashoid. Karja- ja heinamaa ühisused. Loomatoit põllult. Terawili. Põlluhein. Lutsern ja seradella. Haljaswikk kesal. Kartul. Loomatoidujuurikad. Loomatoidu pindalad peawad wõimaldama loomade ühtlast toitmist.

Jaan Mets.

Lähemad ülesanded loomatoidu-kaswatusel ja kuidas neid teostada.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.
32 lk. diagrammidega. Hind 30 mk.
Sisu: Eesti põllumajanduse ülesanded. Karja toitmise parandamine. Põlluhein. Ajutised ehk n. n. waheldusniidud. Segukülw. Juurwiljad.

K. Liideman ja N. Rootsi.

Kõrrewiljakaswatus I osa.

Üldosa, rukis ja nisu.

191 lk. 30 plt. Hind 225 mk.
Sisust: Kõrrewiljade üldine wõrdlew kirjeldus. Kaswatuse ulatus. Kõrrewiljade wäline ehitus. Idanemine. Wõrsumine. Kõrsumine. Lamandumine. Õitsemine. Tera walmimine. Juurkawa arenemiskäik. Tera koosseis. Õle koosseis. Wilja kuiwatamine. Tera wiljaaidas. Küsimused. Ülesanded.
Rukis ja nisu — arenduskawa ühine. Kaswatamise tähtsus ja lewimine. Päritolust ja ajaloost. Wormid ja sordid. Bioloogiast ja sordiarendusest. Wälised kaswutingimused. Külwikorrad. Maaharimine. Toiteainete omastamine. Wäetamine. Seeme. Külw. Mulla ja ilmastiku pahed taime kaswu takistamas. Seenhaigustest ja kahjuritest. Umbrohtudest. Walamine ja koristamine. — Jaanirukki-kaswatamine. Suirukki-kaswatamine. Rukis haljastoiduna.

Katkend autori sõnadest lk. nr. 6:

„Et wili omale odawam tuleks, et kulusid wähendada, et iga kulutus annaks maksimumi üldse mõeldawast, — peab iga liigutus, iga samm põllumehel eriti kõrrewiljade juures peenelt ja õigelt kaalutud olema, sõnaga, kõrrewiljade kaswatus peab olema ratsionaalne wiimase wõimaluseni. Ainult nii lööb ta läbi ja peab lööma. Sest ei saa ju meie teist wõimalust tarwitada, mida turu olukord teatud aegadel pakub: kõrrewiljakaswatusest loobuda ja oma tarbeks wilja turult osta, põllul ainult kõrgelt tasuwaid, eriti karjatoidutaimi kaswatades. Seda ei luba külwikord, ei luba kari, ei luba kindluse tarwe igas talituses. Oma leiba ning osa oma jõutoitu (segawili) peab talul wõtta olema.

N. Rootsi.

Kõrrewiljakaswatus II osa.

Oder. Kaer. Segawili.

167 lk. 37 plt. Hind 200 mk. I ja II osa köidetult 480 mk.

Odra ja kaera sisuarendus, nagu I osas rukkil ja nisul. Segawili: segude tüübid ja tähtsus, sortide segawili, kõrreliste segawili, kaun-kõrrewili. Soojema kliima kõrrewiljad: kõrrewiljade liigid, mais! mõned märkmed teiste soojamaa kõrrewiljade kohta. Lisa: tatar.

Jul. Aamisepp.

Kuidas kartulikaswatust tõsta ja selle kasutamist korraldada.

Auhinnaga kroonitud wõistlustöö.

43 lk. Hind 75 mk.

Sisu: Kuidas kartulikaswatust tõsta: senine arenemiskäik ja uued ülesanded, kartulikultuuri tõstmine, otstarbekohane wäetamine, wäetusainete tarwitamine, sordid, seememugulad, alahoidmine, haigused ja kahjurid. Kartuli kasutamine: kartul inimese toiteainena, kartul loomatoiduna, kartul tööstuse tooreainena, kartul wäljaweoainena.

Sookultuur.

„Sookultuuri“ nime all ilmuwad K.-Ü. „Agronoomi“ kirjastusel „Eestimaa Sooparanduse Seltsi“ toimetused wihkude kaupa. Tema esimeses osas ilmuwad algupärased kirjutised sookultuuri alalt,

teises osas ülewaated ja kokkuwõtted wastawast kirjandusest, kuna kolmandas märgitakse ära tähtsamad sündmused sookultuuri alal; selles ringwaate-osas awaldatakse ka sooharimisse puutuwad seadused ja määrused.

Seni on ilmunud:

Sookultuur I.

64 lk. Hind 50 marka. Trükk lõppenud.

Sookultuur II.

72 lk. Hind 75 marka.

Sisu: Õp. agr. Leo Rinne — Alused sookultuuri korraldamiseks Eestis. N. v. Sivers — Salakraawituse teostamine madalsool. A. Lepik — Maaparanduse laen. A. Graf — Milles seisab Eestimaa sooparanduse seltsi instruktorite tegewus? Maaparanduse ühisuse põhikiri. Õp. agr. Leo Rinne — Niiduwiljus meie madalsool. Eestimaa sooparanduse seltsi ja Tooma sookatsejaama tegewusest.

Nende raamatute kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu" K. Liideman muuseas järgmist:

Kaks ülitähtsat raamatukest. Iga mees, kellel talu wõi asunduskoha küljes sootükk, peab need endale muretsema. Sest igast soo-omanikust wõib nüüd õige pea saada sooharija, ja kui ta Sookultuuriga tuttaw ,siis on rohkem lootust, et temast nimelt õige ja tubli sooharija saab, kes mõnegi õige kuluka eksisammu tegemata jätab."

Sookultuur III.

76 lk. Hind 75 marka.

Sisu: Leo Rinne — Eestimaa Sooparanduse Seltsi ja Tooma Sookatsejaama tegewusest 1924. a. A. Lepik — Riik kui maaparandaja. P. Thomson — Eesti soode ja järwelademete stratigraafia. N. Roosa — Uus lihtsustatud hobuse sooking. P. Thomson — Lubja indikaatorid madalsool. N. Roosa — A. Johannson'i „Uudismaa harimine". E. Roger — A. Johannson'i „Tegelik maaparandus". E. Roger — Mõned märkused põllutööajakirjas „Põllumees" käsitatud maaparanduse aine kohta. Leo Rinne — Rootsimaa Sooparanduse Selts.

Sookultuur IV.

78 lk. Hind 75 marka.

Sisu: Eestimaa Sooparanduse Seltsi arenemisest. E. Soopar. S. liikmete nimestik 1. jaan. 1926. a.

E. Soopar. S. tegewuse ülewaade Soouurimise-tööd. Katsetegewus. Teadmiste ja oskuste lewitamine sooparanduse alal. Riikliku maaparanduse-laenu abil tehtud maaparandusetööde ülewaatus. E. Sooparanduse Seltsi muu tegewus. Tooma Sookatsejaam: katsejaama asukoht ja maa-ala, katsejaama hooned ja sisseseaded, meteoroloogilised waatlused, maaparanduse-tööd, katsetegewus, katsejaama muud tegewused. Instruktsioon E. Soopar. Selts sooinstruktorite tegewuseks.

Sookultuur V.

48 lk. 7 plt. Hind 50 marka.

Sisu: A. Lepik — Uudiseid maaparanduselaenust. E. Roger — Kraawide kaewamine märkimisandmete järele. I. Tiidt — Mis kraawimullaga teha? N. Sivers — Sooharimisest traktoriga. Leo Rinne — Sookündmisest. J. Tollmann — Mõnda sooharimse riistadest ja nende tarwitamise tähtsusest. Leo Rinne — Soode rullimisest ja raskest rullist. N. Roosa — Madalsoo umbrohustiku tähtsamad esitajad ja nende wastu wõitlemine.

Sookultuur VI. — L. Rinne.

72 lk., 3 plt. Hind 50 marka.

Sisu: Eessõna. Käesolewa töö ülesanne. Käesolewa töö meetod. Töö tagajärjed. Lõppkokkuwõte.

„Sookultuuri V ja VI kohta kirjutab K. Liidemar „Uus Talus“ muuseas järgmist.

„Eesti Sooparanduse Selts, mille ümber koondatud meie sooharijad, eesotsas meie tüsedama tegeliku sooharijaga Soosaare N. Siversiga ja meie sookultuuri teadusliku uuringu juhiga dots. dr. L. Rinnega on seni tanuwäärt tööd teinud, mille üheks wäliseks awalduseks kogutööd „Sookultuur“. Praegu on meie ees kaks wiimaks raamatut. Esimese sisu..., nagu sisuloetlusest näha, on kõik tegeliku tähtsusega kirjutused, — ja arusaadawas keeles.

Teine (VI) raamat on weelgi huwitawam ja tähtsam. Siin on kirjeldatud ülemaa 52 meie tegeliku sooharija sookultuuri tööd ühes nende tööde tasuwuse wäljaarwamisega. See on tähtis õpetus eriti just algajale ja kahtlejale. Kui instruktor kursustel seletab, siis on need temale ainult sõnad ja õpetused. Siin on aga teod kõigile waadata: nii on tehtud ja nii on saadud. Muidugi lühidalt. Kuid siiski küllalt ülewaatlikult. Kes rohkem tahab... läheb ise suwel waatama.

Näeme kordaminekut, näeme ka äpardusi. Waatlejale on mõlemad õpetlikud. Läbisegi aga on siin sookultuuri tasuwus suur, lubab julgelt ka laenukapitaliga tegutseda...

Kõike kokku wõttes jääb üle ainult soojalt nimetatud raamatukesi soowitada, nagu samanimelisi warem ilmunuidki. Päälegi on nende hind tõesti odaw: kokku 120 lk. 100 mk. eest, waatamata, et paber hää ja pilte rohkesti."

L. Rinne.

Maaparanduse alused.

(Ilmumisel.)

J. Lehtman ja K. Liideman.

Wäetuse õpetus.

J. Lehtmani „Wäetisõpetuse" 2. trükk, kaasautori poolt parandatud ja täiendatud.

176 lk. 9 plt. Hind 225 mk., köidetult 275 mk.

Sisu: Eessõnad. Wäetusõpetuse mulla ja taime-teaduslikud alused: taime toitmisest, wäetamisel tähtsamad mulla omadused, wäetusained. Kodused ehk üldwäetised: laudasõnnik, inimese wäljaheited, kompost, adru ja muda, haljaswäetised ja bakterwäetised. Kunst- ehk eriwäetised: lämmastik-wäetised, fosforhape-wäetised, kaali-wäetised sega-wäetised: lubi ja mulla happesus, kips, keedusool. Wäetiste tegelikust tarwitamisest. Kuidas mulla wäetusetarwet määrata. Märkusi wäetise tasuwuse arwestamisest. Lõikussaaduste keskmine koosseis. Tarwitatud kirjandus.

II. Koduloomad ja karjakaswatus.

J. Mägi.

Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.

Teine trükk. 120 lk., 78 plt. ja joon. Hind 180 marka, köites 230 marka.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Rakk, kude, elund. Imetajate loomade liikumise elundid — luukere, lihased. Imetajate koduloomade keha toitmise elundid. Seedimise elundid. Seedimine. Toidu weresse imbumine. Were ringwool. Hingamine. Pu-

hastamise elundid. Aine- ja jõuwahetus kehas. Imetajate koduloomade siginemise elundid. Isase looma suguelundid. Emase looma suguelundid. Paaritamine ja sugutamine. Sugutatud munakese arenemine. Sünnitamine. Piima sündimine. Imetajate koduloomade tundmise elundid. Meelte elundid. Ergukawa. Tarwitatud kirjandus.

A. Olt.

Koduloomade terwishoid ja sünnitamisabi.

III trükk. 239 lk., 101 pilti. Hind 150 marka, köites 240 marka.

Sisu: Anatoomia ehk kehaehitus. Füsioloogia. Terwishoid. Külgehakkawad haigused. Sünnitamisabi.

„Raamatu tähtsamaks osaks on koduloomade terwishoid, s. o. õpetus, kuidas loomi tuleb hoida ja rawitseda, et nad ei haigustuks."

„Loomakaswatus" nr. 3 — 1927.

Loomaarst A. Rängel.

Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.

Kolmas trükk. 349 lk., 53 pildiga. Hind 300 marka, köites 360 marka.

Sisu: Terwe koduloomа tundemärgid. Pisiolewused. Bakterite kahjulik mõju organismile. Wastuwõtmatus ehk immuniteet. Põletik. Palawik. Wigastused. Haawad. Põlemiswead. Külmamiswead. Kondihaigused. Nahahaigused. Hobuste mustakusehaigus. Hingamiselundite haigused. Seedimiselundite haigused. Ussid koduloomade soolikates. Maksalutikad. Soolikamürgistus sigadel. Waarutõbi — osjamürgistus — hobustel. Nakkawad haigused. Koduloomade sünnitusabi. Tiinete loomade haigused. Raskused sünnitamise juures. Awitamise juures tarwilikud riistad. Mõned raske sünnituse juhtumid. Haigused peale poegimist. Udarapõletik. Lõhed nisadel. Kärnad nisadel. Mõned sündinud loomade haigused. Kodune apteek loomade rawitsemiseks.

Kärbeste häwitamine lautades. Rottide häwitamine. Loomataudi wastu wõitlemise seadused ja määrused.

Loomaarst A. Arras.

Tähtsamad koduloomade hakkawad haigused.

112 lk., 22 pilti. Hind 100 mk., köites 190 mk.
„Raamat annab põhjaliku ülewaate loomataudide iseloomu, nende tekkimise ja nende tõrjumise abinõude üle. Kuna ühiskondlikult seisukohalt hakkawad haigused kõige hädaohtlikumad on, on nende iseloomu ja nende ärahoidmise wõimaluste tundmine loomapidajatele tähtis."

„Loomakaswataja" nr. 3 — 1927.

P. Kallit.

Piimakarja toitmine.

214 lk. Hind 250 marka, köites 300 marka.
Sisu: Karjatoitmise otstarwe. Toitmise üldised põhijooned. Karja toiduainete keemiline kokkusead. Toidu seedimine. Looma keha keemiline koosseis. Ainetewahetus ja toitained. Toidud. Toitude omadused. Toored toidud. Karjamaa. Haljastoidud. Juurwiljad. Presstoit ehk silo. Toored wabrikujätised. Kuiwad kõrstoidud. Heinad. Õled. Jõutoidud. Loomariigist saadud toidud. Toidu-fosfaadid. Keedusool. Piima- rammu- ja muud pulbrid. Karjatoitude terwishoidlik wäärtus. Jõutoitude walik ja ostmine. Toitude ettewalmistamine ja tarwitamine. Toitmise korraldamine. Talwine toitmine. Tegelik söötmine. Karja suwine toitmine. Karja toitmine ülemineku-aegadel. Ühetasane toitmine.
„See on kõige täielikum ja põhjalikum meil ilmunud töö karja toitmise alal. Raamat kirjeldab üksikasjalikult karja toitmise otstarwet, toitmise üldisi põhijooni, toite ja toitmise korraldusi."

„Loomakaswataja" nr. 2 — 1927.

M. Vohlonen.

Soome keelest O. Kallit.

Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus.

48 lk., 15 pildiga. Hind 80 marka.
Sisu: Lammas ja tema tõud. Will. Tõuparandus. Toitmine. Lambalaut. Lammaste hoid. Raamatupidamine ja lambakaswatus.

Th. Pool.

Kodused ja ostu-jõutoidud.

Nende piimakarjale söötmise tingimused ja piirid.

42 lk., 10 diagr. Hind 50 m.

Sisu: Piimakarjapidamine — Eesti põllu- ja rahwamajanduse üks tähtsam tulewiku alustugi. Piimakarjapidamise lähem ülesanne — mitte karja arwu suurendamine, waid toodangu tõstmine lehmalt. Karja korralik toitmine — üks mõjuwam tegur lehma piimaanni tõstmisel. Meie karja toitmise puudused. Kuidas saawutada tarwilikku toitewäärtust ja munawalge hulka piimalehma toiduannuses kõrge lüpsi puhul? Jõutoidu tähtsus piimakarja toiduna. Millal on kohased piimalehma toiduannuses kodused-, ja millal ostujõutoidud? Jõutoidu hindamine nende toiteolluste sisalduse järele. Tulewiku sihid. Meil esinewate jõutoitude toitewäärtus ja munawalgesisaldus. Jõutoitude iseloomustus piimakarja toiduna.

Yrjö Collan.

Soome keelest O. Kallit.

Seakaswatuse õpetus.

72 lk., 18 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Sissejuhatus. Sead, nende tundmine ja parandus. Sigade pidamine erimais. Sigade parandus. Paarituswiis. Suguloomade walik. Kuldiühisused. Kodune tõuraamatu pidamine. Sigade toitmine. Toiduained. Jõutoidud. Toored toidud. Jätte toidud. Toitude wõrdlew wäärtus. Sigade toidutarwe. Toitude walmistus. Tegelik toitmine. Põrsaste toitmine. Sugusigade toitmine. Nuumsigade toitmine. Sigade kontroleerimine. Sigala. Sigade hoid. Saaduste müük. Sigade tapmine. Majanduslíne raamatupidamine.

A. Rängel.

Warsakaswatus.

36 lk. Hind 60 marka.

Sisu: Warsakaswatamine. Õhk. Aluspõhk. Naha puhastamine. Walgus. Toitmine. Ärawõõrutamine. Wõõrutatud warssade toitmine. Aastaste ja wanemate warssade toitmine. Warsa musklite harjutamine. Warsa kapjade eest hoolitsemine. Täkkwarssade ruunamine. Warsa tööleharjutamine.

Loomaarst A. Rängel.

Hobusekaswatajad, hoolitsege warsa kapjade eest.

40 lk., 50 pildiga. Hind 100 marka.

Sisu: Kabja tähtsus. Warsa kabja wormid. Hoolitsemine warsa kapjade eest. Warsa jalgade, warwaste ja kapjade seis ja mahaastumine. Mittereeglipäraste jalgade ja warwaste seisu ning kabjawormi parandamine. Noorte hobuste esimene rautamine.

„Raamat annab hobusekaswatajaile palju tulusaid ja tarwilikke juhatusi; jääb ju asjatundliku rawitsemise puudusel palju hobuseid juba noorest east tööwõimetuks."

„Loomakaswataja" nr. 3 — 1927.

E. Weber.

Tori hobune.

232 lk., 14 pildiga. Hind 320 marka. Köites 450 marka.

Trükk lõppenud.

Loomaarst A. Rängel.

Hobuste wanaduse hindamine.

72 lk., 51 pildiga. Hind 120 marka.

Sisu: Sissejuhatus. Hobuse wanaduse hindamise abinõud. Hobuse hambad. Hobuse lõikhambad. Wanaduse hindamine hammaste järele peale 8 aastat. Mõned lõikhammaste kulumise iseäraldused. Hobusekauplejate pettused wanaduse märkide juures. Wanaduse hindamise ülewaatlik kokkuwõte prof. dr. H. M. Krooni järele.

Loomaarst A. Rängel.

Hobuserautamise õpetus.

Terwete ja haigete kapjade rautamine ja rawitsemine.

122 lk., 83 pildiga. Hind 60 marka.

„Raamat õpetab niihästi terwete kui ka wigaste kapjade rautamist. Kuna eeskätt terwetest ja õieti rautatud kabjast hobuse tööwõime oleneb, on selle

raamatu tundmine kõigile hobusepidajatele, eriti hobuserautajatele seppadele, tähtis. Raamat on ainuke sellesarnane eesti keeles."

„Loomakaswataja" nr. 3 — 1927.

Jul. Aamisepp.

Kanakaswatus põllumehe tuluallikana.

44 lk. 7 joonistusega.

Sisu: Kas kana wäärib põllumehe tähelepanu. Mida põllumees peab teadma kanatõugudest. Kuidas kanapoegi hautada ja kaswatada. Kuidas munejaid kanu sööta ja nende eest hoolitseda. Missugune peab olema kanade eluruum. Kuidas kana haiguse korral rawitseda. Kuidas peab põllumees kanamune turule toimetama. Mis on meil waja kõige pealt teha. Kust saab linnukaswatuse kohta nõu ja juhatust.

Kiwi — Hänninen.

Soome keelest N. Oder.

Kanakaswataja käsiraamat.

Heaks kiidetud põllutööministeeriumi eritundja ja Eesti linnukaswatajate seltsi poolt.

250 lk., 95 lihtsa ja 3 wärwilise pildiga. Hind 280 marka, iluköites 400 marka.

Sisu: Eessõnad. Üldine osa: kanakaswatamise ajalugu, kanakaswatamise praegune lewimine, kana põlwenemine, tõugude moodustumine. Kana wäliskuju ja kehaehitus. Kanakaswatuse sisseseadmine. Kanalad: kanamaja kütmine, walgustus ja õhupuhastus, kanamaja sisseseadmine ja riistad. Kanaaiad. Kanade toitmine: toitmisest üldse, toiteained ja nende suhe, toite- ja mineraalainete muretsemine, toidu walmistamine. Kanade hoid. Tõugude alalhoid ja parandamine. Kuidas areneb munast kanapoeg: sugukanadest üldse, haudumine. Kanapoegade toitmine ja hoid. Haigused. Muna toiteainena. Toodete müük. Kanamaja raamatupidamine Kanakaswatamise kasulikkus ja rahwamajanduslik tähtsus. Eesti maakana. Kanamunade wäljaweo kontrolli seadus. Põllutööministeeriumi määrus kanamunade wäljaweo kontrolli teostamiseks.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees“ muuseas järgmist:

„Kanakaswataja käsiraamat“ on põhjalik töö kanakaswatuse kohta. Niisugune raamat kõlbab eeskätt õpperamatuna põllutöökoolidele ja samuti on ka heaks juhatuse andjaks igale kanakaswatajale, kes teadlikult tahab töötada. Jääb ainult soowida, et seda raamatut kodumaa kanakaswatajad sama wääriliselt oskaks hinnata ja oma lugemislauale muretseks, nagu seda suur hulk Soome põllumehi on teinud.“

III. Põllumajapidamise saaduste ümbertöötamine.

J. Emblik.

Piimatalitus II.

(Tegelik osa.)

165 lk., 39 pildi ja tabeliga. Hind 150 marka, köites 240 marka.

Trükk lõppenud.

M. Määr.

Juustuwalmistamise õpetus.

II jagu. — Kõwad laabi juustud.

144 lk., 64 pildiga. Hind 200 marka, köites 290 marka.

Trükk lõppemas.

K. Illimar.

Raamatupidamise käsiraamat piimatalitustele.

120 lk. Hind 120 marka, köites 210 marka.

Sisu: Raamatupidamisest üldse. Raamatupidamine piimaühisuses. Pearaamat. Arwete lõpetamise rewideerimine. Äritegewuse rewideerimine. Aasta-aruanne. Kawad.

Dr. A. E. Sandelin.

Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus.

Soome keelest A. Olt-Ojasalu.

180 lk., 73 pildiga. Hind 225 mk., köites 300 mk.

Sisu: Eessõnad. Sissejuhatus. Pisikute omadused, nende kuju ja paljunemine. Piimas ja piimasaadustes sagedamini esinewad pisikud. Piima bakteriõpetus. Wõi bakteriõpetus: hapukoorewõi walmistamine; rõõsakoorewõi walmistamine; wõi tegemine, pressimine, pesemine ja soolamine; wõi alalhoidmisel sündiwad pisikutest tekitatawad muutused; pisikutest tekkiwad wõi wead. Presskoore bakteriõpetus. Juustu bakteriõpetus: juustu wead. Kohupiima bakteriõpetus. Piimawee tarwitamisest sõnniku parandamise ja alalhoidmise otstarbel. Meiereide raiskwete puhastamine pisikute abil. Raamatus mainitud ladina- ja greekakeelsed pisikute nimetused Eesti keeles. Tabel: pisiolewuste omadused.

Richard Klesment.

Aiatöö õpetus.

Köögiwilja-, puuwilja- ja marjakaswatus.

Aiatöö õpperaamatu II täiendatud ja parandatud trükk. 298 lhk., 87 pildiga. Hind 325 mk., köites 385 mk.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Maapind. Mullaliigid. Maaharimine. Wäetamine. Wäetusained. Taime toitesoolad. Umbrohu wastu wõitlemine. Aiakaitse. Aiatööriistad. Aia jaotus ja plaani walmistamine. Aiateed. Kastmine ja kastmiswesi. Köögiwiljakaswatus: kapsad, salatid, spinatid, tomat, juurwiljad, sibulad, kurk, kõrwits, kaunwiljad, maitsetaimed. Puuwiljakaswatus. Meil kaswatatawad wiljapuud ja nende paremad sordid. Puuwiljaaia asutamine. Wanemate wiljapuude eest hoolitsemine. Wiljapuude haigused ja waenlased. Puuwilja kogumine. Puuwilja wäljaweo kontrolli seadus ja määrus. Marjakaswatus: sõstrad, karusmarjad (tikerberid), waarikad, maasikad. Marjadele kahjulikud putukad ja seenhaigused.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees“ nr. 17 — 1927. a. muuseas järgmist:

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

„Selle raamatu esimene trükk ei olnud õnnelik oma konspektiiwsuse ja mitmesuguste konarluste tõttu. Nüüd on täiendatud trükk ilmunud, mis oma kausta poolest kaks korda eelmisest suurem, kuid rõõmustawal wiisil on ka raamatu sisu oma ülesande kõrgusel, milleks noorele autorile õnne tuleb soowida... Üldiselt on see raamat hea nõuandja igale peremehele ja perenaisele, kes köögiwilja-, puuwilja- ja marjakaswatusega tegemist teeb. Selle raamatu ilmumisega ei tarwitse meil enam waremini tehtud wõõrakeelseid tõlkeid sel alal lugeda, waid oma oludele kohasemaid juhatusi kasutada.“

Richard Klesment.

Marjaaed.

48 lhk., 17 pildiga.

Sisu: Sissejuhatus. Tähtsamad marjaliigid aias. Sõstrakaswatus. Karumarjakaswatus. Waarikakaswatus. Maasikakaswatus. Marjadele kahjulikud putukad. Tähtsamad seenhaigused marjaaias.

Richard Klesment.

Maasikakaswatus aias.

II parandatud ja täiendatud trükk. 36 lhk., 6 pildiga. Hind 60 marka.

Sisu: Eessõna raamatu II trükile. Sissejuhatus. Maasikakaswatus: maasikamaa ja selle harimine, maasikate istutamine, wäetamine, kunstwäetiste tarwitamine maasikakaswatuses, maasikate harimine, maasika haigused ja waenlased, marjade korjamine ja müügile saatmine. Maasika liigid ja sordid. Aiamaasikate tarwitamine: marjade koosseis ja nende tähtsus, maasikamahlade walmistamine, maasikaweini walmistamine, maasikate alalhoidmine keedupurkides, keedunõud ja nende tarwitamine, maasikamoosi walmistamine, maasikakile walmistamine.

M. Jürmann.

Aiaherne ja -oa kaswatamine.

Eesti Sordiparanduse Seltsi lendleht nr. 2. 16 lhk. Hind 25 mk.

Sisu: Aiawilja tähtsusest üldse. Aiaherned. Aiaoad.

J. Truusmann.

Täielik mesilastepidamise õpetus.

Auhindadega kroonitud. III täiend. ja parandatud trükk. 136 lhk., 25 pildiga. Hind 160 mk.

Sisu: Mesilaste elu üldiselt. Mesilastega ümberkäimine. Mesilaste söötmine. Mesilaste haigused ja nende arstimine. Mesilaste seltsidest. Mesipuud. Mesilaste pidamises kasulikud puud, põõsad, lilled, köögiviljad ja rohud. Mesilaste waenlased. Mitmesugust.

O. Kramer.

Kodune weinitööstus.

Weinide walmistamine marjadest ja puuwiljadest.

Sisu: Eessõna. Sissejuhatus. Mahla koosseis ja omadused. Missuguse suhkruga weinitegemises sääl tarwisminewat puudujääki katta. Missugused marjad ja puuwili on kohasem weini tegemiseks. Happe mõõtmine mahlas ja weega lahjendamine. Suhkru mõõtmine mahlas ja puuduwa osa wäljaarwamine. Kuidas ja missugustel tingimustel mõjuwad mahlasse igasugused taimehaiguste eosed. Olud, millistel päris weinipärm paremini suudab areneda ja oma ülesannet täita. Missugust weini kodus walmistatakse. Weinitegemise riistad. Mahla surumine. Mahla käärimapanek ja käärimine. Eeskirjad (retseptid) weiniwalmistamiseks. Weini pärmi pealt ärakallamine. Nooreweini suhkurdamine. Filtreerimine. Teised weini puhastamiswiisid. Weini pudelitesse kallamine. Sagedamini ettetulewad weinirikked ja abinõud nende kõrwaldamiseks.

Selle raamatu kohta kirjutab kuukirjas „Aed“ A. L. muuseas järgmist:

„Et wiimasel ajal aedade pindala suureneb, siis on üsna loomulik, et ühes sellega ka kodune weini walmistamine aiasaagi realiseerimisel küllalt tähtsa koha omab. Raamatu kokkuseadmise kohta peab ütlema, et siin on täiesti meisterliku osawusega talitatud. Et seda, mida aastate kaupa õpitakse ja harjutatakse, mille kohta teistes keeltes paksud raamatud on kirjutatud, 48 leheküljele kokkuwõetuna nii osawasti edasi anda, nagu seda käesolewas raamatus on tehtud, selleks peab autoril peale õpitud teadmiste suur tegelik wilumus olema. — Wälimus, trükk ja paber on ilusad, keeleline külg täiesti rahuloldaw.“

„Põllumehes“ kirjutab J. R. selle raamatu kohta: O. Krameri sulest ilmunud raamat annab kokkuwõtlikult täieliku õpetuse, kuidas kodusel teel puuwiljadest ja marjadest maitsewaid weinisid walmistada. Raamatus antakse kõige pealt seletust mahlade koosseisu ja omaduste kohta ja tutwustatakse nende puuwiljade ning marjadega, mis weini walmistamiseks kohasemad on. Selle järele antakse tehnilist õpetust, kuidas ja missuguste abinõudega weini walmistada tuleb.

Raamatu autor on ise Põltsamaal Eesti Tarwitajateühisuste Keskühisuse weinitehase juhataja, nii on temal wõimalus olnud meie oludega kohaneda ja mitmesuguseid kogemusi omada, mis eriti meie oludes tähtsad. Raamatu sisuga tutwunedes näeme, et O. Krameri juhatuse järele täitsa wõimalik on igal peremehel wõi perenaisel eduga weini walmistamist käsile wõtta.“

V. Põllumajanduslikud ehitised.

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused I v.

91 lhk., 120 joonistusega. Hind 120 mk.

Sisu: Eessõna. Talu asukoht ja õue. Lautadest üldse. Karjalaut. Hobusetall. Sõnnikulawa. Lauda plaanid.

Th. Pool.

Põllumajanduslised ehitused II v.

56 lhk., 73 joonistust. Hind 80 mk., I. ja II. wihk kokku köites 290 m.

Sisu: Eessõna. Sealaut. Lambalaut. Kanalaut. Lauda plaanid.

Joh. Pertma.

Sawiehitused.

Tarwilik õpperaamat igale ehitajale.

Autori kirjastus. 152 lhk., 70 joon. Hind 150 m.

Sisu: Eessõna. Sawiehitustest üldse. Sawiehituste materjalid. Sawiseinte walmistamise wiisid, abi-

nõud ja tööriistad. Sawihoonete materjali- ja töö-hulk. Wundamendi ja seinte ehitamine. Sawiseinte ehitustüübid. Sawihoonete wentilatsioon. Katused, laed, põrandad, waheseinad. Krohwimine; sawiahjud, -korstnad ja -aiad. Lühikesed märkused asunikkudele-ehitajatele. Kodanikkude poolt saadetud sawiehitustest huwitatud kirjad. Lõpusõna.

VI. Mitmesugune.

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus I osa.

Õpetus põllumajanduslise tootmise tingimistest ja abinõudest.
(Trükk lõppenud.)

A. Rebane.

Põllumajapidamise õpetus (Maatulunduslik käsitusõpetus) II osa.

Talumajapidamise korrastamine.
175 lhk. Hind 200 marka.

Sisu: Talukoha muretsemine: talupidamise õiguslik alus, suurus ja ühiskondlik tüüp; muretsetawa talukoha tüübi walik; kas talukohta osta wõi rentida; talukoha wäärtuse hindamine; talukoha omandamine päranduse teel; talukoha omandamine ostmise teel; talukoha edasiminek rentimise teel. Talukoha korrastamise üldmõisted: talu ettewõtete waliku eeltingimustest; tootmiswahendite kasutuse intensiiwsuse wiljakuse ja tasuwuse mõisted; tootmiswahendite otstarbekohasest wahekorrast; talumajapidamise süsteemidest. Talumajapidamise üldtööwahendite ja jookswa talituse korrastamine: põllumajandusliku pindala korrastamine; maaparandustööde korrastamine; ehitus- ja teiste kapitalide korrastamine. Talumajapidamise saaduste tootmise korrastamine: taimewiljuse ja taimesaaduste tootmise korrastamine; loomapidamise ja loomasaaduste tootmise korrastamine. Talu korrastuskawa ja eelarwekawandid. Mõni sõna maamajandusõpetuse metoodikast.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakiri „Põllumees“ järgmist:

„Raamat on määratud peaasjalikult põllutöökoolide õpilastele teadmiste omandamiseks talupidamise korrastamise alal. See õpetus on meie oludes küll alles noor, kuid autoril on siiski korda läinud oma ülesannet rahuloldawalt läbi wiia.

Raamat annab kõige pealt selgituse, missugustel õiguslikkudel alustel talupidamine meil wõimalik on. Selle järele tutwustatakse üksikasjaliselt nende seaduslikkude talitustega, mis talude ostu-müügi, rentimise, pärimise ja pärandamise puhul tarwilikud. Edasi antakse juhatust kõige selle kohta, mis põllumees oma majapidamise korraldamisel silmas peab pidama, et talu ettewõtted otstarbekohased oleks. Raamat on peale põllutöökooli õpilaste ka neile tegelikkudele põllumeestele heaks nõuandjaks, kes oma talu organiseerimist kindla kawa järele kawatsewad ette wõtta ja selleks põhjalikumaid teadmisi wajawad."

O. Daniel.

Metsakaswatus.

176 lhk., 45 pildiga. Hind 200 m.

Sisu: Ülewaade maailma metsadest ja nende kasutamisest. Puu omadused. Tegelik metsakasutus. Kodumaa puude tarwitamine tööstuses. Puu kestuseea pikendamine. Puu ümbertöötamine kuumuse abil. Puu keemiline ja mehaaniline ümbertöötamine. Kõrwalised metsasaaduste kasutusharud. Mõõtude wõrdlewad tabelid.

Jaan Kodres.

Kalakaswatus tiikides.

72 lhk., 19 pildiga. Hind 50 m.

K. Zolk.

Kahjulikud putukad wiljaaidas ja nende häwitamine.

40 lhk., 17 pildiga. Hind 40 m.

Th Pool.

Põllumajanduslikud pildid Daanist.

128 lhk., 48 pildiga. Hind 150 mk.

Sisu: Eessõna. Daani ja E sti statistika walgusel. Kas kõlbab Daani Eestile eeskujuks? Looduslikud tingimised. Eesti ja Daani toodang. Millega on niisugune Daani põllumajanduse hiigla toodang saawutatud. Sõit Kjöge näitusele. Aarhusi põllumeeste seltsi õppereisil. Mallingi põllutöökool. Kodsteneje. Rasmus Kuuri majapidamine. Klaus Pederseni majapidamine. Christian Nielseni majapidamine. Jyllandi karjamajapidamine. Mitmesugused muud majapidamised. Daani seakaswatusest. Daani karja toodangu põhjused. Karja toitmine Daanis. Daani piimakarja suwine toitmine. Daani karja tõuparandus. Odense loomaturg. Sigade toitmine. Daalumi põllutöökool. Odense husmandi kool. Kopenhaagen, Landbrugsraadet. Lõppsõna. Mõõdud, kaalud jne.

Selle raamatu kohta kirjutab ajakirjas „Uus Talu“ K. Liideman muuseas järgmist:

„Wäga ajakohane raamat. Kirjeldab maid, mis endile eeskujuks oleme seadnud. Eeskuju peab tundma. Ja talupidaja otsibki ikka eeskuju, julgustust, kui midagi uut ette hakkab wõtma. Eesti „uuele talule“ on arenenud Lääne wäikerahwuste nõu ja juhatus eriti tähtsad.“

Kanakaswatuse arweraamat.

32 suurt lhk. Hääl paberil. Hind 80 mk.

Raamat on äärmiselt lihtsalt ja kõigile arusaadawalt kokku seatud, nii et harjumatagi inimene selle järele raamatut pidada ja aruande kokku seada wõib.

E. Mälberg-Leesment.

Perenaiste käsiraamat.

IV. trükk. 240 lk., 9 pildiga. Hind 220 marka, köites 300 marka.

Sisu: Toitlus. Terwishoid. Söögid ja joogid: leiwad, saiad ja koogid, leemed ja lisandid, pudrud ja kördid, liha ja kala, taimetoidud, kasted, magusad järelsöögid, joogid, puuwilja- wõi marjahoidised, marja-

ja puuwiljasüldid, marmelaadid, salatid, aiawiljade soolamine, puu- ja aiawiljade ning marjade kuiwatamine, lihast ja tema alalhoidmisest. Puhtus ja kord: näited igapäewases majapidamises. Lauakatmise kord.

Ex libl. univ. Tart.

M. Pill ja J. Hünerson.

Põllumehe taskukalender-käsiraamat

ja

Põllumehe Kalender-käsiraamat

ilmuwad iga aasta. Wiimane on esimese lühendatud wäljaanne.

„Inimene õpib ja täieneb surmani. Samuti areneb ja sammub täiusele ka kõik muu. Edu on arenemise peatingimus. Nii areneb ja täieneb ka aastaaastalt põllumehe parem igapäewane sõber — kalender-käsiraamat.“ — „Karjamajandus“ nr. 11 — 1926.

„Postimehe“ trükk, Tartus 1927.

ARH AT-723

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

OKTOOBER 1928

Bibliotheca Universitatis Tartuensis

KIRJASTUS-ÜHISUS

„AGRONOOM'I"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

KIRJASTUS-ÜHISUS „AGRONOOM"
TALLINNAS

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

A. Jürmann. **Umbrohud ja nende hävitamine.** 100 lk., 27 joonisega . . . . . Senti 40

A. Rebane. **Seemnetundmine.** Külvimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös. 52 lk. 25

M. Pill. **Sordikasvatus. Eriosa II.** 56 lk., 12 joonisega . . 25

„ **Meile tähtsamad põllutaimede sordid.** 128 lhk., 25 joonisega 50

„ **Seemne- ja sordikasvatus Eestis.** 88 lk., 25 joon. 50

„ **Seemnekasvataja aabits.** 40 lhk., 7 joon. . . . 50

„ **Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid.** Nende ülesanne, sisseseade ja tegevus. 70 lk., 27 joon. 140

J. Mets. **Eesti põllumehe linakasvatus.** (Auhinnatud). 52 lk. 25

„ **Lähemad ülesanded loomatoidu-kasvatusel ja kuidas neid teostada.** (Auhinnatud) 32 lk. 30

Th. Pool. **Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda ja neid suurendada.** (Auhinnatud) 43 lk., 15 joon. 35

E. Soopar. Seltsi toim. **Sookultuur II.** 72 lk. . . 75

„ „ „ „ **Sookultuur III.** 76 lk. . . 75

„ „ „ „ **Sookultuur IV.** 78 lk. . . 75

„ „ „ „ **Sookultuur V.** 48 lk., 7 j. 50

„ „ „ „ **Sookultuur VI.** 72 lk., 3 j. 50

„ „ „ „ **Sookultuur VII—VIII.** 107 lk., 2 joon. ühes värvil. maaparand. eelplaaniga . . 100

Leo Rinne. **Maaparanduse alused.** (Ilmumisel)

J. Ümarik. **Suhkrupeedi kasvatamine ja kodune ümbertöötamine.** 16 lk. 15

J. Aamisepp. **Kuidas kartulikasvatust tõsta ja selle kasutamist korraldada.** (Auhinnatud) 43 lk. 75

*) K. Liideman ja N. Rootsi. **Kõrreviljakasvatus I osa.** Üldosa. Rukis. Nisu. 191 lk., 30 joon. . . . 225

*) N. Rootsi. **Kõrreviljakasvatus II osa.** Oder. Kaer. Segavili. 167 lk., 37 joon. 200

*) K. Liideman ja N. Rootsi. **Kõrreviljakasvatus.** I ja II osa kokkuköidetult 480 s. broš. 420

*) J. Lehtman ja K. Liideman. **Väetuse õpetus.** 176 lk., 9 joon. (Köites 275 s.) 225

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*) J. Mägi. **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** II täiend. trk. 120 lk. 78 joon. (Köites 230 s.) . . . Senti 180
A. Olt. **Koduloomade tervishoid ja sünnitamisabi.** III trk. 239 lk. 101 joon. (Köites 125 s.) 75
A. Arras. **Tähtsamad koduloomade hakkavad haigused.** 112 lk., 22 joon. (Köites 1 kr.) 50
A. Rängel. **Koduloomade arstimine ja sünnitusabi.** III täiend. trk. 349 lk., 53 joon. (Köites 350 s.) . . 300
A. Rängel. **Varsakasvatamine.** 36 lk. 60
A. Rängel. **Hobusekasvatajad, hoolitsege varsa kapjade eest.** 40 lk. 50 joon. 100
A. Rängel. **Hobuste vanaduse hindamine.** 72 lk., 51 joon. 120
E. Veber. **Tori hobune.** 232 lk., 14 joon. (Köites 450 s.) 320
*) P. Kallit. **Piimakarja toitmine.** II täiend. trk. 214 lk. 1 joon. ja tabelid. (Köites 3 kr.) 250
*) N. Hansson. Eestist. A. Muuga, Red. J. Mägi. **Koduloomade söötmine.** 250 lk., 7 joon. ja tab. (Köit. 4 kr.) 350
Th. Pool. **Kodused ja ostu-jõutoidud.** Nende piimakarjale söötmise tingim. ja piirid. (Auhinnat.) 42 lk., 10 diarg. 50
Th. Pool. **Veiste tõuarendus.** 68 lk., 34 joon. 100
Y. Collan. Eestistanud O. Kallit. **Seakasvatuse õpetus.** 72 lk., 18 joon. 50
M. Vohlonen. Eestist. O. Kallit. **Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus.** 48 lk., 15 joon. . . . 50
J. Aamisepp. **Kanakasvatus põllumehe tuluallikana.** II täiend. trk. (Auhinnatud) 45 lk., 7 joon. 50
J. Kivi ja K. Hänninen. Eestist. N. Oder. **Kanakasvataja käsiraamat.** 250 lk. 95 lihtsa ja 3 värvil. pildiga. (Trükk lõppemas). Iluköites 400
Kanakasvatuse arveraamat. Tegelikuks raamatupidamiseks. 50

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

Nr. 1. K. Lind. **Veiste punasehaigus.** 16 lk. 10
Nr. 2. A. Arras. **Veiste tiisikus.** 16 lk. 10
Nr. 3. A. O.-Ojasalu. **Loomariigist kahjurid.** 16 lk., 3 j. 10
Nr. 4. K. Lind. **Põrnataud ehk siberikatk.** 16 lk. . . . 10
Nr. 5. E. Redlich. **Sigade punataud.** 16 lk 10
Nr. 6. A. Arras. **Udar ja selle haigused.** 16 lk. 2 joon. . 10
Nr. 7. A. O.-Ojasalu. **Karjamaade tähtsusest.** 24 lk. 4 j. 15

III. Piimatalituse käsiraamatuid.

K. Illimar. **Raamatupidam. käsiraamat piimatalitustele.** 120 lehekülge ühes formulaaridega . . . . . Senti 120

M. Määr. **Juustuvalmistamise õpetus** II jagu. — Kõvad laabi juustud. 144 lk., 64 joon. (Köites 250 s.) . . . 200

A. E. Sandelin. Eestist. A. O.-Ojasalu. **Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus.** 180 lk., 73 joon. (Köit. 3 kr.) 225

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

*) R. Klesment. **Aiatöö õpetus.** Köögivilja-, puuvilja- ja marjakasvatus. II täiend. tr. 298 lk., 87 j. (Köit. 380 s.) 325

R. Klesment. **Marjaaed.** Sõstrad, karusmarjad, vaarikad, maasikad. 48 lk., 17 joon. 90

R. Klesment. **Maasikakasvatus aias.** II tr. 36 lk., 6 joon. 60

J. Nurmberg. **Kaheaastaste köögiviljataimede ja nende seemne kasvatamine.** 51 lk., 12 joon. 100

E. Leesment-Mälberg. **Perenaiste käsiraamat.** IV tr. 240 lk., 9 joon. (Köites 275 s.) 220

Th. Vitismann. **Hoidiste valmistamine marjadest, puuja köögiviljadest.** II täiend. ja parand. trükk. 77 lk. . 100

V. Põllumajanduslikud ehitised.

Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused** I v. 91 lk., 120 jn. 80

Th. Pool. **Põllumajanduslised ehitused** II v. 56 lk., 73 jn. 80

J. Pertma. **Saviehitused.** Autori kirjastus. 152 lk., 70 jn. 150

Maakorrald. Peaval. **Juhatused savihoonete ehitamiseks.** 31 lk., 9 joon. 20

A. Keegiste. **Värvimine ja tapeetimine meistri abita.** 51 lk. 75

VI. Mitmesugune.

O. Daniel. **Metsakasutus.** 176 lk., 45 joon. 150

A. Rebane. **Põllumajapidamise õpetus II osa.** Talumajapidamise korrastamine. 175 lk. 200

J. Ümarik. **Põllumajanduslik Ameerika.** Rida pilte Am. Ühendriikide põllumehest ja põllumajandusest, nende viimase aastakümne edusammest ning selle tegureist. 160 lk., 34 kogupildi, 3 diagr. ja tabelitega . . . . Senti 200

Th. Pool. **Põllumajanduslikud pildid Daanist.** 128 lk., 48 j. 150

Th. Pool. **Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluviimisest teadma.** 44 lk. 45

Maakorral. Peaval. **Seadused, määrused ja juhtnöörid maareformi teostam. Eestis.** II täiend. tr. 107 lk. 100

J. Kodres. **Kalakasvatus tiikides.** 72 lk., 19 joon. 25

K. Zolk. **Kahjulikud putukad viljaaidas.** 40 lk., 17 joon. . 25

M. Pill ja J. Hünersoni toim. **Põllumeeste taskukalender-käsiraamat 1929. a.** 175

M. Pill ja J. Hünerson. **Põllumehe kalender-käsiraamat 1929. a.** 30

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

H. Otstavel. **Lutserne ja selle kasvatamine.** 19 lk., 3 kogupildiga 25

J. Mets. **Linakasvatus Eestis.** 23 lk., diagr. 25

J. Mets. **Meie heinaseemnekaubanduse ja heinaseemnekasvatuse praegune seisukord ja arenemise võimalused.** 36 lk. 25

Põllumajandusliit. **Viljakasvatusest põllul.** 134 lk., 18 joonisega 90

J. Aamisepp. **Kaunvilja kasvatus.** 48 lk., 14 joon. . . 75

A. Johannson. **Uudismaa harimine.** 24 lk., 20 joon. . 25

A. Johannson. **Tegelik maaparandus.** 20 lk., 45 joon. 25

E. Geodeetide Üh. **Geodeet** I ja II. à hind 100

A. Lillo. **Hobuste toitmine.** 20 lk., 4 joon. 25

Põllumajanusliit. **Lühike loomakasvatuse õpetus.** 168 lk., 41 joon. . . . . Senti 125

J. Aamisepp. **Kartul loomatoiduna.** 28 lk. 25

Th. Pool. **Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis.** 76 lk., 18 joon. 50

H. Nylander ja E. Cajander. Eestist. A. Olt. **Lüpsikarja pidamine.** 272 lk., 43 joon. 180

K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekasvatuse käsiraamat I osa.** 206 lk., 46 joon. 130

K. Gummerus ja A. Alfthan. **Hobusekasvatuse käsiraamat II osa.** 240 lk., 44 joon. 160

K. Kosenkranius. **Karjapidamise edenemine Daanis.** 25

J. Emblik. **Piimatalituse õpetus.** Teoreetil. osa. 113 lk., 33 joon. ja tabelid 60

M. Määr. **Juustuvalmistamise õpetus.** I jagu. 96 lk., 20 jn. 25

O. Bogoljübov. **Hapupiim.** 32 lk. 25

M. Põld-Riives. **Taimetoidud.** 171 lk. 150

K. Oskar. **Kalatoitude valmistamise käsiraamat.** 61 lk. 50

Tuluskirjavara. **Leivad ja saiad.** 159 lk., 23 joon. 75

P. Sinem. **Toalilled.** 174 lk., 83 joon. 250

O. Randro. **Koondatud aiapidamised.** 50

K. Mäekala. **Tegelikud tööd mesilas.** 276 lk., 20 joon. 240

K. Mäekala. **Mesilane ja tema elu.** 146 lk., 48 joon. . . 160

J. Raudsepp. **Mõistlik mesinik.** II. 190 lk., 76 joon. . . 75

M. Reinik. **Mesiniku päevaraamat.** 148 lk. 100

A. Esop. **Maaehitusi.** 130 lk. dopp. form., 59 lhk.-suur. jn. 200

Põllumajandusliit. **Talu ehitused.** 92 lk., 56 joon. 75

J. Rist. **Talu karjalaudad.** 31 lk., 12 joon. 25

J. Velitar. **Talu sealaudad.** 24 lk., 28 joon. 25

G. Vilberg. **Eesti taimestik.** II täiend. tr. 260 lk., 537 jn. 400

Th. Nenjukov. **Eesti taimede nimestik.** 58 lk. . . . 175

E. Agron. Selts. **Valik sõnu taimekasvatuse alalt.** 19 lk. 25

O. Daniel. **Metsakasvatus. I.** Üldosa. 204 lk. 600

O. Daniel. **Metsakasvatus. II.** Eriosa 235 lk., 76 joon. . 700

Põllumajandusliit. **Talu korrastusest ja aia asutamisest.** 122 lk., 9 joon. 100

Th. Pool. **Põllumajandusline õpereis Hollandi.** 103 l., 50 j. 65

Põllumajanduse peavalitsuse aastaraamat. 339 srt. lk., 40 jn. 600

J. Volberg. **Ühistegevuse õpetus.** Kool. ja kodule. 181 lk. 150

Määrused maareformi teostamiseks. 43 lk. 25

Põllumajandusliit. **Paremad talud Eestis.** 163 lk., 107 joonisega 160

K. Zolk. **Kodumaa kahjulikumad putukad.** 70 lk., 80 jn. 130

Põllumajandusliit. **Talu masinad.** 76 lk., 80 jn. 75

b. Martin ja G. Liideman. **Viljapeksumasinate proovitööd 1925. a.** 34 lk., 12. joon. 30

	Senti
G. Liideman. **Viljapeksumasinate valik ja tööhinna arvestamine.** 25 lk.	30
N. Rootsi. **Lihtne talu raamatupidamine.** 16 lk. . . .	15
A. Kuddu. **Kasvatamise abitabel arvelauale.** 10.000×10.000	200

Ajakirja „Agronoomia“ aastakäigud.

1921 .a. — 240, 1922. a. — 300, 1923. a. — 350, 1924. a. — 300, 1925. a. — 300, 1926. a. — 350, 1927. a. — 350 senti. Linases köites 125 ja nahkse seljaga köites 150 senti kallim. Tellimishind 1928. a. 350 s., ½ aastas 175 s.

Ajakirja „Taluperenaine“ üksiknumbrid à 35 s. number.

Võetakse vastu tellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval maa-agronoomidelt ja põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse kauplustest kui ka suurematelt raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse raamat kirjastaja kulul kätte.**

Kirjastus-Ühisus „Agronoom“.

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 40, tel. 33-53.
Abikontor ja ladu: Tartus, Holmi 12, tel. 4-52.

Märkus: märgiga *) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

A/S „Ühiselu“ trükk. Pikk 42. 1928.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM“

Tallinnas, Pikk t. 40, tel. 33-53. * Tartus, Holmi t. 12, tel. 4-52.

Trükitöö

V. a.

.....

.....

.....

ARH PT-723

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM"i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS.

Bibliotheca Universitatis Tartuensis

ARH

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

		Senti
Sookultuur I.	E. Soopar. Seltsi toim. 64 lhk. .	50
Sookultuur II.	„ „ 72 lhk. .	75
Sookultuur III.	„ „ 76 lhk. .	75
Sookultuur IV.	„ „ 78 lhk. .	75
Sookultuur V.	„ „ 48 lhk., 7 j. .	50
Sookultuur VI.	„ „ 72 lhk., 3 j. .	50
Sookultuur VII—VIII.	E. Soopar. Seltsi toim. 107 lhk., 2 joon. ühes värvil. maaparand. eelplaaniga . .	100
Sookultuur IX.	E. Soopar. Seltsi toim. 60 lhk., 5 plt. ja tab.	75
Sookultuur X.	E Soopar. Seltsi toim. 72 lhk., 6 plt. ja diagr.	100
Maaparanduse alused.	Leo Rinne	
Umbrohud ja nende hävitamine.	A. Jürmann. 100 lhk., 27 joonisega	40
*) **Väetuse õpetus.**	J. Lehtman ja K. Liideman. 176 lhk., 9 joon. (Köites 275 s.)	225
Põllumajapidamise õpetus II osa.	A. Rebane. Talumajapidamise korrastamine. 175 lhk.	200
*) **Lühike väetuse õpetus.**	K. Liideman. 124 lhk.	150
Seemnetundmine.	A. Rebane. Külvimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös. 52 lhk. . . .	25
Sordikasvatus. Eriosa II.	M. Pill. 56 lhk., 12 joon. .	25
Meile tähtsamad põllutaimede sordid.	M. Pill. 128 lhk., 25 joonisega	50
Seemne- ja sordikasvatus Eestis.	M. Pill. 88 lhk., 25 joon.	50
Seemnekasvataja aabits.	M. Pill. 40 lhk., 7 joon. . .	50
Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid.	M. Pill. Nende ülesanne, sisseseade ja tegevus. 70 lk., 27 joon.	140
*) **Kõrreviljakasvatus I osa.**	K. Liideman ja N. Rootsi. Üldosa. Rukis. Nisu. 191 lhk., 30 joon.	225
*) **Kõrreviljakasvatus II osa.**	N. Rootsi. Oder. Kaer. Segavili. 167 lhk., 37 joon.	200

Märkus: Märgiga *) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

*) **Kõrreviljakasvatus.** K. Liideman ja N. Rootsi. Senti
I ja II osa kokkuköidetult 480 s. broš. 420
Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets. (Auhinnatud).
52 lhk. 25
Kuidas kartulikasvatust tõsta ja selle kasutamist korraldada. J. Aamisepp. (Auhinnatud). 43 lhk. . 75
Suhkrupeedi kasvatamine ja kodune ümbertöötamine.
J. Ümarik. 16 lhk. 15

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*) **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** J. Mägi. II täiend. trükk, 120 lhk., 78 joon. (Köites 230 s.) . 180
Koduloomade tervishoid ja sünnitamisabi. A. Olt. III trükk. 239 lhk., 101 joon. (Köites 125 s.) . . . 75
Tähtsamad koduloomade hakkavad haigused. A. Arras. 112 lhk., 22 joon. (Köites 1 kr.) 50
Koduloomade arstimine ja sünnitusabi. A. Rängel. III täiend. trk. 349 lhk., 53 joon. (Köites 350 s.) . . 300
*) **Koduloomade söötmine.** N. Hansson. Eestist. A. Muuga, Red. J. Mägi. 250 lhk., 7 joon. ja tab. (Köites 4 kr.) 350
Loomatervishoiu käsiraamat. Loomaterv. Peav. v. Koostanud A. Olt-Ojasalu. 225 lhk. 200
*) **Piimakarja toitmine.** P. Kallit. II täiend. trk. 214 lhk. 1 joon. ja tabelid. (Köites 3 kr.) 250
Veiste tõuarendus. Th. Pool. Seeriast „Talu ja teadus" nr. 1. 68 lhk., 34 joon. 100
Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool. Nende piimakarjale söötmise ting. ja piirid. (Auhinnat.) 42 lhk., 10 diagr. 50
*) **Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp. II täiesti ümbertööt. trükk. 103 lhk., 36 plt. 150
Lähemad ülesanded loomatoidu-kasvatusel ja kuidas neid teostada. J. Mets. (Auhinnatud). 32 lhk. . . . 30
Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda ja neid suurendada. Th. Pool. (Auhinn.) 43 lhk., 15 joon. 35
Karjakoplid. Nende asutamine ja hoid. Th. Pool. Seeriast „Talu ja Teadus" nr. 2. 74 lhk., 35 pilti. . . 100
Varsakasvatamine. A. Rängel. 36 lhk. 60
Hobusekasvatajad, hoolitsege varsa kapjade eest. A. Rängel. 40 lhk., 50 joon. 100

Senti

Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel. 72 lhk., 51 j. 120
Seakasvatuse õpetus. Y. Collan. Eestistanud O. Kallit. 72 lhk., 18 joon. 50
Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus. M. Vohlonen. Eestist. O. Kallit. 48 lhk., 15 joon. . . 50
Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp. II täiend. trk. (Auhinnatud) 45 lhk., 7 joon. . . . 50

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

Veiste punasehaigus. Nr. 1. K. Lind. 16 lhk. . . . 10
Veiste tiisikus. Nr. 2. A. Arras. 16 lhk. 10
Loomariigist kahjurid. Nr. 3. A. O.-Ojasalu. 16 lhk. 3 j. 10
Põrnataud ehk siberikatk. Nr. 4. K. Lind. 16 lhk. . . 10
Sigade punataud. Nr. 5. E. Redlich. 16 lhk. . . 10
Udar ja selle haigused. Nr. 6. A. Arras. 16 lhk., 2 j. 10
Karjamaade tähtsusest. Nr. 7. A. O.-Ojasalu. 24 l. 4 j. 15
Veiste nakkav pojaäraheitmine. Nr. 8. F. Laja. 15 lhk. . 10

III. Piimandus.

*) **Piimanduse õpetus.** Kr. Stören. Eestist. J. Rumessen. 414 lhk., 150 plt. ja tabelid. (Köites 600) 500
Piim laudast piimatalituseni. J. Rumessen. 24 lhk., 13 joon 20
Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr. II jagu — Kõvad laabi juustud. 144 lhk., 64 joon. (Köites 250 s.) . 200
Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus. A. E. Sandelin. Eestist. A. O.-Ojasalu. 180 lhk., 73 joon. (Köit. 3 kr.) 225
Raamatupidam. käsiraamat piimatalitustele. K. Illimar. 120 lehekülge ühes formulaaridega 120
Piimatalituse õpetus. J. Emblik. Teoreetiline osa. 114 lhk., 33 plt. 60

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

*) **Aiatöö õpetus.** R. Klesment. Köögiviljа-, puuvilja- ja marjakasv. II täiend. tr. 298 lhk., 87 joon. (Köit. 380 s.) . . . . . 325 Senti

Maasikakasvatus aias. R. Klesment. II tr. 36 lhk., 6 j. 60

Kaheaastaste köögiviljataimede ja nende seemne kasvatamine. J. Nurmberg. 51 lhk., 12 joon. . . . 100

Köögiviljakasvatus. T. Reim. 48 lhk. 2 plt. 30

Perenaiste käsiraamat. V tr. E. Leesment-Mälberg. 260 lhk. (Köites 360 ja 400 s.) 280

Hoidiste valmistamine marjadest, puu- ja köögiviljadest. Th. Vitismann. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 2. II täiend. ja parand. trükk. 77 lhk. 100

Kodune veinitööstus. O. Kramer. II täind. trükk. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 3. 58 lhk., 13 joon. . . 100

V. Põllumajanduslikud ehitised.

Põllumajanduslised ehitused. I v. Th. Pool. 91 lhk., 120 j. 80

Põllumajanduslised ehitused. II v. Th. Pool. 56 lhk., 73 j. 80

Saviehitused. J. Pertma. 152 lhk., 70 j. 150

Värvimine ja tapeetimine meistri abita. A. Keegiste. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 1. 51 lhk. 75

VI. Mitmesugune.

Metsakasutus. O. Daniel. 176 lhk., 45 joon. . . . 150

Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik. 160 lhk., 34 kogupildi, 3 diagr. ja tabelitega (köites 300) . . . 200

Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool. 128 lhk., 48 joon. 150

Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluviimisest teadma. Th. Pool. 44 lhk. 45

Kalakasvatus tiikides. J. Kodres. 72 lhk., 19 joon. . 25

Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk. 40 lhk., 17 j. 25

Senti

Põllumeeste taskukalender-käsiraamat 1931. a. M. Pill ja J. Hünersoni toim. . . . . .
Eesti valdade skeemiline kaart. 10

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool. 76 lhk., 18 joon. 50
Lüpsikarja pidamine. H. Nylander ja E. Cajander. Estistanud A. Olt. 272 lhk., 43 joon. . . . 180
Hobusekasvatuse käsiraamat I osa. K. Gummerus ja A. Alfthan. 206 lhk., 46 joon. 130
Hobusekasvatuse käsiraamat II osa. K. Gummerus ja A. Alfthan. 240 lhk., 44 joon. 160
Põllumajandusline õpereis Hollandi. Th. Pool. 103 lhk., 50 joon. 65
Seadused ja määrused maareformi, maakorralduse ja põllumajanduse alal. J. Kaiv. 567 lhk. 650
Põllumajanduse peavalitsuse aastaraamat I 1918—1926. 339 srt. lhk., 40 joon. 600
Põllumajanduse peavalitsuse aastaraamat II 1926—1929. 330 s. lhk., 48 joon. 600
Määrused maareformi teostamiseks. 43 lhk. 25
Kogukonna asutuste- ja erarendimaade korraldamine . . 20
Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman. 24 lhk., 14 joon. . . . 25
Linakasvatus Eestis. J. Mets. 23 lhk., diagr. . . . 25
Riigi metsatööstuse juhtnöörid 60
Tabelid Eesti metsa ja metsamaterjalide hindamiseks . . 100
Meie heinaseemnekaubanduse ja heinaseemnekasvatuse praegune seisukord ja arenemise võimalused. J. Mets. 36 lhk. 25
Seemnemüügi korralduse seadus ja määrused Eestis. . . 20
Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel. 19 lk., 3 p. 25
Uudismaa harimine. A. Johannson. 24 lhk., 20 joon. 25
Tegelik maaparandus. A. Johannson. 20 lhk., 45 j. 25
Hobuste toitmine. A. Lillo. 20 lhk., 4 joon. . . . 25
Taimetoidud. M. Põld-Riives. . . . . .
Talu karjalaudad. J. Rist. 31 lhk., 12 joon. . . . 25

	Senti
Talu sealaudad. J. Velitar. 24 lhk., 28 joon. . . .	25
Seakasvatuse õpetus. J. Velitar. 24 lhk., 21 joon. . .	25
Osav hobuserautaja. L. Anderson. 32 lhk. 8 joon. . .	25
Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar. 61 lhk.	50
Põllumehe käsiraamat I osa. Üldine taimekasvatus. Köites.	400
Põllumehe käsiraamat II osa. Eri-taimekasvatus (köites 500 ja 650 s.)	400
Põllumehe käsiraamat III osa. Aiandus (köites . . .) . .	
Lüpsja käsiraamat. A. Käbin. 64 lhk., 21 plt.	40
Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson. 71 lhk., 24 plt.	125
Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest. 104 lhk., 6 plt.	70
Viljakasvatusest põllul. 134 lhk., 18 joon.	90
Lühike loomakasvatuse õpetus. 168 lhk., 41 joon. . . .	125
Talu ehitused. 92 lhk., 56 joon.	75
Maaehitusi II. A. Volberg.	200
Talu korrastusest ja aia asutamisest. 122 lhk., 9 joon. . .	100
Talu masinad. 76 lhk., 80 joon.	75
Niit ja karjamaa I. 69 lhk., 26 joon.	60
Niit ja karjamaa II. 91 lhk., 16 joon.	100
Väike põllumehe kirjavara. Terve kogu koos. Köites. .	500
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises. . .	50
Paremad talud Eestis. 163 lhk., 107 j.	160
Heintaimed. J. Mets. 52 lhk., 29 joon.	50
Tähtsamad taimekaitse vahendid ja nende kasutamine. A. Käsebier ja A. Luhakooder. 32 lhk., 15 j.	40
Taimekaitse aias. A. Käsebier ja K. Zolk.	80
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp. 48 lhk., 14 joon.	75
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp. 28 lhk. . .	25
Karjapidamise edenemine Taanis. K. Kosenkranius.	25
Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr. I j., 96 lhk. . .	25
Toalilled. P. Sinem. 174 lhk., 83 joon.	250
Koondatud aiapidamised. O. Randro.	50
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala. 205 lhk., 22 joon.	200
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala. 146 lhk., 48 joon.	160
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik. 148 lhk.	100
Eesti taru. E. Aiand.-mesind. keskselts.	10
Eesti taimestik.. G. Vilberg. II tr. 260 lhk., 537 joon.	400
Eesti taimede nimestik. Th. Nenjukov. 58 lhk. . .	175
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk. 70 lhk., 80 j.	130
Turvas põllumajanduses. V. Sepp. 50 lhk., 19 plt. . .	30
Kangakudumise õpetus. I. H. Oikkonen. 154 lhk. 188 joon.	300
Valik sõnu taimekasvatuse alalt. E. Agr. Seltsi toim. . .	25
Ühistegevuse õpetus. J. Volberg. 181 lhk.	150
Kuidas kaitsen oma elu ja vara pikse eest. K. Gangus. 24 lhk., 19 joon	50

Ex. bibl. univ. Tart.

	Senti
Tehnika käsiraamat. M. Vellema.	300
Geodeet. E. Geodeetide Ühingu toim. I. ja II., à 100 III.	150
Eesti põllumajanduse tasuvus IV. Plm. rmtp. talit. toim. Raamatupidamise talundite andmed 1928/29. a. ja talukäitise saaduste tootmiskulud 1925—1929. a. a. 129 lhk.	300
Taluraamatupidamise õpetus. I. A. Eslas. 107 lhk. .	125
Maahing. Koguteos. 1928. ja 1929. a. à	75
Balti sooheinamaad.	30

Ajakirja „Agronoomia“ aastakäigud.

1921. a. — 240, 1922. a. — 300, 1923. a. — 350, 1924. a. — 300, 1925. a. 300, 1926. a. — 350, 1927. a. — 350, 1928. a. — 350 senti. Linases köites 125 ja nahkse seljaga köites 150 senti kallim. Tellimishind 1930. a. 350 s., ½ aasta 175 s., üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu tellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval maa-agronoomidelt ja põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse kauplustest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse raamat kirjastaja kulul kätte.**

Kirjastus-Ühisus „Agronoom“.

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 40, tel. 33-53.
Abikontor ja ladu: Tartus, Holmi 12, tel. 4-52.

A/S „ÜHISELU“ TRÜKK.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM“

Tallinnas, Pikk t. 40, tel. 33-53. **Tartus, Holmi t. 12, tel. 4-52.**

Trükitöö.

V. a.

ARH PT-723
Bibliotheca Universitatis Tartuensis
Tartu Ülikooli Raamatukogu ARHIIVKOGU

NOVEMBER 1931.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM"i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS.

ARH

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

	Senti
Sookultuur I. E. Soopar. Seltsi toim. 64 lhk. .	50
Sookultuur II. „ „ 72 lhk. .	75
Sookultuur III. „ „ 76 lhk. .	75
Sookultuur IV. „ „ 78 lhk. .	75
Sookultuur V. „ „ 48 lhk., 7 j. .	50
Sookultuur VI. „ „ 72 lhk., 3 j. .	50
Sookultuur VII—VIII. E. Soopar. Seltsi toim. 107 lhk., 2 joon. ühes värvil. maaparand. eelplaaniga . .	100
Sookultuur IX. E. Soopar. Seltsi toim. 60 lhk., 5 plt. ja tab.	75
Sookultuur X. E Soopar. Seltsi toim. 72 lhk., 6 plt. ja diagr.	100
Umbrohud ja nende hävitamine. A. Jürmann. 100 lhk., 27 joonisega	40
*) **Väetuse õpetus.** J. Lehtman ja K. Liideman. 176 lhk., 9 joon. (Köites 275 s.)	225
Põllumajapidamise õpetus II osa. A. Rebane. Talumajapidamise korrastamine. 175 lhk.	200
*) **Lühike väetuse õpetus.** K. Liideman. 124 lhk. . . .	150
Seemnetundmine. A. Rebane. Külvimaterjali uurimise põhijooned ja selle tähtsus põllutöös. 52 lhk. . . .	25
Sordikasvatus. Eriosa II. M. Pill. 56 lhk., 12 joon. .	25
Meile tähtsamad põllutaimede sordid. M. Pill. 128 lhk., 25 joonisega	50
Seemne- ja sordikasvatus Eestis. M. Pill. 88 lhk., 25 joon.	50
Seemnekasvataja aabits. M. Pill. 40 lhk., 7 joon. . .	50
Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid. M. Pill. Nende ülesanne, sisseseade ja tegevus. 70 lk., 27 joon.	140
*) **Kõrreviljakasvatus I osa.** K. Liideman ja N. Rootsi. Üldosa. Rukis. Nisu. 191 lhk., 30 joon.	225
*) **Kõrreviljakasvatus II osa.** N. Rootsi. Oder. Kaer. Segavili. 167 lhk., 37 joon.	200

Märkus: Märgiga *) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

*) **Kõrreviljakasvatus.** K. Liideman ja N. Rootsi. I ja II osa kokkuköidetult 480 s. broš. . . . . Sentl 420

Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets. (Auhinnatud). 52 lhk. 25

Kuidas kartulikasvatust tõsta ja selle kasutamist korraldada. J. Aamisepp. (Auhinnatud). 43 lhk. . 75

Suhkrupeedi kasvatamine ja kodune ümbertöötamine. J. Ümarik. 16 lhk. 15

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*) **Koduloomade anatoomia ja füsioloogia.** J. Mägi. II täiend. trükk, 120 lhk., 78 joon. (Köites 230 s.) . 180

Koduloomade tervishoid ja sünnitamisabi. A. Olt. III trükk. 239 lhk., 101 joon. (Köites 125 s.) . . . 75

Tähtsamad koduloomade hakkavad haigused. A. Arras. 112 lhk., 22 joon. (Köites 1 kr.) 50

Koduloomade arstimine ja sünnitusabi. A. Rängel. III täiend. trk. 349 lhk., 53 joon. (Köites 350 s.) . . 300

*) **Koduloomade söötmine.** N. Hansson. Eestist. A. Muuga, Red. J. Mägi. 250 lhk., 7 joon. ja tab. (Köites 4 kr.) 350

Loomatervishoiu käsiraamat. Loomaterv. Peav. v. Koostanud A. Olt-Ojasalu. 225 lhk. 200

*) **Piimakarja toitmine.** P. Kallit. II täiend. trk. 214 lhk. 1 joon. ja tabelid. (Köites 3 kr.) 250

Lüpsikarja pidamine. H. Nylander ja E. Cajander. Eestistanud A. Olt. 272 lhk., 43 joon. . . . 180

Veiste tõuarendus. Th. Pool. Seeriast „Talu ja teadus" nr. 1. 68 lhk., 34 joon. 100

Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool. Nende piimakarjale söötmise ting. ja piirid. (Auhinnat.) 42 lhk., 10 diagr. 50

*) **Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp. II täiesti ümbertööt. trükk. 103 lhk., 36 plt. 150

Lähemad ülesanded loomatoidu-kasvatusel ja kuidas neid teostada. J. Mets. (Auhinnatud). 32 lhk. . . . 30

Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda ja neid suurendada. Th. Pool. (Auhinn.) 43 lhk., 15 joon. 35

Karjakoplid. Nende asutamine ja hoid. Th. Pool. Seeriast „Talu ja Teadus" nr. 2. 74 lhk., 35 pilti. . . 100

Varsakasvatamine. A. Rängel. 36 lhk. 60

Hobusekasvatajad, hoolitsege varsa kapjade eest. A. Rängel. 40 lhk., 50 joon. 100

Hobusekasvatuse käsiraamat I osa. K. Gummerus ja A. Alfthan. 206 lhk., 46 joon. . . . . Senti 130

Hobusekasvatuse käsiraamat II osa. K. Gummerus ja A. Alfthan. 240 lhk., 44 joon. 160

Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel. 72 lhk., 51 j. 120

Seakasvatuse õpetus. Y. Collan. Eestistanud O. Kallit. 72 lhk., 18 joon. 50

Lammas, tema pidamine, toitmine ja tõuparandus. M. Vohlonen. Eestist. O. Kallit. 48 lhk., 15 joon. . . 50

Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp. II täiend. trk. (Auhinnatud) 45 lhk., 7 joon. . . . 50

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

Veiste punasehaigus. Nr. 1. K. Lind. 16 lhk. . . . 10

Veiste tiisikus. Nr. 2. A. Arras. 16 lhk. 10

Loomariigist kahjurid. Nr. 3. A. O.-Ojasalu. 16 lhk. 3 j. 10

Põrnataud ehk siberikatk. Nr. 4. K. Lind. 16 lhk. . . 10

Sigade punataud. Nr. 5. E. Redlich. 16 lhk. . . 10

Karjamaade tähtsusest. Nr. 7. A. O.-Ojasalu. 24 l. 4 j. 15

Veiste nakkav pojaäraheitmine. Nr. 8. F. Laja. 15 lhk. . 10

III. Piimandus.

*) **Piimanduse õpetus.** Kr. Stören. Eestist. J. Rumessen. 414 lhk., 150 plt. ja tabelid. (Köites 600) 500

Piim laudast piimatalituseni. J. Rumessen. 24 lhk., 13 joon. 20

Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr. II jagu — Kõvad laabi juustud. 144 lhk., 64 joon. (Köites 250 s.) . 200

Piima ja piimasaaduste bakteriõpetus. A. E. Sandelin. Eestist. A. O.-Ojasalu. 180 lhk., 73 joon. (Köit. 3 kr.) 225

Raamatupidam. käsiraamat piimatalitustele. K. Illimar. 120 lehekülge ühes formulaaridega 120

Piimatalituse õpetus. J. Emblik. Teoreetiline osa. 114 lhk., 33 plt. 60

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

	Senti
*) **Aiatöö õpetus.** R. Klesment. Köögivilja-, puuvilja- ja marjakasv. III tr.	
Kaheaastaste köögiviljataimede ja nende seemne kasvatamine. J. Nurmberg. 51 lhk., 12 joon. . . .	100
Köögiviljakasvatus. T. Reim. 48 lhk. 2 plt.	30
Perenaiste käsiraamat. V tr. E. Leesment-Mälberg. 260 lhk. (Köites 360 ja 400 s.)	280
Toitlusõpetus. C. Tigerstedt. Eestind. J. Hunt . .	
Hoidiste valmistamine marjadest, puu- ja köögiviljadest. Th. Vitismann. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 2. II täiend. ja parand. trükk. 77 lhk.	100
Kodune veinitööstus. O. Kramer. II täind. trükk. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 3. 58 lhk., 13 joon. . .	100

V. Põllumajanduslikud ehitised.

Põllumajanduslised ehitused. I v. Th. Pool. 91 lhk., 120 j.	80
Põllumajanduslised ehitused. II v. Th. Pool. 56 lhk., 73 j.	80
Saviehitused. J. Pertma. 152 lhk., 70 j.	150
Värvimine ja tapeetimine meistri abita. A. Keegiste. Seeriast „Tulusaid oskusi" nr. 1. 51 lhk.	75

VI. Mitmesugune.

Põllumajanduslik aritmeetika ülesandeis. J. Jaakson .	
Metsakasutus. O. Daniel. 176 lhk., 45 joon. . . .	150
Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik. 160 lhk., 34 kogupildi, 3 diagr. ja tabelitega (köites 300) . . .	200
Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool. 128 lhk., 48 joon.	150
Põllumajandusline õpereis Hollandi. Th. Pool. 103 lhk., 50 joon.	65
Mida peab iga kodanik maauuendusest ja selle elluviimisest teadma. Th. Pool. 44 lhk.	45
Kalakasvatus tiikides. J. Kodres. 72 lhk., 19 joon. .	25
Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk. 40 lhk., 17 j.	25

Põllumeeste taskukalender-käsiraamat 1932. a. M. Pilli ja J. Hünersoni toim. . . . . Senti

Eesti valdade skeemiline kaart. 10

.....

.....

.....

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

Maaparanduse alused. Prof. L. Rinne. 210 lhk., 124 joon. ja plaanid (köites 325 s.) 250

Seadused ja määrused maareformi, maakorralduse ja põllumajanduse alal. J. Kaiv. 567 lhk. 650

Põllumajanduse peavalitsuse aastaraamat I 1918—1926. 339 srt. lhk., 40 joon. 600

Põllumajanduse peavalitsuse aastaraamat II 1926—1929. 330 s. lhk., 48 joon. 600

Määrused maareformi teostamiseks. 43 lhk. 25

Kogukonna asutuste- ja erarendimaade korraldamine . . 20

Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman. 24 lhk., 14 joon. . . . 25

Linakasvatus Eestis. J. Mets. 23 lhk., diagr. . . . 25

Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool. 76 lhk., 18 joon. 50

Seemnemüügi korralduse seadus ja määrused Eestis. . . 20

Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel. 19 lk., 3 p. 25

Uudismaa harimine. A. Johannson. 24 lhk., 20 joon. 25

Tegelik maaparandus. A. Johannson. 20 lhk., 45 j. 25

Hobuste toitmine. A. Lillo. 20 lhk., 4 joon. . . . 25

Taimetoidud. M. Põld-Riives 150

Talu karjalaudad. J. Rist. 31 lhk., 12 joon. . . . 25

Talu sealaudad. J. Velitar. 24 lhk., 28 joon. . . . 25

Seakasvatuse õpetus. J. Velitar. 24 lhk., 21 joon. . . 25

Osav hobuserautaja. L. Anderson. 32 lhk. 8 joon. . . 25

Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar. 61 lhk. 50

Põllumehe käsiraamat I osa. Üldine taimekasvatus. Köites. 700

Põllumehe käsiraamat II osa. Eri-taimekasvatus (köites 500 ja 650 s.) 400

Põllumehe käsiraamat III osa. Aiandus (köites 650 s.) . . 400

Lüpsja käsiraamat. A. Käbin. 64 lhk., 21 plt. 40

Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson. 71 lhk., 24 plt. 125

Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest. 104 lhk., 6 plt. 70

Viljakasvatusest põllul. 134 lhk., 18 joon. 90

Senti

Lühike loomakasvatuse õpetus. 168 lhk., 41 joon. . . . 125
Talu ehitused. 92 lhk., 56 joon. 75
Maaehitusi II. A. Volberg. 200
Talu korrastusest ja aia asutamisest. 122 lhk., 9 joon. . . 100
Talu masinad. 76 lhk., 80 joon. 75
Niit ja karjamaa I. 69 lhk., 26 joon. 60
Niit ja karjamaa II. 91 lhk., 16 joon. 100
Niit ja karjamaa III. 94 lhk., 26 joon. 100
Väike põllumehe kirjavara. Terve kogu koos. Köites. . 500
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises. . . 50
Paremad talud Eestis. 163 lhk., 107 j. 160
Heintaimed. J. Mets. 52 lhk., 29 joon. 50
Tähtsamad taimekaitse vahendid ja nende kasutamine. A. Käsebier ja A. Luhakooder. 32 lhk., 15 j. 40
Taimekaitse aias. A. Käsebier ja K. Zolk. 80
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp. 48 lhk., 14 joon. 75
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp. 28 lhk. . . 25
Karjapidamise edenemine Taanis. K. Kosenkranius. 25
Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr. I j., 96 lhk. . . 25
Toalilled. P. Sinem. 174 lhk., 83 joon. 250
Koondatud aiapidamised. O. Randro. 50
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala. 205 lhk., 22 joon. 200
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala. 146 lhk., 48 joon. 160
Mesila tarud ja tarbed. K. Mäekala. 181 lhk., 181 joon. 300
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik. 148 lhk. 100
Algajatele mesinikkudele. M. Reinik. 19 lhk. 10
Eesti taru. E. Aiand.-mesind. keskselts. 10
Ajakohane kodulinnukasvatus. Dr. G. Grünvald ja t. 261 lhk., 215 joon. ja tab. 300
Eesti taimestik.. G. Vilberg. II tr. 260 lhk., 537 joon. 400
Eesti taimede nimestik. Th. Nenjukov. 58 lhk. . . 175
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk. 70 lhk., 80 j. 130
Turvas põllumajanduses. V. Sepp. 50 lhk., 19 plt. . . 30
Kangakudumise õpetus. I. H. Oikkonen. 154 lhk. 188 joon. 300
Valik sõnu taimekasvatuse alalt. E. Agr. Seltsi toim. . . 25
Ühistegevuse õpetus. J. Volberg. 181 lhk. 150
Praktilised õpetused ühistegelastele I. 91 lhk. 75
Kuidas kaitsen oma elu ja vara pikse eest. K. Gangus. 24 lhk., 19 joon 50
Tsemendi- ja betoontööde käsiraamat. 124 lhk., 121 joon. 50
Tehnika käsiraamat. M. Vellema. 300
Geodeet. E. Geodeetide Ühingu toim. I. ja II., à 100 III. 150
Eesti põllumajanduse tasuvus IV. Plm. rmtp. talit. toim. Raamatupidamise talundite andmed 1928/29. a. ja talukäitise saaduste tootmiskulud 1925—1929. a. a. 129 lhk. 300

Ülik. Tart.

	Senti
Taluraamatupidamise õpetus. I. A. Eslas. 107 lhk. .	125
Maahing. Koguteos. 1928. ja 1929. a. à	75

Ajakirja „Agronoomia“ aastakäigud.

1921. a. — 240, 1922. a. — 300, 1923. a. — 350, 1924. a. — 300, 1925. a. 300, 1926. a. — 350, 1927. a. — 350, 1928. a. — 350 senti, 1929. a. — 350 s., 1930. a. — 350 s., 1931. a. — — 350 senti. Linases köites 125 ja nahkse seljaga köites 150 senti kallim. Tellimishind 1932. a. 350 s., ½ aasta 175 s., üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu tellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval maa-agronoomidelt ja põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse kauplustest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse raamat kirjastaja kulul kätte.**

Kirjastus-Ühisus „Agronoom“.

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 40, tel 442-85.
Abikontor ja ladu: Tartus, Holmi 12, tel. 4-52.

A/S „ÜHISELU“ TRÜKK.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM“

Tallinnas, Pikk t. 40, tel. 442-85. Tartus, Holmi t. 12, tel. 4-52.

Trükitöö.

V. a.

.....

.....

.....

ARH PT-723

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM“

Tallinnas, Pikk tän. 36. **Tartus, Holmi tän. 12.**

Trükitöö.

V. a.

.....

.....

.....

Märts 1934

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM'i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

		Hind.	Alandat. hind.
	Sookultuur I. E. Soopar. Seltsi toim. . .	—.50	—
	Sookultuur II. „ „ . . .	—.75	—.30
	Sookultuur III. „ „ . . .	—.75	—.30
	Sookultuur IV. „ „ . . .	—.75	—.30
	Sookultuur V. „ „ . . .	—.50	—.30
	Sookultuur VI. „ „ . . .	—.50	—.30
	Sookultuur VII—VIII. „ „ . . .	1.—	—.50
	Sookultuur IX. „ „ . . .	—.75	—.50
	Sookultuur X. „ „ . . .	1.—	—.50
	Umbrohud ja nende hävitamine. A. Jürmann. . .	—.40	—.30
*)	**Väetuse õpetus.** J. Lehtman ja K. Liideman . .	2.25	1.15
*)	**Lühike väetuse õpetus.** K. Liideman	1.50	1.15
*)	**Põllumajapid. õpetus II osa.** A. Rebane	2.—	—.80
	Seemnetundmine. A. Rebane	—.25	—.20
	Sordikasvatus. Eriosa II. M. Pill	—.25	—.20
	Meile tähtsamad põllutaimede sordid. M. Pill . . .	—.50	—.20
	Seemne- ja sordikasvatus Eestis. M. Pill	—.50	—.20
	Seemnekasvataja aabits. M. Pill	—.50	—.30
	Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid. M. Pill . .	1.40	—.70
*)	**Kõrreviljakasvatus I osa.** K. Liideman ja N. Rootsi	2.25	1.50
*)	**Kõrreviljakasvatus II osa.** N. Rootsi	2.—	1.—
	Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets	—.25	—.20
	Kuidas kartulikasvatust tõsta. J. Aamisepp . .	—.75	—.40
	Suhkrupeedi kasvatamine. J. Ümarik	—.15	—.10

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*)	**Koduloomade anatoomia ja füsiol.** J. Mägi . . .	1.80	—.90
	Koduloomade tervishoid ja sünnit.-abi. A. Olt . .	—.75	—.40

Märkus: Märgiga *) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

i49393364
TRÜ Raamatu

	Hind.	Alandat. hind.
Koduloomade hakkavad haigused. A. Arras . . .	—.50	—.25
Koduloomade arstimine ja sünnit.-abi. A. Rängel .	3.—	1.50
*) **Koduloomade söötmine.** N. Hansson	3.50	3.—
Loomatervishoiu käsiraamat. A. Olt-Ojasalu .	2.—	1.75
Veiste tõuarendus. Th. Pool	1.—	—.50
Karjakoplid. Th. Pool	1.—	—.75
*) **Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp . . .	1.50	1.15
Lähemad ülesanded loomatoidu kasvatam. J. Mets	—.30	—.25
Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda. Th. Pool	—.35	—.20
Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool	—.50	—.25
*) **Piimakarja toitmine.** P. Kallit	2.50	1.50
Lüpsikarjapidamine. N. Nylander ja E. Cajander	1.80	—.90
Hobusekasvatuse käsiraamat. I. K. Gummerus ja A. Alfthan	1.30	—.80
Hobusekasvatuse käsiraamat. II. K. Gummerus ja A. Alfthan	1.60	—.80
Varsakasvatamine. A. Rängel	—.60	—.30
Hobusekasvatajad, hoolitsege varsakapjade eest. A. Rängel	1.—	—.30
Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel	1.20	—.60
Tori hobune. E. Veber	3.50	2.—
Lammas. M. Vohlonen. Eestind. O. Kallit . .	—.50	—.25
Seakasvatuse õpetus. Y. Collan	—.50	—.25
Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp	—.50	—.25

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

Veiste punasehaigus. K. Lind	—.10	—
Veiste tiisikus. A. Arras	—.10	—
Loomariigist kahjurid. A. Olt-Ojasalu	—.10	—
Põrnataud ehk siberikatk. K. Lind	—.10	—
Sigade punataud. E. Redlich	—.10	—
Karjamaade tähtsusest. A. Olt-Ojasalu . . .	—.15	—
Veiste nakkav pojaäraheitmine. F. Laja	—.10	—

III. Piimandus.

Piimanduse õpetus. Kr. Stören	5.—	2.50
Piimlaudast piimatalituseni. J. Rumessen . . .	—.20	—.10
Piima bakteriõpetus. A. Sandelin	2.25	1.25
Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr	2.—	1.—
Raamatupidamise käsir. piimatalitustele. K. Illimar	1.20	—.30

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

	Hind.	Alandat. hind.
Aiatöö õpetus. R. Klesment	2.50	2.—
Marjaaed. R. Klesment	—.50	—.40
2-aastaste köögiviljataim. kasvatam. J. Nurmberg	1.—	—.50
Köögiviljakasvatus. T. Reim	—.30	—
Hoidiste valmistamine. Th. Vitismann	1.—	—.50
Perenaiste käsiraamat. E. Lesment-Mälberg .	2.80	1.25
Kodune veinitööstus. O. Kramer	1.—	—.60
Perekonna arveraamat. A. Martin . . . 1.20 ja	1.50	—.60

V. Põllumajanduslikud ehitused.

Põllumajanduslikud ehitused. I v. Th. Pool . . .	—.80	—.20
Põllumajanduslikud ehitused. II v. Th. Pool . . .	—.80	—.20
Saviehitused. J. Pertma	—.75	—.40
Värvimine ja tapeetimine meistri abita. A. Keegiste	—.75	—

VI. Mitmesugune.

Metsakasutus. O. Daniel	1.50	—.75
*) **Põllumajanduslik aritmeetika ülesandeis.** J. Jaakson	2.—	—
Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik	2.—	1.—
Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool . . .	1.50	—.75
Põllumajanduslik õppereis Hollandi. Th. Pool . . .	—.65	—.35
Kalakasvatus tiikides. J. Kodres	—.50	—.25
Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk	—.25	—.15
Eesti valdade skeemiline kaart	—.10	—
Põllumehe taskukalender-käsiraamat 1934. M. Pill ja J. Hünerson	1.50	1.—
Põllumehe kalender-käsiraamat. Br.	—.50	—.30
Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud.		
1921. a.	2.—	1.—
1922. a.	2.50	1.25
1923. a.	3.—	1.50
Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites Kr. 1.50 kallim.		

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Märts 1934

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM'i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

		Hind.	Alandat. hind.
	Sookultuur I. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50	—
	Sookultuur II. „ „	—.75	—.30
	Sookultuur III. „ „	—.75	—.30
	Sookultuur IV. „ „	—.75	—.30
	Sookultuur V. „ „	—.50	—.30
	Sookultuur VI. „ „	—.50	—.30
	Sookultuur VII—VIII. „ „	1.—	—.50
	Sookultuur IX. „ „	—.75	—.50
	Sookultuur X. „ „	1.—	—.50
	Umbrohud ja nende hävitamine. A. Jürmann.	—.40	—.30
*)	**Väetuse õpetus.** J. Lehtman ja K. Liideman.	2.25	1.15
*)	**Lühike väetuse õpetus.** K. Liideman	1.50	1.15
*)	**Põllumajapid. õpetus II osa.** A. Rebane	2.—	—.80
	Seemnetundmine. A. Rebane	—.25	—.20
	Sordikasvatus. Eriosa II. M. Pill	—.25	—.20
	Meile tähtsamad põllutaimede sordid. M. Pill	—.50	—.20
	Seemne- ja sordikasvatus Eestis. M. Pill	—.50	—.20
	Seemnekasvataja aabits. M. Pill	—.50	—.30
	Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid. M. Pill	1.40	—.70
*)	**Kõrreviljakasvatus I osa.** K. Liideman ja N. Rootsi	2.25	1.50
*)	**Kõrreviljakasvatus II osa.** N. Rootsi	2.—	1.—
	Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets	—.25	—.20
	Kuidas kartulikasvatust tõsta. J. Aamisepp	—.75	—.40
	Suhkrupeedi kasvatamine. J. Ümarik	—.15	—.10

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*)	**Koduloomade anatoomia ja füsiol.** J. Mägi	1.80	—.90
	Koduloomade tervishoid ja sünnit.-abi. A. Olt	—.75	—.40

Märkus: Märgiga *) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

i49393364

TRÜ Raamatukogu

		Hind.	Alandat. hind.
	Koduloomade hakkavad haigused. A. Arras	—.50	—.25
	Koduloomade arstimine ja sünnit.-abi. A. Rängel	3.—	1.50
*)	**Koduloomade söötmine.** N. Hansson	3.50	3.—
	Loomatervishoiu käsiraamat. A. Olt-Ojasalu	2.—	1.75
	Veiste tõuarendus. Th. Pool	1.—	—.50
	Karjakoplid. Th. Pool	1.—	—.75
*)	**Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp	1.50	1.15
	Lähemad ülesanded loomatoidu kasvatam. J. Mets	—.30	—.25
	Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda. Th. Pool	—.35	—.20
	Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool	—.50	—.25
*)	**Piimakarja toitmine.** P. Kallit	2.50	1.50
	Lüpsikarjapidamine. N. Nylander ja E. Cajander	1.80	—.90
	Hobusekasvatuse käsiraamat. I. K. Gummerus ja A. Alfthan	1.30	—.80
	Hobusekasvatuse käsiraamat. II. K. Gummerus ja A. Alfthan	1.60	—.80
	Varsakasvatamine. A. Rängel	—.60	—.30
	Hobusekasvatajad, hoolitsege varsakapjade eest. A. Rängel	1.—	—.30
	Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel	1.20	—.60
	Tori hobune. E. Veber	3.50	2.—
	Lammas. M. Vohlonen. Eestind. O. Kallit	—.50	—.25
	Seakasvatuse õpetus. Y. Collan	—.50	—.25
	Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp	—.50	—.25

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

	Veiste punasehaigus. K. Lind	—.10	—
	Veiste tiisikus. A. Arras	—.10	—
	Loomariigist kahjurid. A. Olt-Ojasalu	—.10	—
	Põrnataud ehk siberikatk. K. Lind	—.10	—
	Sigade punataud. E. Redlich	—.10	—
	Karjamaade tähtsusest. A. Olt-Ojasalu	—.15	—
	Veiste nakkav pojaäraheitmine. F. Laja	—.10	—

III. Piimandus.

	Piimanduse õpetus. Kr. Stören	5.—	2.50
	Piimlaudast piimatalituseni. J. Rumessen	—.20	—.10
	Piima bakteriõpetus. A. Sandelin	2.25	1.25
	Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr	2.—	1.—
	Raamatupidamise käsir. piimatalitustele. K. Illimar	1.20	—.30

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

		Hind.	Alandat. hind.
	Aiatöö õpetus. R. Klesment	2.50	2.—
	Marjaaed. R. Klesment	—.50	—.40
	2-aastaste köögiviljataim. kasvatam. J. Nurmberg	1.—	—.50
	Köögiviljakasvatus. T. Reim	—.30	—
	Hoidiste valmistamine. Th. Vitismann	1.—	—.50
	Perenaiste käsiraamat. E. Lesment-Mälberg	2.80	1.25
	Kodune veinitööstus. O. Kramer	1.—	—.60
	Perekonna arveraamat. A. Martin 1.20 ja	1.50	—.60

V. Põllumajanduslikud ehitused.

	Põllumajanduslikud ehitused. I v. Th. Pool	—.80	—.20
	Põllumajanduslikud ehitused. II v. Th. Pool	—.80	—.20
	Saviehitused. J. Pertma	—.75	—.40
	Värvimine ja tapeetimine meistri abita. A. Keegiste	—.75	—

VI. Mitmesugune.

	Metsakasutus. O. Daniel	1.50	—.75
*)	**Põllumajanduslik aritmeetika ülesandeis.** J. Jaakson	2.—	—
	Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik	2.—	1.—
	Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool	1.50	—.75
	Põllumajanduslik õppereis Hollandi. Th. Pool	—.65	—.35
	Kalakasvatus tiikides. J. Kodres	—.50	—.25
	Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk	—.25	—.15
	Eesti valdade skeemiline kaart	—.10	—
	Põllumehe taskukalender-käsiraamat 1934. M. Pill ja J. Hünerson	1.50	1.—
	Põllumehe kalender-käsiraamat. Br.	—.50	—.30

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud.

	1921. a.	2.—	1.—
	1922. a.	2.50	1.25
	1923. a.	3.—	1.50

Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites Kr. 1.50 kallim.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

	Hind.
Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool	—.50
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat I. 1918—1926.	6.—
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat II. 1926—1929.	6.—
Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman	—.25
Linakasvatus Eestis. J. Mets	—.25
Seemnemüügi korralduse seadus Eestis	—.20
Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel	—.25
Uudismaa harimine. A. Johannson	—.25
Tegelik maaparandus. A. Johannson	—.25
Hobuste toitmine. A. Lillo	—.25
Taimetoidud. M. Põld-Riives	1.50
Talu karjalaudad. J. Rist	—.25
Talu sealaudad. J. Velitar	—.25
Seakasvatuse õpetus. J. Velitar	—.25
Osav hobuserautaja. L. Anderson	—.25
Noorkarja kasvatamine. A. Käbin	—.25
Turvas talus. A. Eckbaum	—.50
Madalsoo harimine. N. Roosa	—.25
Talu mets. A. Auksman, K. Sikk ja A. Michelson	—.40
Karjakontrollarvepidamise abitabelid. A. Ruderström ja N. Masso	2.—
Sea söötmine. H. Pärnamägi	—.60
Kanakasvatusel on tulevik. R. Pagland	—.30
Lina, tema kasvatamine ja harimine. H. Kõiva	1.—
Lüpsja käsiraamat. A. Käbin	—.40
Turvas põllumajanduses. V. Sepp	—.30
Rebasekasvatus. R. Timmerman	1.—
Chinchilla kodujänes. V. Soonik	—.35
Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest	—.70
Viljakasvatusest põllul	—.90
Lühike loomakasvatuse õpetus	1.25
Talu ehitused	—.75
Maaehitusi II. A. Volberg	2.—
Talu korrastusest ja aia asutamisest	1.—
Talu masinad	—.75
Niit ja karjamaa I	—.60
Niit ja karjamaa, II, III, IV ja V à	1.—
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises	—.50
Paremad talud Eestis	1.60
Pesu õmblemine ja kaunistamine. L. Ormesson	1.—
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala	2.—
Mesila tarud ja tarbed. K. Mäekala	3.—
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik	1.—
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala	1.60
Heintaimed. J. Mets	—.50
Põllumehe käsiraamat II osa. Koguteos.	2.—
Põllumehe käsiraamat III osa. Koguteos.	4.—
Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson	1.25
Tähtsamad taimekaitse vahendid ja nende kasutamine. A. Käsebier ja A. Luhakooder	—.40
Taimekaitse aias. A. Käsebier ja K. Zolk	—.80
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp	—.75

	Hind.
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp	—.25
Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar	—.50
Sooje ja külmi kalatoite. Th. Vitisman	—.35
Toor- ja pooltoortoite. Th. Vitisman	—.35
Liha alalhoid, kasutamine ja vorstide valmistamine. H. Pagland	—.20
Kangakudumise õpetus. H. Oikkonen	3.—
Ühestegevuse õpetus. J. Volberg	1.50
Põllumajanduslik ühistegevus Taanis, Soomes ja Schveitsis. E. Just, E. Vint ja A. Eckbaum	1.—
Asundustegevuse võimalusi Eestis. T. Sinberg	1.50
Sookultuur XI. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50
Sookultuur XII. E. Soopar. Seltsi toim.	—.40
Lõhkeained. J. Pillikse	—.40
Taluraamatupidamise õpetus. I. osa. A. Eslas	1.50
Taluraamatupidamise õpetus. II osa. V. Ojamaa	2.—
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk	1.30
Valik sõnu taimekasvatuse alalt	—.25

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud:

8 aastakäiku 1924—1931 Kr. 16.—, iga aastakäik üksikult 1924—1931 à Kr. 2.50, 1932. ja 1933. aastakäigud à Kr. 3.50. Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites à Kr. 1.50 kallim. Tellimishind 1934. a. Kr. 3.50, ½ aasta Kr. 1.75, üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu vellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse osakondadest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse tellitud raamatud ilma postikuludeta kätte.**

Kirjastus Ühisus „Agronoom".

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 36.
Ladu Tartus: Holmi 12.

A/s „Ühiselu" trükk, Tallinn

ARH PT-723 1934 a

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

	Hind.
Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool	—.50
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat I. 1918—1926.	6.—
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat II. 1926—1929.	6.—
Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman	—.25
Linakasvatus Eestis. J. Mets	—.25
Seemnemüügi korralduse seadus Eestis	—.20
Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel	—.25
Uudismaa harimine. A. Johannson	—.25
Tegelik maaparandus. A. Johannson	—.25
Hobuste toitmine. A. Lillo	—.25
Taimetoidud. M. Põld-Riives	1.50
Talu karjalaudad. J. Rist	—.25
Talu sealaudad. J. Velitar	—.25
Seakasvatuse õpetus. J. Velitar	—.25
Osav hobuserautaja. L. Anderson	—.25
Noorkarja kasvatamine. A. Käbin	—.25
Turvas talus. A. Eckbaum	—.50
Madalsoo harimine. N. Roosa	—.25
Talu mets. A. Auksman, K. Sikk ja A. Michelson	—.40
Karjakontrollarvepidamise abitabelid. A. Ruderström ja N. Masso	2.—
Sea söötmine. H. Pärnamägi	—.60
Kanakasvatusel on tulevik. R. Pagland	—.30
Lina, tema kasvatamine ja harimine. H. Kõiva	1.—
Lüpsja käsiraamat. A. Käbin	—.40
Turvas põllumajanduses. V. Sepp	—.30
Rebasekasvatus. R. Timmerman	1.—
Chinchilla kodujänes. V. Soonik	—.35
Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest	—.70
Viljakasvatusest põllul	—.90
Lühike loomakasvatuse õpetus	1.25
Talu ehitused	—.75
Maaehitusi II. A. Volberg	2.—
Talu korrastusest ja aia asutamisest	1.—
Talu masinad	—.75
Niit ja karjamaa I	—.60
Niit ja karjamaa, II, III, IV ja V à	1.—
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises	—.50
Paremad talud Eestis	1.60
Pesu õmblemine ja kaunistamine. L. Ormesson	1.—
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala	2.—
Mesila tarud ja tarbed. K. Mäekala	3.—
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik	1.—
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala	1.60
Heintaimed. J. Mets	—.50
Põllumehe käsiraamat II osa. Koguteos.	2.—
Põllumehe käsiraamat III osa. Koguteos.	4.—
Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson	1.25
Tähtsamad taimekaitse vahendid ja nende kasutamine. A. Käsebier ja A. Luhakooder	—.40
Taimekaitse aias. A. Käsebier ja K. Zolk	—.80
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp	—.75

	Hind.
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp	—.25
Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar	—.50
Sooje ja külmi kalatoite. Th. Vitisman	—.35
Toor- ja pooltoortoite. Th. Vitisman	—.35
Liha alalhoid, kasutamine ja vorstide valmistamine. H. Pagland	—.20
Kangakudumise õpetus. H. Oikkonen	3.—
Ühestegevuse õpetus. J. Volberg	1.50
Põllumajanduslik ühistegevus Taanis, Soomes ja Schveitsis. E. Just, E. Vint ja A. Eckbaum	1.—
Asundustegevuse võimalusi Eestis. T. Sinberg	1.50
Sookultuur XI. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50
Sookultuur XII. E. Soopar. Seltsi toim.	—.40
Lõhkeained. J. Pillikse	—.40
Taluraamatupidamise õpetus. I. osa. A. Eslas	1.50
Taluraamatupidamise õpetus. II osa. V. Ojamaa	2.—
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk	1.30
Valik sõnu taimekasvatuse alalt	—.25

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud:

8 aastakäiku 1924—1931 Kr. 16.—, iga aastakäik üksikult 1924—1931 à Kr. 2.50, 1932. ja 1933. aastakäigud à Kr. 3.50. Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites à Kr. 1.50 kallim. Tellimishind 1934. a. Kr. 3.50, ½ aasta Kr. 1.75, üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu vellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse osakondadest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse tellitud raamatud ilma postikuludeta kätte.**

Kirjastus Ühisus „Agronoom".

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 36.
Ladu Tartus: Holmi 12.

A/s „Ühiselu" trükk, Tallinn

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM"

Tallinnas, Pikk tän. 36. **Tartus, Holmi tän. 12.**

Trükitöö.

V. a.

ARH PT-723

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM“

Tallinnas, Pikk tän. 36. **Tartus, Holmi tän. 12.**

Trükitöö.

V. a.

.....

.....

.....

1. november 1934.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM'i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

Alandatud hinnad

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

		Hind.
	Sookultuur I. E. Soopar. Seltsi toim. . .	—.50
	Sookultuur II. „ „ . . .	—.30
	Sookultuur III. „ „ . . .	—.30
	Sookultuur IV. „ „ . . .	—.30
	Sookultuur V. „ „ . . .	—.30
	Sookultuur VI. „ „ . . .	—.30
	Sookultuur VII—VIII. „ „ . . .	—.50
	Sookultuur IX. „ „ . . .	—.50
	Sookultuur X. „ „ . . .	—.50
	Umbrohud ja nende hävitamine. A. Jürmann. . .	—.30
*)	**Väetuse õpetus.** J. Lehtman ja K. Liideman. .	1.15
*)	**Lühike väetuse õpetus.** K. Liideman	1.15
*)	**Põllumajapid. õpetus II osa.** A. Rebane	—.80
	Seemnetundmine. A. Rebane	—.20
	Sordikasvatus. Eriosa II. M. Pill	—.20
	Meile tähtsamad põllutaimede sordid. M. Pill . . .	—.20
	Seemne- ja sordikasvatus Eestis. M. Pill . . .	—.20
	Seemnekasvataja aabits. M. Pill	—.30
	Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid. M. Pill . .	—.70
*)	**Kõrreviljakasvatus I osa.** K. Liideman ja N. Rootsi	1.50
*)	**Kõrreviljakasvatus II osa.** N. Rootsi	1.—
	Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets	—.20
	Kuidas kartulikasvatust tõsta. J. Aamisepp . .	—.40
	Suhkrupeedi kasvatamine. J. Ümarik	—.10

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*)	**Koduloomade anatoomia ja füsiol.** J. Mägi . . .	—.90
	Koduloomade tervishoid ja sünnit.-abi. A. Olt . . .	—.40

Märkus: Märgiga*) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

i49393406

		Hind.
	Koduloomade hakkavad haigused. A. Arras . . .	—.25
	Koduloomade arstimine ja sünnit.-abi. A. Rängel .	1.50
*)	**Koduloomade söötmine.** N. Hansson	3.—
	Loomatervishoiu käsiraamat. A. Olt-Ojasalu .	1 75
	Veiste tõuarendus. Th. Pool	—.50
	Karjakoplid. Th. Pool	—.75
*)	**Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp . . .	1.15
	Lähemad ülesanded loomatoidu kasvatam. J. Mets	—.25
	Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda. Th. Pool	—.20
	Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool	—.25
*)	**Piimakarja toitmine.** P. Kallit	1.50
	Lüpsikarjapidamine. N. Nylander ja E. Cajander	—.90
	Hobusekasvatuse käsiraamat. I. K. Gummerus ja A. Alfthan	—.80
	Hobusekasvatuse käsiraamat. II. K. Gummerus ja A. Alfthan	—.80
	Varsakasvatamine. A. Rängel	—.30
	Hobusekasvatajad, hoolitsege varsakapjade eest. A. Rängel	—.30
	Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel	—.60
	Tori hobune. E. Veber	2.—
	Lammas. M. Vohlonen. Eestind. O. Kallit . .	—.25
	Seakasvatuse õpetus. Y. Collan	—.25
	Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp	—.25

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

	Veiste punasehaigus. K. Lind	—.10
	Veiste tiisikus. A. Arras	—.10
	Loomariigist kahjurid. A. Olt-Ojasalu	—.10
	Põrnataud ehk siberikatk. K. Lind	— 10
	Sigade punataud. E. Redlich	—.10
	Karjamaade tähtsusest. A. Olt-Ojasalu . . .	—.15
	Veiste nakkav pojaäraheitmine. F. Laja	—.10

III. Piimandus.

*)	**Piimanduse õpetus.** Kr. Strören	3.50
	Piim laudast piimatalituseni. J. Rumessen . . .	—.10
	Piima bakteriõpetus. A. Sandelin	1.50
	Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr	1.—
	Raamatupidamise käsir. piimatalitustele. K. Illimar	—.30

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

		Hind.
*)	**Aiatöö õpetus.** R. Klesment	2.50
	Marjaaed. R. Klesment	—.50
	2-aastaste köögiviljataim. kasvatam. J. Nurmberg	—.50
	Köögiviljakasvatus. T. Reim	—.30
	Hoidiste valmistamine. Th. Vitismann	—.50
	Perenaiste käsiraamat. E Leesment-Mälberg	1.25
*)	**Toitlusõpetus.** C. Tigerstedt	2.50
	Kodune veinitööstus. O. Kramer	—60
	Perekonna arveraamat. A. Martin	—.60

V. Põllumajanduslikud ehitused.

	Põllumajanduslikud ehitused. I v. Th. Pool . . .	—.20
	Põllumajanduslikud ehitused. II v. Th. Pool . . .	—.20
	Saviehitused. J. Pertma	—.40

VI. Mitmesugune.

	Metsakasutus. O. Daniel	—.75
*)	**Põllumajanduslik aritmeetika ülesandeis.** J. Jaakson	2.–
	Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik	1.—
	Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool . . .	—.75
	Põllumajanduslik õppereis Hollandi. Th. Pool . . .	—.35
	Kalakasvatus tiikides. J. Kodres	— 25
	Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk	—15
	Eesti valdade skeemiline kaart	—.10
	Põllumehe taskukalender-käsiraamat 1935. M. Pill ja J. Hünerson. Köites	
	Põllumehe kalender-käsiraamat. Broš.	

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud.

1921. a.	2.—
1922. a.	2,50
1923. a.	3.—

Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites Kr. 1 50 kallim.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

1. november 1934.

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM'i"

PÕLLUMAJANDUSLIK KIRJANDUS

Alandatud hinnad

I. Maaparandus, põlluharimine ja viljakasvatus.

		Hind.
	Sookultuur I. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50
	Sookultuur II. „ „	—.30
	Sookultuur III. „ „	—.30
	Sookultuur IV. „ „	—.30
	Sookultuur V. „ „	—.30
	Sookultuur VI. „ „	—.30
	Sookultuur VII—VIII. „ „	—.50
	Sookultuur IX. „ „	—.50
	Sookultuur X. „ „	—.50
	Umbrohud ja nende hävitamine. A. Jürmann.	—.30
*)	**Väetuse õpetus.** J. Lehtman ja K. Liideman.	1.15
*)	**Lühike väetuse õpetus.** K. Liideman	1.15
*)	**Põllumajapid. õpetus II osa.** A. Rebane	—.80
	Seemnetundmine. A. Rebane	—.20
	Sordikasvatus. Eriosa II. M. Pill	—.20
	Meile tähtsamad põllutaimede sordid. M. Pill	—.20
	Seemne- ja sordikasvatus Eestis. M. Pill	—.20
	Seemnekasvataja aabits. M. Pill	—.30
	Seemnevilja puhastus- ja sortimispunktid. M. Pill	—.70
*)	**Kõrreviljakasvatus I osa.** K. Liideman ja N. Rootsi	1.50
*)	**Kõrreviljakasvatus II osa.** N. Rootsi	1.—
	Eesti põllumehe linakasvatus. J. Mets	—.20
	Kuidas kartulikasvatust tõsta. J. Aamisepp	—.40
	Suhkrupeedi kasvatamine. J. Ümarik	—.10

II. Koduloomad ja karjakasvatus.

*)	**Koduloomade anatoomia ja füsiol.** J. Mägi	—.90
	Koduloomade tervishoid ja sünnit.-abi. A. Olt	—.40
	Koduloomade hakkavad haigused. A. Arras	—.25
	Koduloomade arstimine ja sünnit.-abi. A. Rängel	1.50
*)	**Koduloomade söötmine.** N. Hansson	3.—
	Loomatervishoiu käsiraamat. A. Olt-Ojasalu	1.75
	Veiste tõuarendus. Th. Pool	—.50
	Karjakoplid. Th. Pool	—.75
*)	**Söödajuurvilja kasvatamine.** J. Aamisepp	1.15
	Lähemad ülesanded loomatoidu kasvatam. J. Mets	—.25
	Kuidas loomatoidu kasvupindade eest hoolitseda. Th. Pool	—.20
	Kodused ja ostu-jõutoidud. Th. Pool	—.25
*)	**Piimakarja toitmine.** P. Kallit	1.50
	Lüpsikarjapidamine. N. Nylander ja E. Cajander	—.90
	Hobusekasvatuse käsiraamat. I. K. Gummerus ja A. Alfthan	—.80
	Hobusekasvatuse käsiraamat. II. K. Gummerus ja A. Alfthan	—.80
	Varsakasvatamine. A. Rängel	—.30
	Hobusekasvatajad, hoolitsege varsakapjade eest. A. Rängel	—.30
	Hobuste vanaduse hindamine. A. Rängel	—.60
	Tori hobune. E. Veber	2.—
	Lammas. M. Vohlonen. Eestind. O. Kallit	—.25
	Seakasvatuse õpetus. Y. Collan	—.25
	Kanakasvatus põllumehe tuluallikana. J. Aamisepp	—.25

Rahvalik loomatervishoiu kirjavara.

	Veiste punasehaigus. K. Lind	—.10
	Veiste tiisikus. A. Arras	—.10
	Loomariigist kahjurid. A. Olt-Ojasalu	—.10
	Põrnataud ehk siberikatk. K. Lind	—.10
	Sigade punataud. E. Redlich	—.10
	Karjamaade tähtsusest. A. Olt-Ojasalu	—.15
	Veiste nakkav pojaäraheitmine. F. Laja	—.10

III. Piimandus.

*)	**Piimanduse õpetus.** Kr. Strören	3.50
	Piim laudast piimatalituseni. J. Rumessen	—.10
	Piima bakteriõpetus. A. Sandelin	1.50
	Juustuvalmistamise õpetus. M. Määr	1.—
	Raamatupidamise käsir. piimatalitustele. K. Illimar	—.30

IV. Aiandus, mesindus, kodumajandus.

		Hind.
*)	**Aiatöö õpetus.** R. Klesment	2.50
	Marjaaed. R. Klesment	—.50
	2-aastaste köögiviljataim. kasvatam. J. Nurmberg	—.50
	Köögiviljakasvatus. T. Reim	—.30
	Hoidiste valmistamine. Th. Vitismann	—.50
	Perenaiste käsiraamat. E. Leesment-Mälberg	1.25
*)	**Toitlusõpetus.** C. Tigerstedt	2.50
	Kodune veinitööstus. O. Kramer	—.60
	Perekonna arveraamat. A. Martin	—.60

V. Põllumajanduslikud ehitused.

	Põllumajanduslikud ehitused. I v. Th. Pool	—.20
	Põllumajanduslikud ehitused. II v. Th. Pool	—.20
	Saviehitused. J. Pertma	—.40

VI. Mitmesugune.

	Metsakasutus. O. Daniel	—.75
*)	**Põllumajanduslik aritmeetika ülesandeis.** J. Jaakson	2.—
	Põllumajanduslik Ameerika. J. Ümarik	1.—
	Põllumajanduslikud pildid Taanist. Th. Pool	—.75
	Põllumajanduslik õppereis Hollandi. Th. Pool	—.35
	Kalakasvatus tiikides. J. Kodres	—.25
	Kahjulikud putukad viljaaidas. K. Zolk	—.15
	Eesti valdade skeemiline kaart	—.10
	Põllumehe taskukalender-käsiraamat 1935. M. Pill ja J. Hünerson. Köites	
	Põllumehe kalender-käsiraamat. Broš.	

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud.

1921. a.	2.—
1922. a.	2,50
1923. a.	3.—

Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites Kr. 1.50 kallim.

Märkus: Märgiga*) eraldatud raamatud on võetud põllumajanduslikkude koolide õppe- ja käsiraamatute nimekirja.

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUKOGU

i49393406

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

	Hind.
Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool	—.50
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat I. 1918—1926.	6.—
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat II. 1926—1929.	6.—
Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman	—.25
Linakasvatus Eestis. J. Mets	—.25
Seemnemüügi korralduse seadus Eestis	—.20
Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel	—.25
Uudismaa harimine. A. Johannson	—.25
Tegelik maaparandus. A. Johannson	—.25
Hobuste toitmine. A. Lillo	—.25
Taimetoidud. M. Põld-Riives	1.50
Talu karjalaudad. J. Rist	—.25
Talu sealaudad. J. Velitar	—.25
Seakasvatuse õpetus. J. Velitar	—.25
Osav hobuserautaja. L. Anderson	—.25
Noorkarja kasvatamine. A. Käbin	—.25
Turvas talus. A. Eckbaum	—.50
Madalsoo harimine. N. Roosa	—.25
Talu mets. A. Auksman, K. Sikk ja A. Michelson	—.40
Vajalisemaid värvimisviise. H. Velberg	—.25
Kultuurrohumaad. A. Miljan ja J. Tohver	—.25
Rohumaade-kultuuri käsiraamat. A. Juhanson, A. Käsebier, K. Liideman ja t.	1.—
Karjakontrollarvepidamise abitabelid. A. Ruderström ja N. Masso	2.—
Sea söötmine. H. Pärnamägi	—.60
Ajakohane kodulinnukasvatus. Koguteos	3.—
Kanakasvatusel on tulevik. R. Pagland	—.30
Lina, tema kasvatamine ja harimine. H. Kõiva	1.—
Lüpsja käsiraamat. A. Käbin	—.40
Turvas põllumajanduses. V. Sepp	—.30
Rebasekasvatus. R. Timmerman	1.—
Chinchilla kodujänes. V. Soonik	—.35
Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest	—.70
Viljakasvatusest põllul	—.90
Lühike loomakasvatuse õpetus	1.25
Talu ehitused	—.75
Maaehitusi II. A. Volberg	2.—
Talu korrastusest ja aia asutamisest	1.—
Talu masinad	—.75
Niit ja karjamaa I	—.60
Niit ja karjamaa, II, III, IV ja V à	1.—
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises	—.50
Paremad talud Eestis	1.60
Pesu õmblemine ja kaunistamine. L. Ormesson	1.—
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala	2.—
Mesila tarud ja tarbed. K. Mäekala	3.—
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik	1.—
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala	1.60
Heintaimed. J. Mets	—.50
Põllumehe käsiraamat II osa. Koguteos.	2.—
Põllumehe käsiraamat III osa. Koguteos.	4.—

	Hind.
Põllumehe käsiraamat IV osa. Koguteos	4.—
Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson	1.25
Taimekaitse vahendid ja nende tarvitamine. E. Lepik ja K. Zolk	—.50
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp	—.75
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp	—.25
Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar	—.50
Sooje ja külmi kalatoite. Th. Vitisman	—.35
Toor- ja pooltoortoite. Th. Vitisman	—.35
Liha alalhoid, kasutamine ja vorstide valmistamine. H. Pagland	—.20
Kangakudumise õpetus. H. Oikkonen	3.—
Põllumajanduslik ühistegevus Taanis, Soomes ja Schveitsis. E. Just, E. Vint ja A. Eckbaum	1.—
Asundustegevuse võimalusi Eestis. T. Sinberg	1.50
Sookultuur XI. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50
Sookultuur XII. E. Soopar. Seltsi toim.	—.40
Sookultuur XIII. E. Soopar. Seltsi toim.	—.35
Lõhkeained. J. Pillikse	—.40
Taluraamatupidamise õpetus. I. osa. A. Eslas	1.50
Taluraamatupidamise õpetus. II osa. V. Ojamaa	2.—
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk	1.30
Köögiviljaaed. A. Prima ja F. Roska	1.25
Jahiseadus. F. Reidolf	—.60
Majavamm. Selle tundmine ja tõrje. Dr. E. Lepik	—.45
Valik sõnu taimekasvatuse alalt	—.25
Maaparanduse alused. Dr. agr. L. Rinne	2.50

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud:

8 aastakäiku 1924—1931 Kr. 16.—, iga aastakäik üksikult 1924—1931 à Kr. 2.50, 1932. ja 1933. aastakäigud à Kr. 3.50. Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites à Kr. 1.50 kallim. Tellimishind 1935. a. Kr. 3.50, ½ aasta Kr. 1.75, üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu tellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse osakondadest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse tellitud raamatud ilma postikuludeta kätte.**

Kirjastus Ühisus „Agronoom".

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 36.
Ladu Tartus: Holmi 12.

A/s „Ühiselu" trükk, Tallinn

ARH PT-723

Põllumajanduslik kirjandus teistelt kirjastajatelt.

	Hind.
Hollandi kari ja selle tõuparandus Eestis. Th. Pool	—.50
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat I. 1918—1926.	6.—
Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat II. 1926—1929.	6.—
Kuidas õnnetusi ära hoida põllumajanduse masinate käsitamisel. G. Liideman	—.25
Linakasvatus Eestis. J. Mets	—.25
Seemnemüügi korralduse seadus Eestis	—.20
Lutserne ja selle kasvatamine. H. Otstavel	—.25
Uudismaa harimine. A. Johannson	—.25
Tegelik maaparandus. A. Johannson	—.25
Hobuste toitmine. A. Lillo	—.25
Taimetoidud. M. Põld-Riives	1.50
Talu karjalaudad. J. Rist	—.25
Talu sealaudad. J. Velitar	—.25
Seakasvatuse õpetus. J. Velitar	—.25
Osav hobuserautaja. L. Anderson	—.25
Noorkarja kasvatamine. A. Käbin	—.25
Turvas talus. A. Eckbaum	—.50
Madalsoo harimine. N. Roosa	—.25
Talu mets. A. Auksman, K. Sikk ja A. Michelson	—.40
Vajalisemaid värvimisviise. H. Velberg	—.25
Kultuurrohumaad. A. Miljan ja J. Tohver	—.25
Rohumaade-kultuuri käsiraamat. A. Juhanson, A. Käsebier, K. Liideman ja t.	1.—
Karjakontrollarvepidamise abitabelid. A. Ruderström ja N. Masso	2.—
Sea söötmine. H. Pärnamägi	—.60
Ajakohane kodulinnukasvatus. Koguteos	3.—
Kanakasvatusel on tulevik. R. Pagland	—.30
Lina, tema kasvatamine ja harimine. H. Kõiva	1.—
Lüpsja käsiraamat. A. Käbin	—.40
Turvas põllumajanduses. V. Sepp	—.30
Rebasekasvatus. R. Timmerman	1.—
Chinchilla kodujänes. V. Soonik	—.35
Põllu- ja rohumaade parandamisest ja väetamisest	—.70
Viljakasvatusest põllul	—.90
Lühike loomakasvatuse õpetus	1.25
Talu ehitused	—.75
Maaehitusi II. A. Volberg	2.—
Talu korrastusest ja aia asutamisest	1.—
Talu masinad	—.75
Niit ja karjamaa I	—.60
Niit ja karjamaa, II, III, IV ja V à	1.—
Talupidaja käsiraamat ametiasutustega läbikäimises	—.50
Paremad talud Eestis	1.60
Pesu õmblemine ja kaunistamine. L. Ormesson	1.—
Tegelikud tööd mesilas. K. Mäekala	2.—
Mesila tarud ja tarbed. K. Mäekala	3.—
Mesiniku päevaraamat. M. Reinik	1.—
Mesilane ja tema elu. K. Mäekala	1.60
Heintaimed. J. Mets	—.50
Põllumehe käsiraamat II osa. Koguteos.	2.—
Põllumehe käsiraamat III osa. Koguteos.	4.—
Põllumehe käsiraamat IV osa. Koguteos	4.—
Aiasaaduste alalhoid. H. Ottenson	1.25
Taimekaitse vahendid ja nende tarvitamine. E. Lepik ja K. Zolk	—.50
Kaunvilja kasvatus. J. Aamisepp	—.75
Kartul loomatoiduna. J. Aamisepp	—.25
Kalatoitude valmistamise käsiraamat. K. Oskar	—.50
Sooje ja külmi kalatoite. Th. Vitisman	—.35
Toor- ja pooltoortoite. Th. Vitisman	—.35
Liha alalhoid, kasutamine ja vorstide valmistamine. H. Pagland	—.20
Kangakudumise õpetus. H. Oikkonen	3.—
Põllumajanduslik ühistegevus Taanis, Soomes ja Schveitsis. E. Just, E. Vint ja A. Eckbaum	1.—
Asundustegevuse võimalusi Eestis. T. Sinberg	1.50
Sookultuur XI. E. Soopar. Seltsi toim.	—.50
Sookultuur XII. E. Soopar. Seltsi toim.	—.40
Sookultuur **XIII.** E. Soopar. Seltsi toim.	—.35
Lõhkeained. J. Pillikse	—.40
Taluraamatupidamise õpetus. I. osa. A. Eslas	1.50
Taluraamatupidamise õpetus. II osa. V. Ojamaa	2.—
Kodumaa kahjulikumad putukad. K. Zolk	1.30
Köögiviljaaed. A. Prima ja F. Roska	1.25
Jahiseadus. F. Reidolf	—.60
Majavamm. Selle tundmine ja tõrje. Dr. E. Lepik	—.45
Valik sõnu taimekasvatuse alalt	—.25
Maaparanduse alused. Dr. agr. L. Rinne	2.50

Ajakirja „AGRONOOMIA" aastakäigud:

8 aastakäiku 1924—1931 Kr. 16.—, iga aastakäik üksikult 1924—1931 à Kr. 2.50, 1932. ja 1933. aastakäigud à Kr. 3.50. Linases köites Kr. 1.25 ja nahkse seljaga köites à Kr. 1.50 kallim. Tellimishind 1935. a. Kr. 3.50, ½ aasta Kr. 1.75, üksiknumbrid 35 senti.

Võetakse vastu tellimisi kõikidele põllumajanduslikkudele ajakirjadele ja muretsetakse tellimiste kohaselt välismaade kirjandust.

Kirjandus on saadaval põllum. nõuandjatelt, E. Seemnevilja Ühisuse osakondadest kui ka suurematest raamatukauplustest.

Raha ettesaatjatele (ka postmarkides) **saadetakse tellitud raamatud ilma postikuludeta kätte.**

Kirjastus Ühisus „Agronoom".

Peakontor ja ladu: Tallinnas, Pikk 36.
Ladu Tartus: Holmi 12.

A/s „Ühiselu" trükk, Tallinn

Kirjastus-Ühisus „AGRONOOM"

Tallinnas, Pikk tän. 36. **Tartus, Holmi tän. 12.**

Trükitöö.

V. a.